

Қазақстан Республикасы Жол қозғалысының ережелерін, Көлік құралдарын пайдалануға жіберу жөніндегі негізгі ережелер мен жол қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша лауазымды адамдар мен жол қозғалысына қатысушылардың міндеттерін және Арнайы түстік-графикалық схемалар бойынша арнайы түстік және дыбыстық белгілермен жабдықталуға және боялуға жататын жедел және арнайы қызметтердің, көліктің тізбесін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 25 қарашадағы N 1650 қаулысы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 13 қарашадағы № 1196 қаулысымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Үкіметінің 2014.11.13 № 1196 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

МАЗМҰНЫ

Қазақстан Республикасының жол қозғалысы саласындағы нормативтік құқықтық актілерін Жол қозғалысы туралы халықаралық конвенцияның талаптарына сәйкес келтіру, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Конституциясы 4-бөлімнің 92-бабын және "Жол қозғалысының қауіпсіздігі туралы" Қазақстан Республикасының 1996 жылғы 15 шілдедегі Заңының 12-бабын орындау мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. 1998 жылдың 1 қаңтарынан бастап мыналар бекітілсін және қолданысқа енгізілсін:

Қазақстан Республикасы Жол қозғалысының ережелері (1-қосымша);
Көлік құралдарын пайдалануға жіберу жөніндегі негізгі ережелер мен жол қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша лауазымды адамдар мен жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері (2-қосымша);

Арнайы түстік-графикалық схемалар бойынша арнайы түстік және дыбыстық белгілермен жабдықталуға және боялуға жататын жедел және арнайы қызметтердің, көліктің тізбесі (3-қосымша).

2. Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігіне Қазақстан Республикасы Жол қозғалысының ережелерін, Көлік құралдарын пайдалануға жіберу жөніндегі негізгі ережелер мен жол қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша лауазымды адамдар мен жол қозғалысына қатысушылардың міндеттерін басып шығару (қайта басып шығару) жөнінде тапсырыс орналастыру құқығы берілсін.

таксиде тасымалданатын жолаушы мүлкі;

Ескерту. Осында және бұдан былай жол белгілері нөмірленуі 1-қосымшаға сәйкес келтіріледі.

жол қозғалысының қауіпсіздігі - оған қатысушылар мен мемлекеттің жол-көлік уақиғалары мен олардың зардаптарынан қорғалу дәрежесін көрсететін жол қозғалысының жай-күйі;

велосипед - мүгедектердің арбасынан басқа, екі не одан көп дөңгелек бар және үстіндегі адамның дене күшімен қозғалысқа келтірілетін көлік құралы;

жүргізуші - көлік құралын, жүгі бар, салт жануарларды немесе табынды жолмен басқарушы адам. Жүргізуді үйренуші де жүргізушіге теңестіріледі;

мәжбүрлі аялдау - оның техникалық ақаулығынан немесе ол әкеле жатқан жүк тудырған қауіптіліктен, жүргізушінің (жолаушының) жай-күйіне, жолда кедергі пайда болуынан көлік қозғалысының тоқтауы;

басты жол - 2.1, 2.3.1-2.3.3 белгілерімен белгіленген немесе 5.1 белгісі бар жолдармен қиылысатын (қосылатын) не болмаса қиыршық тас төселген жолдарға қатысты қатты (асфальтталған, цементті-бетондалған, тыс материалдар және сол сияқты) жол. Екінші дәрежелі жолда, тікелей учаске қиылысы алдындағы төселген жол болғанымен, қиылысатын жолмен тең болып саналмайды;

газон (гүлзар) - қалалық жер тізілімінде «газон» («гүлзар») ретінде айқындалған, айқын белгіленген шекаралары бар жер учаскесі;

жол - мемлекеттік есепке алуға жататын және көлік құралдарының жүруіне арналған инженерлік құрылыстар кешені болып табылатын жалпы пайдаланудағы автомобиль жолы, шаруашылық автомобиль жолы, қала мен елді мекен көшесі. Жол бір немесе бірнеше жүріс бөлігін, сондай-ақ трамвай жолдарын, тротуарларды, жол жиектерін және олар болған жағдайда бөлу жолақтарын қамтиды;

жол қозғалысы - көлік құралдарын пайдаланып немесе оларсыз (жаяу жүргіншілердің) жолдың бойымен адамдардың немесе жүктердің орын ауыстырулары кезінде, сондай-ақ осы орын ауыстыруларды реттеу процесінде туындайтын қоғамдық қатынастардың жиынтығы;

жол-көлік оқиғасы - көлік құралының жол бойымен қозғалысы кезінде және оның қатысуы процесінде туындайтын, адамдар қаза тапқан немесе жарақат алған, көлік құралдары, ғимараттар, жүктер бүлінген, не өзге де материалдық зиян келтірілген оқиға;

теміржол өтпесі - жолдардың темір жолдармен бір деңгейде қиылысуы. Жолдың учаскесінің жақын жердегі рельстен 10 м арақашықтықтағы сызықпен көрсетіліп шектелген учаскесі өтетін шекарасы болып табылады;

жүріс бөлігінің шеті - таңбалау сызығымен, ол жоқ болғанда, сондай-ақ жүріс бөлігінің трамвай жолдарымен жол шетінде жанасатын жерлерде жол төсеніші өтетін шартты сызықпен айқындалады. Жол танабының төсенішін, оның ішінде жолдың жағдайына орай, айқындау мүмкін болмаған кезде жүру бөлігінің шетін таптаурын жолақтың шеті бойынша жүргіншілердің өздері айқындайды;

ірі көлемді көлік құралы - көлемі нормативтік құқықтық актілерде белгіленген көлем мөлшерінен асатын, жүгі бар немесе жүксіз көлік құралы;

тұрғын аймақ - 5.38 белгісімен белгіленген учаске, құрылыс салынған аумақ немесе массив;

маневр жасау - қозғалыстың аялдамадан (тұрақтан) басталуы, аялдау, бұрылу (кері бұрылу), орын ауыстыру, тежеу және көлік құралының артқы жүріспен қозғалысы;

маршруттық көлік құралы - жол бойымен жолаушыларды тасымалдауға арналған және белгіленген аялдама пункттері (аялдамалары) бар белгіленген маршрутпен қозғалатын жалпы пайдаланудағы көлік құралы;

жүксіз масса - көлік құралының экипажысыз, жолаушылар мен жүксіз, бірақ толық отын қоры мен қажетті құрал-сайман жиынтығы бар массасы;

жүкті масса - тиелген көлік құралының, экипаж бен жолаушылардың нақты массасы;

механикалық көлік құралы - двигательмен қозғалысқа келтірілетін мопедтен басқа көлік құралдары. Термин сондай-ақ кез-келген тракторға және өздігінен жүретін машиналарға қолданылады;

мопед - жұмыс көлемі 50 куб.см аспайтын двигательмен қозғалысқа келетін екі немесе үш дөңгелекті және ең жоғары конструктивті жылдамдығы 50 км/сағ. аспайтын көлік құралы. Мопедтерге аспалы двигателі бар велосипедтер, мокиктер және осындай сипаттағы басқа көлік құралдары жатады;

мотоцикл - екі дөңгелекті бүйір тіркемесі бар немесе тіркемесіз механикалық көлік құралы. Жабдықталған күйінде массасы 400 кг аспайтын үш және төрт дөңгелекті көлік құралы да мотоциклге теңестіріледі;

елді мекен - оған кіретін және шығатын жерлері 5.22 - 5.25 белгілермен белгіленген, құрылыс салынған аумақ;

жеткіліксіз көріну - тұман, жаңбыр, шаң, қар жауу және сол сияқты жағдайларда, сондай-ақ қаракөлеңкеде жолдың көрінуі 300 м кем;

жолаушылар мен багажды тұрақты емес тасымалдау - жеке және заңды тұлғалардың тапсырыстары (өтініштері) бойынша автобустарды, шағын автобустарды пайдалана отырып, тасымалдаушылар көрсететін көлік қызметтері;

басып озу - ең төменгі қауіпсіз ара қашықтықтағы алдында қозғалып келе жатқан көлік құралынан немесе көлік құралдары составынан жүріп келе жатқан жолағына шығумен озып кету;

жол жағалауы - жүріс бөлігінің жиегі (немесе бордюр тасы) мен шеті арасында онымен бір деңгейдегі грунтты немесе төсенішпен бекітілген жолақ;

қауіпті жүк - жүк, оларға тән қасиеттерге және ерекшеліктерге байланысты тасымалдау, тиеу-түсіру жұмыстарын жүргізу және сақтау кезінде жарылыстың, өрттің себебіне немесе техникалық құралдардың, қондырғылардың, ғимараттар мен құрылыстардың зақымдануына, сондай-ақ адамдардың, хайуанаттардың өліміне, жарақаттануына және ауруына әкеліп соқтыратын, қоршаған ортаға зиян келтіретін жүк;

қозғалыс үшін қауіптілік - жол қозғалысындағы, оның қауіпсіздігіне қатер төндіретін және көлік құралының жылдамдығын және (немесе) маневр жасауын өзгертуді талап ететін кенеттен болатын өзгеріс;

жол қозғалысын ұйымдастыру - жолдарда қозғалысты басқару жөніндегі ұйымдастыру-техникалық шаралары мен реттеу іс-қимылдарының кешені;

ұйымдасқан жаяу жүргіншілер колоннасы - Ереженің 3.2-тармағының талаптарына сәйкес ұйымдастырылған және белгіленген жол бойымен қозғалатын жаяу жүргіншілер тобы;

ұйымдасқан көлік колоннасы - жарқылы бар көк түсті немесе көк және қызыл түсті жарқырауықтар іске қосылған бас көлік құралының бастауымен жарық тұрақты жанып тұрған, бәрі сол бір қозғалыс бойымен тікелей бірінің артынан бірі жүріп келе жатқан үш немесе одан да көп механикалық көлік құралдарының тобы;

аялдама - көлік құралының қозғалысын 5 минутқа дейін, сондай-ақ бұл жолаушыларды мінгізу немесе түсіру, не көлік құралына тиеу немесе түсіру үшін , қажет болса онда да көбірек уақытқа мақсатты тоқтатуы;

Ескертпе. Көлік құралының қозғалысын жол қозғалысын ұйымдастыруға орайластырып тоқтату қажеттілігі аялдама (тұрақ) болып саналмайды.

жолаушы - көлік құралындағы (үстіндегі) және оны басқармайтын адам;

жол қиылысы - жолдардың, тиісінше қарама-қарсы, жол қиылысы ортасынан неғұрлым алыстатылған қиылысты белгіленген сызықтармен қосатын бір деңгейде қиылысу, түйісу немесе тармақталу орны. Олардың алдынан басымдылық белгісі қойылмаған далалық, орманды және екінші дәрежелі жолдармен қиып өту, (түйісу) орындары жол қиылысы болып саналмайды;

қатар ауыстыру - көлік құралының өзі жүріп келе жатқан қозғалыс жол жолағын бастапқы бағыттағы қозғалысты сақтай отырып ауыстыруы;

жаяу жүргінші - көлік құралынан тыс және онда жұмыс жасамайтын жол бойындағы адам. Жаяу жүргіншіге двигателі жоқ мүгедектің арбасындағы, велосипед, мопед, мотоцикл айдаушы, шана, қол арба, балалар немесе мүгедектер арбасын сүйретуші адамдар жатқызылады;

жаяу жүргіншілер өтпесі - жүру бөлігінің 5.16.1, 5.16.2 белгілерімен немесе 1.14.1 - 1.1.14.3 таңбаларымен белгіленген және жау жүргіншілердің жолды кесіп өтетін қозғалысына арнап бөлінген учаскесі. Жаяу жүргінші өткелінің ені таңбаланбаған жағдайда жол осі бойынша 5.16.1. және 5.16.2. белгілерінің арасымен айқындалады;

Осында және бұдан әрі жол белгілерінің нөмірленуі қозғалыс жол жолағы - жүру бөлігінің таңбаланып белгіленген немесе белгіленбеген және автомобильдің бір қатарда қозғалуына жетерлік ені бар кез келген ұзыннан бойы жол жолағы;

артықшылық (басымдылық) - белгіленген бағытта басқа да қозғалысқа қатысушылармен салыстырғанда бірінші кезекті қозғалысқа арналған құқық;

қозғалысқа кедергі - осы жол жолағы бойымен қозғалысты жалғастыруға мүмкіндік бермейтін қозғалыс жолағындағы қозғалмайтын объект. Кептеліс және Ереже талаптарына сәйкес осы қозғалыс жолағында тоқтаған көлік құралы кедергі болып табылмайды;

тіркеме - двигательмен жабдықталмаған, механикалық көлік құралының құрамында қозғалуға арналған көлік құралы. Термин жартылай тіркемеге және жайылма-тіркемеге де қолданылады;

жүргін бөлік - жолдың рельссіз көлік құралдарының қозғалысына арналған элементі;

бөлу жолағы - жолдың аралас жүру бөлігін бөлетін жолды жаяу жүргіншінің елді мекеннен тыс кесіп өткен кездегі мәжбүрлі аялдаманы қоспағанда, рельссіз көлік құралдарының және жаяу жүргіншілердің қозғалысына және аялдауына арналмаған конструкциялық бөлінген элементі;

Ескерту. Осында және бұдан былай жол белгілері нөмірленуі 2-қосымшаға сәйкес келтіріледі.

рұқсат етілген ең жоғарғы масса - дайындаушы-кәсіпорынның ең жоғары рұқсат ету ретінде белгілеген, көлік құралының жүкпен, жүргізушімен және жолаушылармен тиелген массасы. Көлік құралдары құрамының, яғни тіркелген және біртұтас ретінде қозғалатын рұқсат етілген ең жоғары масса етіп көлік құралының құрамға кіретін ең жоғары рұқсат етілген массасының жиынтығы қабылданады;

реттеуші - жолдағы қозғалысты басқару жөніндегі реттеу іс-әрекеттерін орындауға уәкілетті, тиісті куәлігі мен керек-жарағы (нысандық киімі немесе айырым белгісі - қарына тағатын байлауышы, ала таяғы, қызыл белгісі не жарық қайтарғышы бар дискісі, қызыл шам немесе жалауша) бар ішкі істер органдарының (полицияның), әскери автомобиль полициясының қызметкері немесе жол-коменданттық бөлімшенің әскери қызметшісі, Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрлігі Көліктік бақылау

комитетінің (бұдан әрі - Көліктік бақылау комитеті) қызметкері, жол-пайдалану қызметінің қызметкері, темір жол өткеліндегі, паром өтпесіндегі кезекші;

тұрақ - көлік құралының қозғалысын жолаушыларды мінгізу немесе түсіруге, не көлік құралына тиеу немесе түсіруге байланысты емес себептермен 5 минуттан артық уақытқа мақсатты тоқтатуы;

тәуліктің қараңғы уақыты - кешкі қара көлеңкеден таңертеңгі елең-алаңға дейінгі уақыт аралығы;

көлік құралы - жол бойымен адамдарды, жүктерді немесе оған бекітілген құрал-жабдықтарды тасымалдауға арналған құрылғы;

тротуар - жолдың жүргін бөлігімен қатарлас немесе одан газонмен бөлінген жаяу жүргіншінің қозғалуына арналған элементі;

ауыр салмақты көлік құралы - толық массасы немесе жүктеменің оның осі бойынша бөлінуі осы жол санаты мен ондағы құрылыстар үшін рұқсат етілген шекті жүктеме мөлшерінен асатын жүгі бар немесе жүксіз көлік құралы;

жол беру (кедергі келтірмеу туғызбау) - жол қозғалысына қатысушы, егер бұл оған қатысты артықшылығы бар қозғалысқа басқа қатысушылардың қозғалыс бағытын немесе жылдамдығын өзгертуге мәжбүр етуі мүмкін болса, қозғалысты бастамау, өзгертпеу немесе жалғастырмау, қандай да болмасын маневрды жүзеге асырмауды білдіретін талап;

жол қозғалысына қатысушы - қозғалыс процесіне жүргізуші, жаяу жүргінші, көлік құралының жолаушысы ретінде тікелей қатысатын адам.

Ескерту. 1.2-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 1999.05.26. N 643, 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулыларымен.

1.3. Қазақстан Республикасының аумағында көлік құралдарының оң жақты қозғалысы белгіленген.

1.4. Жол қозғалысын ұйымдастыруда қажетті өзгерістер мен шектеулер тек қана жол белгілерінің, жол таңбалауларының, сигналдар мен бағдаршамдардың және реттеушілердің көмегімен, сондай-ақ қозғалысты реттеуге уәкілетті адамдардың басқарумен Ереженің шегінде белгіленген тәртіппен енгізіледі.

1.5. Жол қозғалысына қатысушылар өздеріне қатысты Ереже талаптарын, бағдаршамның немесе реттеушінің сигналдарын, белгілер мен таңбаларды, сондай-ақ ішкі істер органдары қызметкерлерінің талаптарын білуге және орындауға міндетті.

1.6. Жол қозғалысына қатысушылар қозғалысқа қауіп туғызбайтын және зиян келтірмейтіндеу іс-қимыл жасауы тиіс.

Жол төсеніштерін бүлдіруге немесе ластауға, қозғалыс үшін кедергі

келтіретін жол белгілерін, бағдаршамды және басқа да қозғалысты ұйымдастыру техникалық құралдарын алып тастауға, тасалауға, бүлдіруге, өздігінен орнатуға тыйым салынады. Кедергі келтіретін адам оны жоюдың барлық мүмкін болатын шараларын қабылдауға міндетті, ал ол мүмкін болмаған жағдайда қауіптілік туралы қол жететін құралдармен қозғалысқа қатысушыларға және ішкі істер органына хабарлауға міндетті.

1.7. Осы Ереженің бұзған адам, Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жауапкершілікте болады.

2. ЖҮРГІЗУШІЛЕРДІҢ ЖАЛПЫ МІНДЕТТЕРІ

2.1. Механикалық көлік құралының жүргізушісі мыналарға міндетті:

2.1.1. Мыналарды өзімен бірге алып жүруі және ішкі істер органдарының (полиция) оған уәкілетті лауазымды адамдарының талап етуі бойынша оларға т е к с е р у г е б е р у г е ;

көлік құралын жүргізу құқығына жүргізушінің куәлігі (жүргізуші куәлігінің орнына берілген уақытша куәлік және жүргізушінің жеке басын куәландыратын қ ұ ж а т) ;

көлік құралдарына тіркеу құжаттары;

көлік құралының иесі болмағанда басқарған жағдайда - осы көлік құралына иелік етуді немесе пайдалануды, немесе билік ету құқығын растайтын құжат; мемлекеттік немесе міндетті техникалық байқаудан өткендігі туралы құжат;

заңнамада белгіленген жағдайларда көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру жөніндегі сақтандыру полисі және/немесе жолаушылардың алдында тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру жөніндегі сақтандыру п о л и с і ;

белгіленген жағдайларда жол қағазы мен таситын жүкке құжаттар.

Заңдарда көзделген жағдайларда, тексеру үшін Көліктік бақылау комитетінің қызметшілеріне арнаулы рұқсаттаманы, халықаралық тасымалды жүзуге асыру кезіндегі рұқсаттама мен лицензияны (немесе есеп құжатын) көрсетсін. Арнаулы рұқсаттама мен рұқсаттама болмаған жағдайда Көліктік бақылау комитетінің қызметшісіне көлік құралын басқару құқығы үшін жүргізушінің куәлігін (жүргізуші куәлігінің орнына берілген куәлік мен жүргізушінің жеке басын куәландыратын құжат) алу үшін көлік құралына арналған тіркеу құжаттарын, жол жүру парағы мен тасылатын жүкке арналған құжаттарды тапсырады

Ескерту. 2.1.1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 1999.05.26. N 643, 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2007.01.09. N 6 (алғаш рет ресми

жарияланған күнінен бастап отыз күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз), 2009.10.26. N 1682 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз, 2009.10.30. жарияланды), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулыларымен.

2.1.2. Қауіпсіздік белдігімен жабдықталған көлік құралдарында қозғалыс кезінде белдіктенген болуы, белдік тақпаған жолаушыларды тасымалдамау.

Мотоциклді басқарған кезде түймеленген мотошлем киюге және түймеленген мотошлем кимеген жолаушыны тасымалдамау.

Ескерту. 2.1.2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

2.2. Халықаралық жол қозғалысына қатысушы механикалық көлік құралын жүргізуші:

өзімен бірге Жол қозғалысы туралы конвенцияға сәйкес келетін көлік құралына тіркеу құжатын және жүргізушінің куәлігін;

көлік құралында өзі тіркелген мемлекеттің тіркеу және айырым белгілерін алып жүруге міндетті.

2.3. Көлік құралының жүргізушісі мыналарға міндетті:

2.3.1. Көлік құралдарын пайдалануға рұқсат беру жөніндегі Негізгі ережелерге<*> және лауазымды адамдар мен жол қозғалысына қатысушылар жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі міндеттемелеріне сәйкес көлік құралдарының дұрыс жай-күйі шығар алдында тексеру және жолда қамтамасыз ету.

<*> Бұдан әрі - Негізгі ереже.

Ескерту. 2.3.1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.3.2. Ішкі істер органдары (полиция) қызметкерінің 5.3.-тармаққа сәйкес берілген талап етуі бойынша аялдау және оның нұсқауларын орындау.

2.3.3. Ішкі істер органдары қызметкерінің талап етуі бойынша мастығы туралы куәландыру өту.

2.3.3-1. Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде белгіленген жағдайларда Ережелерді білуін тексеруден өту.

Ескерту. 2.3.3.1-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.3.4. Көлік құралының өздігінен қозғалып кетуін болдырмайтын шара қолданбайынша, көлік құралын тастап кетуге және оны бөтен адамдардың пайдалануына бермеу.

2.3.5. Көлік құралын:

жол-жөнекей бағытта медициналық қызмет көрсетуге кетіп бара жатқан медицина қызметкерлеріне, сондай-ақ қозғалыс бағытына қатыссыз, жедел медициналық жәрдем қажет ететін азаматтарды емдеу мекемелеріне алып бару үшін медицина қызметкерлеріне, ішкі істер органдарының және ұлттық қауіпсіздік органдарының қызметкерлеріне;

авария кезінде зардап шеккен көлік құралдарын тасымалдау, табиғи апат болған жерге жету үшін ішкі істер органдарының қызметкерлеріне, сондай-ақ заңда көзделген, өзге де кейін қалдыруға болмайтын жағдайларда ішкі істер органдары, Қазақстан Республикасының Президенті Күзет қызметі мен ұлттық қауіпсіздік органдары қызметкерлеріне беру. <*>

Ескертпе: 1. Көлік құралдарын беру туралы талап ету шет ел мемлекеттері өкілдіктерінің және дипломатиялық иммунитеті бар халықаралық ұйымдардың көлік құралдарына қолданылмайды.

2. Көлік құралын пайдаланған адам жүргізушінің талап етуі бойынша анықтама беруі немесе жол қағазына жазба (жүрудің қанша уақытқа созылғандығы, жүріп өтілген қашықтықты, өзінің тегін, лауазымын, қызметтік куәлігінің нөмірін, өз ұйымының атауын көрсетіп) жасауы тиіс.

3. Мемлекеттік ұйымдардың жоғарыда аталған қызметкерлеріне көлік құралдарын беруге байланысты келтірілген шығыстарды көлік құралы иесінің талап етуі бойынша белгіленген тәртіппен осы ұйымдар өтейді.

Ескерту. 2.3.5-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2002.12.19. N 1329, 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

2.4. Көлік құралы жүргізушісінің құжатын тексеруге немесе көлік құралын пайдалануға құқығы бар адам жүргізушінің талап етуі бойынша қызметтік куәлігін көрсетуге міндетті.

2.5. Жол-көлік оқиғасы кезінде, оған қатысы бар жүргізуші:

Ереженің 7.2.-тармағының талаптарына сәйкес көлік құралын дереу тоқтатуға (орыннан қозғамауға), авариялық жарық сигнализациясын іске қосуға және авариялық аялдау белгісін (жанып-сөнетін қызыл фонарь) қоюға, оқиғаға қатысы

бар заттардың орнын ауыстырмауға;

зардап шеккендерге дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету үшін барлық мүмкін болатын шараларды қолдану, "медициналық жедел жәрдем" шақыру, шұғыл жағдайларда зардап шеккендерді жол-жөнекей аттандыру, ал егер бұған мүмкіндік болмағанда, өзінің көлік құралымен жақын жердегі емдеу мекемесіне жеткізуге, өзінің тегін, көлік құралының тіркеу белгісін хабарлауға (жеке басын куәландыратын құжатты немесе жүргізушінің куәлігін және көлік құралын тіркеу құжатын көрсетіп) оқиға болған жерге қайтып келуге;

болған жағдай туралы жақын жердегі ішкі істер органына кешіктірмей хабарлауға, көзімен көргендердің тегі мен мекен-жайларын жазып алуға және ішкі істер органдарының қызметкерлерінің келуін күтуге;

егер басқа көлік құралдарының қозғалысына мүмкіндік болмаса, жолдың жүретін бөлігін босатуға;

жүру бөлігін босату немесе зардап шегушіні өзінің көлік құралымен емдеу мекемесіне жеткізу қажет болған жағдайда куәлардың қатысуымен көлік құралының орналасуын, оқиғаға қатысы бар іздер мен заттарды алдын ала белгілеп, олардың сақталуына мүмкін болатын барлық шараларды қабылдауға және оқиға болған жерді айналып өтуді қамтамасыз етуге міндетті.

Ескерту. 2.5-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.6. Егер жол-көлік оқиғасының нәтижесінде зардап шегушілер болмаса, жүргізушілер болған жағдайды бағалауда өзара келісімге келіп, алдын ала оқиғаның схемасын жасап және оған қолдарын қойып, оқиғаны ресімдеу үшін ішкі істер органының жақын жердегі жол полициясы постына немесе бөлімшесіне келулеріне болады.

Ескерту. 2.6-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.7. Жүргізушіге:

2.7.1. Мас күйінде (алкогольді, есірткі немесе өзге де), құлақ асуды және назар аударуды әлсірететін дәрілік заттар әсерінде; жол қозғалысы қауіпсіздігіне қатер төндіретіндей ауру немесе шаршаған жағдайда көлік құралын басқаруға.

2.7.2. Ақауы бар немесе мемлекеттік немесе міндетті техникалық байқаудан өтпеген көлік құралдарын пайдалануға.

Ескерту. 2.7.2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

2.7.3. Иесі заңнамада белгіленген жағдайларда көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын және/немесе жолаушылардың алдында тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасамаған көлік құралын пайдалануға.

Ескерту. 2.7.3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.7.3-1. Мемлекеттік тіркеу нөмірі белгілері болмаған немесе олар тіркеу құжаттарына сәйкес келмеген жағдайларда көлік құралын пайдалануға.

Ескерту. 2.7.3-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.7.4. Мас күйіндегі, жауапты қимыл жасауды және назар аударуды әлсірететін, дәрілік заттар әсерінде отырған адамдарға, ауру немесе шаршаған адамға, сондай-ақ жүргізуді үйретушіден басқа, өзімен бірге осы санаттағы көлік құралын басқаруға құқық беретін жүргізушінің куәлігі (жүргізуші куәлігінің орнына берілген уақытша куәлік және жүргізушінің жеке басын куәландыратын құжат) жоқ немесе жол (маршрут) қағазында көрсетілмеген адамға көлік құралын басқаруға беруге.

Ескерту. 2.7.4-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) қаулыларымен.

2.7.5. Ұйымдасқан (оның ішінде жаяу жүргіншілер де) колоннаны кесіп өтуге және оның ішінен орын алуға.

2.7.6. Жүріс бөлігіне қоқыс, қозғалыс үшін қауіп туғызатын заттар лақтыруға тыйым салынады. Бұл талап жол қозғалысының басқа қатысушыларына да қойылады.

Ескерту. 2.7.6-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.7.7. Тыңдауышты немесе қатты дауысты байланысты қолдану жағдайларын қоспағанда, көлік құралын жүргізу кезінде телефонды не радиостанцияны пайдалануға тыйым салынады.

Ескерту. 2.7.7-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

2.8. Тежегіштің жұмыс жүйесі немесе рульдік басқаруы жұмыс істемейтін болса, ақауы бар тіркеу құрылғысымен (поезд құрамында), сондай-ақ тәуліктің қараңғы уақытында жолдарда жасанды жарықтандыру болмағанда немесе

жеткіліксіз көрінетін жағдайларда - фарлар мен (немесе) артқы үлкен оттары жанбайтын (жоқ) болса, жаңбыр немесе қар жауып тұрғанда жүргізуші жағындағы терезе тазалағыштың ақауы болса, көлік құралының қозғалысына т ы й ы м с а л ы н а д ы .

Ескертпе. Ең төменгі жылдамдықтағы қозғалыс кезінде көлік құралын тоқтатат немесе маневрді жүзеге асыра алмайтын жұмыстың тежегіш жүйе немесе рульдік басқару жұмыс істемейтін болып саналады.

Жол жүргенде Негізгі ережелермен көлік құралдарын пайдалануға тыйым салынатын және жүргізуші анықтай алатын басқа да ақаулар және жағдайлар туындаған жағдайда, оны жоюы тиіс, ал егер бұл мүмкін болмаса, жағдайда, онда қажетті сақтық шараларын сақтай отырып тұрақ немесе жөндеу орнына а п а р у ы н а б о л а д ы .

Ескерту. 2.8-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

3. Жаяу жүргіншілердің міндеттері

3.1. Жаяу жүргіншілер тротуармен немесе жаяу жүргіншілерге арналған жолдармен, ал олар болмаған жағдайда, жолды жағалай, сондай-ақ Ереженің 17.1 және 17.4. тармақтарының талаптарына сәйкес қозғалуы тиіс.

Көлемі үлкен заттарды көтеріп немесе алып келе жатқан жаяу жүргіншілер, сондай-ақ двигателі жоқ мүгедектер арбасымен келе жатқан адамдар, егер олар тротуармен немесе жолды жағалай жүргенде басқа жаяу жүргіншілер үшін кедергі келтіретін болса, жолдың жүргін бөлігінің жиегімен (көлік жүретін бөліктің ішкі шетін бойлай - бөлу жол жолақтары бар жолдарда) қозғалуына б о л а д ы .

Тротуарлар, жаяу жүргіншілерге арналған жол немесе жолдың жағалауы болмағанда, сондай-ақ олармен қозғалу мүмкін болмаған жағдайда, жаяу жүргіншілер велосипед жолымен немесе көлік жүретін бөліктің шетімен (көлік жүретін бөліктің ішкі шетін бойлай - бөлу жол жолақтары бар жолдарда) бір қатарда қозғалуларына болады.

Елді мекендерден тыс жерлерде жаяу жүргіншілер көлік жүретін бөлігімен қозғалған кезде көлік құралдарының қозғалысына қарсы бағытта жүруі тиіс.

Көлік жүретін бөліктің шетімен двигателі жоқ мүгедектер арбасында келе жатқан, мотоцикл, мопед, велосипед жүргізуші адамдар көлік құралдары қозғалысының бағытында, жолдың оң жағымен жүруі тиіс.

3.2. Көлік жүретін бөлікпен қозғалатын ұйымдасқан жаяу жүргіншілер колоннасына көлік құралдарының қозғалысы бағытында оң жақпен, қатарда төрт

адамнан артық емес, қозғалуға рұқсат етіледі. Колоннаның алдынан және артынан сол жағымен қызыл жалауша ұстаған жүруші, тәуліктің қараңғы уақытында және жеткіліксіз көріну жағдайында - алдында ақ түсті, артта қызыл түсті жағулы фонарьмен жүруі тиіс.

Балалар тобын тек қана тротуармен және жаяуларға арналған жолмен, ал олар жоқ болған жағдайда - жол жағасымен, бірақ тәуліктің жарық уақытында және ересектердің бастауымен алып жүруге рұқсат етіледі.

3.3. Жаяу жүргіншілер көлік жүретін бөлікті жаяу жүргіншілерге арналған, оның ішінде жерасты және жерүсті өтпелерінен, ал олар болмағанда көру шегінде - қиылыстардан тротуарлар мен жол жағалауы сызығы бойымен кесіп өтуі тиіс.

Көру аймағында өтпе немесе жол қиылысы болмағанда көлік жүретін бөліктің шетіне, екі жақтан да жақсы көрінетін жерден тік бұрыш жасап жолды кесіп өтуге болады. Көлік жүретін бөлікті елді мекенде бөлу жол жолағы болған кезде, сондай-ақ жаяу жүргіншілерге немесе жол қоршаулары орнатылған жерлерде кесіп өтуге тыйым салынады.

Ескерту. 3.3-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

3.4. Қозғалыс реттеліп тұратын жерлерде, жаяу жүргінші, реттеушінің сигналын, ал ол болмағанда - көлік бағдаршамын басшылыққа алады.

3.5. Реттелмейтін жаяу жүргіншілер өтпелерінен, жаяу жүргіншілер көлік жүретін бөлікке жақындап қалған көлік құралымен арақашықтықты, оның жылдамдығын бағалап және кесіп өту олар үшін қауіпсіз екендігіне көз жеткізгеннен кейін шығуына болады. Көлік жүретін бөлікті жаяу жүргіншіге арналған өтпеден тыс жерлерден кесіп өту кезінде жаяу жүргіншілер, бұдан басқа көлік құралдары үшін кедергі келтірмеуі және жақындап қалған көлік құралының жоқтығына көз жеткізбейінше тоқтап тұрған көлік құралының немесе көрінуді шектейтін өзге кедергінің тасасынан шықпауы тиіс.

Ескертпе. Реттелетін және реттелмейтін жаяу жүргінші өтпесі түсінігі Ереженің 13.4-тармағында белгіленген реттелетін және реттелмейтін қиылыс түсінігімен бірдей.

3.6. Көлік жүретін бөлікке шыққаннан кейін жаяу жүргінші, егер бұл, қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етумен байланысты болмаса, кідірмеуі немесе аялдамауы тиіс. Жолды кесіп өтуге үлгермеген жаяу жүргінші қарама-қарсы бағыттағы көлік легін бөлетін сызықта аялдауы керек. Әрі қарай қозғалыстың қауіпсіз екендігіне көз жеткізгеннен кейін бағдаршамның (реттеушінің) сигналын ескеріп, жолдан өтуді жалғастыруға болады.

Ескерту. 3.6-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (

қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

3.7. Жарқылдайтын көк маягі бар және арнайы дыбыс сигналы іске қосулы көлік құралы жақындаған кезде жаяу жүргіншілер жолдан өтпей тұра тұрады, ал жол үстіндегілер осы көлік құралдарына жол беруі және мүмкіндігіне қарай көлік жүретін бөлікті босатуы тиіс.

3.8. Маршруттық көлік құралы мен таксиді көлік жүретін бөлікке қарағанда биігірек тұрған отырғызу алаңдарында, ал жоқ болған жағдайда - тротуарда немесе жол жағасында тұрып күтуге рұқсат етіледі. Биігірек отырғызу алаңдарымен жабдықталмаған аялдама пункттерінде көлік құралына отыру үшін көлік жүретін бөлікке шығуға ол тоқтағаннан кейін ғана рұқсат етіледі. Түскеннен кейін көлік жүретін бөлікті кідірместен босату керек.

Аялдама пунктіне немесе одан көлік жүретін бөлік арқылы қозғалыс кезінде жаяу жүргіншілер Ереженің 3.4.-3.7. пункттерінің талаптарын басшылыққа алуы тиіс.

4. Жолаушылардың міндеттері

4 . 1 . Ж о л а у ш ы л а р :

қауіпсіздік белдігі бар көлік құралымен жүргенде оларды бекітуге (2.1.2.- тармақты ескеріп), ал мотоциклмен жүргенде - мотошлемді түймелеуге; тротуар немесе жол жағалауы жағынан және көлік құралы толықтай тоқтағаннан кейін ғана отырғызуға және түсіруге міндетті.

Егер тротуар немесе жол жағалауы жағынан мүмкін болмағанда, ол қозғалысқа басқа қатысушылар үшін қауіпсіз және кедергі келтірмейтіндей болмағанда ғана көлік жүретін бөлігі жағынан жүзеге асырылуы мүмкін.

4 . 2 . Ж о л а у ш ы л а р ғ а :

жүргізушіні көлік құралы қозғалысы кезінде оны басқарудан алаңдатуға; борт платформасы бар жүк автомобилінің үстінде келе жатып түрегеліп тұруға, бортқа немесе борттан биік тұратын жүк үстіне отыруға; көлік құралының қозғалысы кезінде оның есігін ашуға, сондай-ақ терезе ойығынан, люктен басын шығаруға.

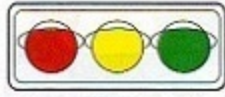
Ескерту. 4.2-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

5. Бағдаршамның және реттеушінің сигналдары*

1-сурет. Бағдаршамның және реттеушінің сигналдары
Көлік сигналдары

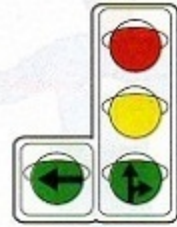
Сигналдардың тігінен орналасқаны

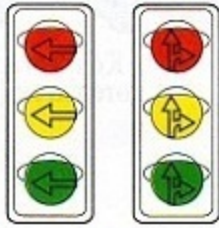
Сигналдардың көлденең орналасқаны

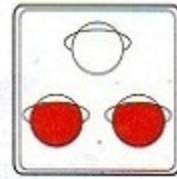
Реверстік

Қосымша секциясымен

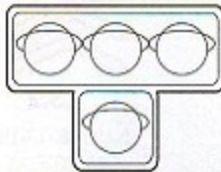
Көрсеткен бағытта қозғалысты реттеу

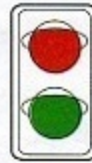
Теміржол өтпесінен қозғалысты реттеу

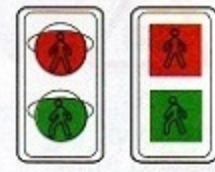
Реттелмейтін қиылыстар және жүргіншілер өтпесін белгілеу үшін

Трамвайлардың және басқа маршруттық көлік құралдарының қозғалыстарын реттеу

Кәсіпорын, мекеме территорияларында және жүргін бөліктің тарылуы кезінде қозғалыстарын реттеу

Жүргіншілер бағдаршамы

Велосипедшілер қозғалысын реттеуші бағдаршамдар

Қозғалысты бергіші

Қызылбелгі шағылыстырғыш дискісі

Реттеушінің негізгі сигналдары

Қолдары екі жаққа созылған немесе төмен түсірілген (5.2)

Оң қол алға созылған (5.2)

Қол жоғары көтерілген (5.2)

Бағдаршам сигналдары мен реттеушінің кескіндемелері 1-суретте келтірілген.

5.1. Бағдаршамның сигналдары

5.1.1. Жол қозғалысын реттеу үшін көлденең және тігінен орналасқан бағдаршамдар қолданылады.

Бағдаршамдарда жасыл, сары, қызыл және ай түстес ақшыл жарық сигналдары қолданылады.

Сигналдары тігінен орналасқан бағдаршамдарда қызыл түс жоғарыда орналасады, ал жасыл - төменде; сигналдар көлденеңінен орналасқанда - қызыл сол жақта, жасыл - оң жақта орналасады.

Бағдаршам сигналдары белгілі мақсатында байланысты дөңгелек, бағыттаушы түрінде (көрсеткіші), жаяу жүргінші немесе велосипед кескінінде және Х-үлгісінде болуы мүмкін.

Дөңгелек сигналды бағдаршамдардың бір немесе екі, дөңгелек жасыл сигналдың деңгейінде орналасқан жасыл бағыттаушы (көрсеткіш) түріндегі сигналдары бар қосымша секциялары болуы мүмкін.

5.1.2. Бағдаршамның дөңгелек сигналдарының мынадай мәні бар:
жасыл сигнал қозғалысқа рұқсат етеді;

жасыл жыпылықтаған сигнал қозғалысқа рұқсат етеді және оның қолданылу уақыты өтіп барады және тыйым салатын сигнал іске қосылатындығын хабарлайды (жүргізушілер мен жаяу жүргіншілерді жасыл сигналдың жануына дейін уақыт туралы секундпен хабар беретін сандық табло қолданылуы мүмкін);

сары сигнал Ереженің 5.6-тармағында көзделгеннен басқа жағдайларда қозғалысқа тыйым салады және сигналдардың ауысқалы тұрғанын ескертеді; сары жыпылықтаған сигнал бағдаршаммен реттелетін көше қиылысын немесе жаяу жүргінші өтпесін білдіреді, қауіптен сақтандырады; қызыл сигнал, оның ішінде жыпылықтайтыны, қозғалысқа тыйым салады. Қызыл және сары сигналдардың қосыла жануы қозғалысқа тыйым салады және жасыл сигнал жанғалы тұрғанынан хабар береді.

5.1.3. Қызыл, сары және жасыл* түсті бағыттаушы түрінде орындалған бағдаршам сигналы тиісті түстердегі дөңгелек сигналмен бірдей мағыналас, бірақ олардың күші бағыттаушы көрсеткен бағытқа (бағыттарға) ғана қолданылады. Мұндайда солға бұрылуға рұқсат беретін бағыттаушы, егер бұған тиісті жол белгісімен тыйым салынбаса, кері бұрылуға да рұқсат етеді.

Қосымша секциясы бар жасыл бағыттаушы да осындай мәнге ие болады. Қосылмай тұрған қосымша секцияның сигналы осы секциямен реттелетін бағыттағы қозғалысқа тыйым салынғанын білдіреді.

*** Қызыл және сары бағыттаушылардың орнына осы мағынада қара контурлы бағыттаушылар кескінделген дөңгелек қызыл және сары сигналдар пайдаланылуы мүмкін.**

5.1.4. Егер бағдаршамның негізгі жасыл сигналына қара контурлы бағыттаушы (бағыттаушылар) салынған болса, онда ол жүргізушіге бағдаршамның қосымша секциясын және қосымша секцияның сигналына қарағанда өзге де рұқсат етілген қозғалыс бағыттарын хабарлайды.

5.1.5. Егер бағдаршам сигналы жаяу жүргіншінің (велосипедтің) кескіні түрінде орындалса, онда күші тек жаяу жүргіншіге, (велосипедшілерге) ғана қолданылады. Мұндайда жасыл сигнал жаяу жүргіншінің (велосипедшінің) қозғалысына рұқсат береді, ал қызыл тыйым салады.

Велосипедшілердің қозғалысын реттеу үшін сондай-ақ кішірейтілген өлшемдегі дөңгелек сигналы бар, 300x200 мм өлшемді, қара түсті велосипед кескінделген тік бұрышты ақ түсті табличкамен толықтырылған бағдаршам пайдаланылуы мүмкін.

5.1.6. Соқыр жаяу жүргіншілерді жүріс бөлігін кесіп өту мүмкіндігі туралы ақпараттандыру үшін бағдаршамдардың жарық сигналдары дыбыстық сигналмен толықтырылуы мүмкін.

5.1.7. Көлік құралдарының жүріс бөлігінің қозғалыс бағыты қарама-қарсы бағытқа өзгеруі мүмкін жол жолақтары бойынша қозғалысын реттеу үшін Х үлгісіндегі қызыл сигнал және төмен бағытталған бағыттаушы түріндегі жасыл сигналы бар реверстік бағдаршам қолданылады. Бұл бағдаршамдар тиісінше олар үстінде орналастырылған жол жолағы бойынша қозғалысқа тыйым салады

Қол жоғары көтерілген:

Ереженің 5, 6-тармағында көзделгеннен басқа жағдайларда барлық көлік құралдары мен жаяу жүргіншілердің барлық бағытта қозғалысына тыйым салынады.

Реттеуші қол қимылдарымен жүргізушілерге және жаяу жүргіншілерге түсінікті басқа да сигналдар беруі мүмкін.

Сигналдар жақсы көрінуі үшін реттеуші жезлді немесе сигналды дискіні (жарық қайтарғышты) қолдануы мүмкін.

5.3. Көлік құралының аялдауын талап ету қатты дауыстау құрылғысымен немесе бір мезгілде ысқырып сигнал бере отырып, көлік құралына бағытталған қол қимылымен көрсетілуі мүмкін. Жүргізуші оған нұсқалған орында аялдауы тиіс. Көлік құралын тоқтатқан ішкі істер органдарының қызметкері (полиция) 2.3.2-тармаққа сәйкес жүргізушіге кідірмей келіп, тоқтату себебін айтуы тиіс.

Ескерту. 5.3-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

5.4. Ысқырықпен берілген қосымша сигнал қозғалысқа қатысушылардың назарын аударуға беріледі.

5.5. Бағдаршамның (реверсивтіден басқа) немесе реттеушінің тыйым салатын сигналы кезінде жүргізушілер тоқтау-сызығының (5.3.3-белгісінің) алдында, ал о л а р б о л м а ғ а н к е з д е :

жол қиылысында - кесіп өтетін жүріс бөлігінің алдында (Ереженің 13.8 бөлігін ескере отырып), жаяу жүргіншілер үшін кедергі тудырмай; теміржол өтпесі алдында - Ереженің 15.4-тармағына сәйкес; басқа жерлерде - қозғалыс рұқсат етілген көлік құралы мен жаяу жүргіншілерге кедергі туғызбай тоқтатуға міндетті.

5.6. Реттеуші қолын көтерген немесе сары сигнал жанған кезде, егер бағдаршам сигнализациясының жұмыс режимі жасыл сигналдың тікелей сөнер алдындағы жыпылықтауын қамтамасыз етпейтін жағдайларда, шұғыл тежеуге жүгінбей тоқтата алмайтын жүргізушілерге Ереженің 5.5-тармағында белгіленген жерлерде әрі қарай қозғалуға рұқсат етіледі.

Реттеуші қолын көтерген немесе сары сигнал жанған кезде жүріс бөлігінде келе жатқан жаяу жүргіншілер оны босатуы тиіс, ал оған мүмкіндік болмаған кезде - қарама-қарсы көлік легін бөлуші сызықта тоқтаулары тиіс.

Ескерту. 5.6-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

5.7. Жүргізушілер мен жаяу жүргіншілер, тіпті олар бағдаршам сигналына, жол белгілері немесе таңбаларының талаптарына қайшы келсе де, сигналдың талаптары мен реттеушінің бұйрығын орындаулары тиіс.

5.8. Теміржол өтпелерінде жыпылықтаған қызыл сигналмен бір мезгілде қозғалысқа қатысушыларды қосымша ақпараттандыратын, өтпе арқылы қозғалысқа тыйым салатын дыбыстық сигнал берілуі мүмкін.

6. Арнаулы сигналдарды қолдану

6.1. Көк түсті жарқылдауық маягі іске қосылған жедел және арнаулы қызметтің көлік құралдарының жүргіншілері кезек күттірмейтін қызметтік тапсырманы орындауы кезінде, қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету шартымен Ереженің 5 (реттеушінің сигналдарынан басқа), 8-18 бөлімдерін, Ережеге 1 және 2-қосымшалардың талаптарын орындамауы мүмкін.

Қозғалысқа басқа қатысушылардың алдында басымдылық алуы үшін мұндай көлік құралдарының жүргізушілері көк түсті жарқылдауық маяк пен арнаулы дыбыстық сигналды іске қосуы тиіс. Олар өздеріне жол берілгендігіне көз жеткізгеннен кейін ғана, басымдылықты пайдалана алады.

Осы құқықты, жедел және арнаулы қызметтердің көлік құралдарын Ереженің осы тармағымен белгіленген жағдайларда алып жүретін көлік құралдарының жүргізушілері де пайдаланады.

Қазақстан Республикасының Президенті Күзет қызметінің, Ұлттық қауіпсіздік комитетінің, Қарулы Күштері әскери автомобиль полициясының және жол полициясының көлік құралдарында олар басқа көлік құралдарын бірге алып жүрген кезде көк түсті жарқылдауық маякқа қоса, қызыл түсті жарқылдауық маяк іске қосылуы мүмкін.

Ескерту. 6.1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2004.01.30. N 115, 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

6.2. Көк түсті жарқылдауық маягі іске қосылған және арнаулы дыбыстық сигналы бар көлік құралдары жақындаған кезде жүргізушілер осы және олардың алып жүруіндегі басқа көлік құралдарының кедергісіз өтіп кетуін қамтамасыз етуі үшін жолды босатулары керек.

6.3. Көк түсті жарқылдауық маягі іске қосулы тоқтап тұрған көлік құралдарына жақындаған кезде жүргізуші, қажет болған жағдайда дереу тоқтатуға мүмкіндік болуы үшін, жылдамдықты азайтуы тиіс.

6.4. Сарғыш қызыл немесе сары түсті жарқылдауық маягі іске қосулы көлік құралдарының жүргізушілері жол үстінде құрылыс, жөндеу немесе жинау жұмыстарын орындау кезінде жеке күзет ұйымдарының жедел ден қою ұтқыр

топтары қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету шартымен жол белгілері (2.2, 2.4-2.6, 3.11-3.14, 3.17.2, 3.20 белгілерінен басқа) мен таңбаларының, сондай-ақ Ереженің 9.4-9.8 және 16.1-тармақтарының талаптарын орындамауы мүмкін.

Басқа көлік құралының жүргізушілері олардың жұмысына кедергі жасамауы тиіс.

Сарғыш қызыл немесе сары түсті жарқылдауық маяк қозғалыста басымдылық әпермейді және қозғалыстың басқа қатысушыларын қауіптілік туралы ескерту үшін қызмет етеді.

Ескерту. 6.4-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулыларымен.

7. Авариялық сигнал мен авариялық аялдау белгісін қолдану

7.1. Авариялық жарық сигналы мынадай жағдайларда іске қосылуы тиіс:
жол-көлік оқиғасы кезінде;

аялдауға тыйым салынған жерлерде амалсыздан тоқтаған кезде; - артқы жүріспен қозғалғанда;

фардың жарығымен жүргізушінің көзін қарықтырғанда;
сүйретуге алғанда (сүйретілетін механикалық көлік құралында);
жолдың жарықтандырылмайтын учаскесінде немесе көлемдік оттардың дұрыс істемеуінен көру жеткіліксіз болған жағдайларда аялдағанда және тұрғанда;

елді мекеннен тыс, жол жағалауының ені жүріс бөлігінен толық кіру үшін жеткіліксіз болғанда немесе жол жағалауының енін осы жол жағдайында айқындау мүмкін болмай, онда тоқтаған кезде.

Авариялық жарық сигналы және басқа жағдайларда да, қозғалысқа қатысушыларды көлік құралы туғызуы мүмкін қауіптілік туралы ескерту үшін де қосылуы мүмкін.

7.2. Авариялық жарық сигналын іске қосқаннан кейін, сондай-ақ оның ақауы болса немесе ол болмағанда, жүріс бөлігінің неғұрлым қауіпті жағына:

жол-көлік оқиғасы кезінде;
аялдама жасауға тыйым салынған жерлерде немесе жолдың көрінуі 100 м кем болған жерлерде ең болмағанда бір бағытта, дереу авариялық аялдама (немесе жыпылықтаған қызыл фонарь) белгісін қою керек.

Бұл белгі (немесе фонарь) нақты жағдайда басқа жүргізушілерді қауіптілік

туралы уақтылы ескертуді қамтамасыз ететін қашықтықта орнатылады. Сонымен қатар, бұл қашықтық көлік құралынан елді мекендерде - 15 м, және елді мекеннен тыс жерде 30 м. кем болмауы тиіс.

7.3. Авариялық жарық сигналы болмағанда немесе оның ақауы болса, сүйретілетін механикалық көлік құралының артқы жағына авариялық қауіптілік белгісі бекітілуі тиіс.

8. Маневр жасау

8.1. Жүргізуші маневрді орындауды бастамас бұрын жарық көрсеткіштерімен, егер олар жоқ болса немесе ақауы болса - қолмен, тиісті мақсатта, сигнал беруге міндетті. Мұндайда маневр қауіпсіз және қозғалысқа басқа қатысушыларға кедергі туғызбауы тиіс.

8.2. Сол жаққа маневр жасау сигналы - сол жақ бұрылыстың жарық көрсеткіші не сол жаққа сол қолды созу, не жанына созылған тік бұрыш жасап шынтақтан жоғары бүгілген оң қол болып табылады. Оң жаққа маневр жасау сигналы - оң жақ бұрылыстың жарық көрсеткіші, не жанына созылған оң қол немесе жанына созылған және шынтақтан тік бұрыш жасап жоғары бүгілген сол қол болып табылады. Тежеу сигналы тоқтау-сигналымен не қолды жоғары көтеру арқылы беріледі. Артқы жүріспен қозғалыс сигналы артқы жүріс шамын жағумен және авариялық сигнализацияны қосумен беріледі.

Бұрылыс көрсеткіштерімен немесе қолмен сигнал беру маневрді орындауды бастауға дейін кешіктірмей берілуі және оны аяқтағаннан кейін сол бойда тоқтатылуы керек (сигналды қолмен беру маневрді тікелей орындау алдында аяқталуы мүмкін). Мұндайда сигнал, қозғалысқа басқа қатысушыларды ш а т ы с т ы р м а у ы т и і с .

Сигнал беру жүргізушіге артықшылық әпермейді және оны сақтық шараларын қолданудан босатпайды.

Ескерту. 8.2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

8.3. Екінші дәрежелі жолдан шығу кезінде жүргізуші жолда қозғалып келе жатқан көлік құралдары мен жаяу жүргіншілерге, ал жолдан кірген кезде - жаяу жүргіншілер мен велосипедшілерге, ол кесіп өтетін қозғалысқа жол беруі тиіс.

Ескерту. 8.3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

8.4. Аялдама немесе тұрақ орнына келу керек болғанда, жүргізуші жүріс бөлігінің шетімен немесе жағалауымен келе жатқан жаяу жүргіншілерге,

велосипед, мопед, көлік-арба жүргізушілеріне, мініс көлігі үстінде және жүк артып келе жатқандарға жол беруі тиіс.

8.5. Қатар ауыстыру кезінде жүргізуші қозғалыс бағытын өзгертпей қатарлас келе жатқан көлік құралдарына жол беруі тиіс. Бірге келе жатқан көлік құралдары бір мезгілде қатар ауыстырған кезде, жүргізуші оң жақта келе жатқан көлік құралына жол беруі тиіс.

Қозғалып келе жатқан көлік құралдары арасында қауіпті ара қашықтық болған жағдайда, қатар ауыстыруға тыйым салынады.

8.6. Айналысты қозғалыс ұйымдастырылған жол қиылысына шыққан кездегі бұрылыс жасау жағдайларын қоспағанда, оңға, солға немесе кері бұрылу алдында жүргізуші осы бағытқа қозғалуға арналған жүріс бөлігінде және жолақта тиісті шеткі орынға уақтылы ыңғайлануы тиіс.

Егер жолда 5.8.1. немесе 5.8.2. белгілері қойылған болса, онда аталған маневрлерді тиісті қозғалыс жол жолағы бойынша жасауға рұқсат етіледі; мұндайда шеткі жол жолағы бос болған кезде ортадағы жол жолағымен жүруге тыйым салынады.

Сол жатқан жүріс бөлігімен бір деңгейде орналасқан бір бағыттағы трамвай жолдары болған кезде сол жаққа және кері бұрылыс, егер 5.8.1. немесе 5.8.2. белгілерімен жүріс бөлігінің жол жолағымен қозғалыс бағыты көрсетілмесе, солардан бастап орындалуы тиіс. Мұндайда жүргізуші трамвайға жол беруі тиіс.

8.7. Айналу жүріс бөлігін кесіп өтумен шыққан кезде көлік құралы қарсы қозғалыс жағына шықпайтындай болып жүзеге асырылуы керек.

8.8. Егер көлік құралы қиылыста немесе одан тыс бұрылыс жасауды немесе қиылыста кері бұрылуды Ереженің 8.6-тармағын сақтай отырып өзінің көлемінен немесе басқа себептер бойынша орындай алмаса, қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып және бұл басқа көлік құралдарына кедергі туғызбайтын болса, көрші жол жолағына жартылай, ал қажет болғанда толықтай шығуына рұқсат етіледі.

8.9. Рельссіз көлік құралының жүргізушісі қиылыстан тыс жерде солға немесе кері бұрылған кезде қарсы келе жатқан көлік құралына жол беруі тиіс.

Егер қиылыстан тыс жерде кері бұрылған кезде сол жақ шеттен маневрді орындау үшін жүріс бөлігінің ені жеткіліксіз боса, онда жүріс бөлігінің тек қана оң жақ шетінен (оң жақ жағалаудан) бұрылуға жол беріледі. Мұндайда жүргізуші бағыттас немесе қарсы келе жатқан көлік құралына жол беруге міндетті.

8.10. Ережеде көлік құралдары қозғалысының траекториясы қиылысатын, ал өту кезектілігі көрсетілмеген болса, жүргізуші оң жақтан жақындап қалған көлік құралына жол беруге міндетті.

8.11. Тежеу жол жоғары болған жағдайда, бұрылуды көздеген жүргізуші осы жолаққа уақтылы ауысуға және сонда ғана жылдамдықты азайтуға міндетті.

Жолға кіретін жерде жүру сызығы болған кезде жүргізуші соның бойымен қозғалуы және осы жолмен қозғалып келе жатқан көлік құралдарына жол бере отырып, көрші жолаққа ауысуға міндетті.

8.12. Жаяу жүргіншілер өтпесі мен көше қиылыстарында тротуармен немесе ж о л ж а ғ а л а у ы ж и е г і м е н ;

т о н н е л ь д е р д е ;

көпір үстінде, жол құбырларында, эстакадаларда және солардың астымен;

т е м і р ж о л ө т п е л е р і н д е ;

ең болмағанда бір бағытта кемінде жол көрінуі 100 метр жерлерде; аялдама пункттері орналасқан жерлерде бұрылуға тыйым салынады.

8.13. Көлік құралдарына, егер бұл маневр қауіпсіз және қозғалысқа басқа қатысушыларға кедергі тудырмайтын болса, артқы жүріске рұқсат етіледі.

Артқы жүріспен қозғалуға көше қиылыстарында және Ереженің 8.12-тармағына сәйкес кері бұрылуға тыйым салынған жерлерде тыйым салынады.

9. Көлік құралдарының жүріс бөліктерінде орналасуы

9.1. Рельссіз көлік құралдарына арналған қозғалыс жол жолақтарының саны таңбалармен немесе 5.8.1, 5.8.2, 5.8.7, 5.8.8 белгілерімен, ал олар болмаған кезде жүріс бөлігінің енін, көлік құралдарының көлемін және олардың арасындағы аралықты ескере отырып жүргізушілердің өздері айқындайды. Егер жол қозғалысы ұйымы өзгеше қозғалыс тәртібін белгілемеген болса, жүріс бөлігінің (не жүріс бөлігінің шетін айқындай мүмкін болмағанда, жол полотносының) қарама-қарсы қозғалысқа арналған жағы сол жақта орналасқан жартысы болып табылады. Қарама-қарсы қозғалысқа арналған жақтарды бөлетін шартты сызықты айқындау кезінде жүріс бөлігінің (жол полотносының) бір жерінде енінің кеңеюі назарға алынуға тиіс емес.

9.2. Төрт немесе одан да көп жол жолағы бар екі жақты қозғалысты жолдарда, қарама-қарсы қозғалысқа арналған жағына шығуға тыйым салынады.

9.3. Екі жақты қозғалысқа арналған, ортаңғысы екі бағыттағы қозғалысқа пайдаланылатын таңбалармен белгіленген (1.9 таңбасын қоспағанда), үш жол жолағы бар жолдарда осы жол жолағында басып озуға, айналып өтуге, солға бұрылуға немесе кері бұрылу үшін шығуға рұқсат етіледі. Қарама-қарсы қозғалысқа арналған сол жоқ шеткі жол жолағына шығуға тыйым салынады.

9.4. Елді мекеннен тыс, сондай-ақ елді мекендерде 5.1 және 5.3. белгілерімен белгіленген жолдарда немесе 80 км/сағ. және одан жоғары жылдамдықпен қозғалуға рұқсат етілген жерлерде көлік құралының жүргізушілері мүмкіндігіне

қарай оларды жүріс бөлігінің оң жақ шетіне жақын жүргізуі тиіс. Оң жақ бос болған кезде сол жақты алуға тыйым салынады.

Елді мекендерде осы тармақтың және Ереженің 9.5, 16.1 және 24.2.-тармақтарын ескере отырып, кез келген жол жолағымен қозғалуға рұқсат етіледі, дегенмен, сол жақ жол жолағының бойымен рұқсат етілгеннен төмен жылдамдықпен келе жатқан көлік құралының жүргізушісі, мүмкіндікке орай, осы жол жолағының бойымен неғұрлым жоғары жылдамдықпен жақындап келе жатқан және 19.12-тармаққа сәйкес ескерту сигналын берген көлік құралына жолағын босатып, оң жаққа қатар ауыстыруы тиіс.

Осы бағыттағы қозғалысқа арналған үш және одан көп жол жолағы бар кез-келген жолда, басқа жол жолақтары бос болмаған кезде сол жақ шеткі жол жолағына неғұрлым үдемелі қозғалыс кезінде, сондай-ақ басып озуға, солға бұрылуға немесе кері айналу үшін шығуға, ал рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т артық болатын жүк автомобильдеріне - тек қана солға немесе кері бұрылуға рұқсат етіледі. Бір жақты қозғалатын жолдың, аялдау немесе тұру үшін, сол жағына шығу тек қана Ереженің 12.1-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

Көлік құралдарының көрші жол жолағындағы қарағанда үлкен жылдамдықпен бір жол жолағында қозғалуы басып озуға жатпайды.

9.5. Қозғалыс жылдамдығын 40 км/сағ. асырмауға тиісті немесе техникалық себептерге байланысты мұндай жылдамдық ала алмайтын көлік құралдары айналып өту, басып озу, солға, кері бұрылыс немесе жолдың сол жағында аялдауға (тұруға) рұқсат етілген жағдайларда, алдында қатар ауыстыру жағдайларынан басқа кезде өзіне керекті бағытпен осындай көлік құралдарының қозғалысына арналған шеткі оң жақ жол жолағымен қозғалуы тиіс.

9.6. Бір бағыттағы жүріс бөлігімен сол жақта бір деңгейге орналасқан трамвай жолымен қозғалуға осы бағыттағы барлық жол жолақтары бос болмаған кезде, сондай-ақ Ереженің 8.6-тармағын ескере отырып айналып өтуге, озып шығуға солға бұрылғанда немесе кері айналу кезінде рұқсат етіледі. Бұл кезде трамвайға кедергі жасалмауы керек. Қарама-қарсы бағыттағы трамвай жолына шығуға, сондай-ақ жолда 5.8.1. немесе 5.8.2. белгілері қойылған болса, трамвай жолымен қиылыс арқылы қозғалуға тыйым салынады.

9.7. Егер жүріс бөлігі таңбалау сызықтарымен жол жолағына бөлінген болса, көлік құралдарының қозғалысы белгіленген жол жолақтары бойынша жүзеге асырылуы тиіс. Үзік сызықты таңбаларға қатар ауыстырған кезде ғана шығуға рұқсат етіледі.

9.8. Реверсивті қозғалысты жолға бұрылған кезде, көлік жүргізуші көлік құралын жүріс бөлігінің қиылысынан шыққан кезде көлік құралы оң жақ шеткі

жол жолағын алатындай жағдайда жүргізуге тиіс. Қатар ауыстыруға, жүргізуші осы бағыттағы қозғалысқа басқа жол жолақтары бойымен де рұқсат етілетіндігіне көз жеткізгеннен кейін ғана, рұқсат етіледі.

9.9. Көлік құралдарының жол жағалауымен, тротуарлармен және жаяу жүргіншілер жолымен (Ереженің 12.1. және 24.2-тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда), ол елді мекендерде - бұдан басқа, жүріс бөлігінен тыс жерлермен қозғалуға тыйым салынады. Жол-пайдалану және коммуналдық қызмет машиналарының қозғалысына, жол жағалауына, тротуарларға немесе жаяу жүргіншілер жолына, тікелей жақын орналасқан объектілерге жүктерді апаратын көлік құралдарының қысқа жолмен баруына, басқа кіру жолы болмаған кезде рұқсат етіледі. Мұндай кезде қозғалыс қауіпсіздігі қамтамасыз етілуі тиіс.

9.10. Жүргізуші қозғалыс жылдамдығына орай алда қозғалып бара жатқан көлік құралымен арада, соқтығысудан сақтануға мүмкіндік беретіндей және қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін қажетті бүйірлік аралықты сақтауға м і н д е т т і .

Ескерту. 9.10-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

9.11. Елді мекендерден тыс жерде екі жолағы бар екі жақты қозғалысты жолдарда олар үшін жылдамдыққа шектеу белгіленген көлік құралдарының, сондай-ақ ұзындығы 7 м-ден асатын көлік құралдарының (көлік құралдары құрамының) жүргізушілері өз көлігі мен алда кетіп бара жатқан көлік құралының арасында оларды басып озатын көлік құралы бұлар жүріп келе жатқан жол жолағына кедергісіз қатар ауыстыра алатындай аралықты сақтауға міндетті. Бұл талап, егер жүргізуші басып озуды орындауға әзірленіп келе жатса, сондай-ақ үдемелі қозғалыс кезінде және ұйымдасқан көлік колоннасының қозғалысы к е з і н д е қ о л д а н ы л м а й д ы .

Ескерту. 9.11-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

9.12. Екі жақты қозғалысты жолдарда жүріс бөлігінің ортасында орналасқан қауіпсіздік аралдарының бөлу жолағы, тумбалар және жол құрылыстарының элементтері (көпір тіректері, жол өткізгіштері және сол сияқтылар) болмаған кезде, егер белгілер мен таңба өзгеше нұсқамаса, жүргізуші оң жағынан айналып ө т у г е м і н д е т т і .

Ескерту. 9.12-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

10. Қозғалыс жылдамдығы

10.1. Жүргізуші көлік құралын белгіленген шектеуден аспайтын жылдамдықпен, мұндайда қозғалыс үдемелілігін, көлік құралы мен жүктің ерекшелігін және жай-күйін, қозғалыс бағытындағы көрінуге қатысты жол және метеорологиялық жағдайларды ескере отырып жүргізуі керек. Жылдамдық жүргізушіге Ереженің талаптарын орындау үшін көлік құралының қозғалысына тұрақты түрде бақылау жасауына мүмкіндік беруін қамтамасыз етуі керек.

Қозғалысқа жүргізуші анықтай алатындай кедергі және (немесе) қауіп туған жағдайда, ол жылдамдықты тоқтатуға дейін азайтуға немесе қозғалысқа басқа қатысушылар үшін қауіп төндірмей, кедергіні айналып өтуге шаралар қолдануы тиіс.

10.2. Елді мекендерге 60 км/сағ. артық емес тиісті жол белгілерімен белгіленген, арнайы қозғалыс режимдерін қоспағанда, бірақ 90 км/сағ. артық емес, ал тұрғын аймақтар мен аула аумақтарында - 20 км/сағ. аспайтын көлік құралдары қозғалысына рұқсат етіледі. <*>

Ескерту. 10.2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2004.01.30. N 115, 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулыларымен.

10.3. Елді мекендерден тыс мыналарға: жеңіл автомобильдерге және мотоциклдерге автомагистральдарда 3.24 тиісті жол белгісімен белгіленген, бірақ 140 км/сағ. аспайтын, қалған жолдарда - 110 км / с ағ . а с п а й т ы н ;

рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т аспайтын жүк автомобильдеріне, қалааралық автобустарға, шағын автобустарға автоарналарда - 110 км/сағ. аспайтын, қалған жолдарда - 90 км/сағ аспайтын;

басқа автобустарға, оның ішінде балалар топтарын ұйымдастырылған түрде тасымалдауды жүзеге асыратын, тіркеме сүйреткен кезде жеңіл автомобильдерге, рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т артық жүк автомобильдеріне автомагистральдарда - 90 км/сағ. аспайтын, басқа жолдарда - 70 км/сағ. аспайтын жылдамдықпен жүруге рұқсат етіледі.

Ескерту. 10.3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

10.4. Көлік құралдарының жылдамдығы: жүк автомобилінің кузовында жолаушыларды тасыған кезде - 60 км/сағ.; механикалық көлік құралдарын сүйреткен кезде - 50 км/сағ.; қауіпті, ауыр салмақты және ірі көлемді жүктерді тасымалдау шарттарын келіскен кезде - белгіленген көлемнен аспауы тиіс.

10.4-1. (Ескерту. 10.4-1-тармақ алынып тасталды - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

10.5. Жүргізушіге:

көлік құралының техникалық сипаттамасында анықталған ең жоғары жылдамдықтан асыруға;

көлік құралында белгіленген "Жылдамдықты шектеу" айырым белгісінде* көрсетілген жылдамдықтан асыруға;

қажеттілік болмаған кезде өте аз жылдамдықпен қозғалып, басқа көлік құралдарына кедергі тудыруға;

егер бұл жол-көлік оқиғасын болдырмау үшін талап етілмесе, қозғалысты кенеттен тежеуге тыйым салынады.

* Осы жерде және бұдан кейін айырым белгілері Негізгі Ережелерге сәйкес көрсетіледі.

11. Басып озу, алда кездескен жол айрығы

11.1. Басып озуды бастамас бұрын жүргізуші:

ол шығуды көздеген қозғалыс жол жолағы басып озу үшін жеткілікті аралықта бос екендігін және осы маневрмен ол қарама-қарсы және осы жол жолағында артта қозғалып келе жатқан, оның ішінде 19.11 және 19.12-тармақтарға сәйкес ескерту сигналдарын беруші көлік құралдарына кедергі келтірмейтініне;

осы жол жолағындағы артта келе жатқан көлік құралының басып озуды бастамағанына;

осы жол жолағы бойымен алда кетіп бара жатқан көлік құралы жүргізушісінің солға маневр жасау туралы сигнал бермегеніне;

қарама-қарсы қозғалыс жол жолағына (жағына) шығумен басып озуды аяқтағаннан кейін, ол басып озған көлік құралына кедергі тудырмай, бұрын жүріп келе жатқан жол жолағына келе алатынына көз жеткізуге міндетті.

11.2. Рельссіз көлік құралын сол жағынан басып озуға рұқсат етіледі. Сөйте тұра, жүргізушісі солға бұрылуға сигнал берген және маневрді орындауға кіріскен көлік құралын оң жағынан басып озады.

11.3. Қарама-қарсы қозғалыс жол жолағына (жағына) шығумен басып озуды аяқтағаннан кейін, жүргізуші бұрын жүріп келе жатқан қозғалыс жол жолағына қайтып оралуға міндетті.

11.4. Басып озатын көлік құралының жүргізушісіне қозғалыс жылдамдығын көтерумен немесе өзге де әрекеттермен басып озуға кедергі жасауға тыйым салынады.

11.5. Мынадай жағдайларда:

реттелетін жол қиылыстарында қарама-қарсы қозғалыс жол жолағына шығумен, сондай-ақ реттелмейтін қиылыстарда басты жолмен қозғалыс кезінде, бағытын өзгертетін (рұқсат етілген оң жақтан басып озуды қоспағанда) және басты жол болып табылмайтын жол бойында (қиылыстарда шеңбер жасай басып озу қозғалыстарымен, бүйір тіркемесі жоқ екі дөңгелекті көлік құралдарын басып озуды және рұқсат етілген оң жақты басып озуды қоспағанда);

жаяу жүргіншілер өтпесінде жаяу жүргінші болған кезде;

темір жол өтпелерінде және оның алдында 100 м. жақын жерде;

басып озып немесе айналып өтіп келе жатқан көлік құралын;

өрлеудің соңында және көруі шектелетін жол учаскелерінде қарама-қарсы қозғалыс жол жолағына шығумен басып озуға тыйым салынады.

11.6. Жай жүретін немесе әрі көлемді көлік құралының жүргізушісі елді мекеннен тыс жерлерде осы көлік құралын басып озу қиындаған жағдайда мүмкіндігінше оңға ығыса жүруі, ал қажет болған жағдайда артта жиналып қалған көлік құралдарын өткізіп жіберу үшін аялдауға міндетті.

11.7. Егер алда кездескен жол айырығы қиындатылған және жол айырығының басымдылығы 2.6 және 2.7 белгілерімен айқындалмаған болса, онда кедергі бар жақтағы жүргізуші жол беруі тиіс. 1.13 және 1.14 белгілерімен белгіленген еңісте кедергі болған жағдайда төмен қозғалып келе жатқан көлік құралының жүргізушісі жол беруге міндетті.

12. Аялдама және тұрақ

12.1. Көлік құралына жолдың оң жағындағы жол жағалауына, ал ол жоқ болғанда - жүріс бөлігінің шетіне аялдама жасауға және тұруға рұқсат етіледі.

Елді мекендерде әр бағыт үшін бір-бірден қозғалыс жол жолағы бар, ортасында трамвай жолы жоқ жолдарда және бір жақты қозғалысты жолдарда жолдың сол жағына аялдауға және тоқтауға рұқсат етіледі (рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т. артық жүк автомобильдеріне біржақты қозғалысты жолдардың сол жағына аялдауға жүк тиеген немесе түсірген кезде ғана рұқсат етіледі).

12.2. Көлік құралдарын конфигурациясы (жүріс бөлігінің кеңейтілген жері) көлік құралдарын өзгеше орналастыруға мүмкіндік беретін орындарды қоспағанда, жүріс бөлігінің шетіне параллель бір қатарға қоюға рұқсат етіледі. Бүйір тіркемесі жоқ екі дөңгелекті көлік құралдарын екі қатар қоюға рұқсат етіледі.

Жүріс бөлігімен шектесетін, оған толықтай және ішінара кіретін тротуардың шетінде, егер бұл жаяу жүргіншілер қозғалысына кедергі келтірмейтін болса,

жеңіл автомобильдерге, мотоциклдерге, мопедтерге және велосипедтерге тұруға рұқсат етіледі.

12.3. Елді мекендерден тыс ұзақ демалу, түнеу және сол сияқты мақсаттарда тұруға осыған арнап көзделген алаңдарда немесе жолдан тысқары жерде рұқсат етіледі.

12.4. Аялдама жасауға:

егер бұл трамвай қозғалысына кедергі жасайтын болса, трамвай жолына т і к е л е й ж а қ ы н ж е р д е ;
темір жол өтпелерінде, тоннельдерде;
эстакадаларда, көпірлерде, жол құбырларында (егер осы бағыттағы қозғалыс үшін кемінде үш жолақ болса) және олардың астында (жолақтардың санына қ а р а м а с т а н) ;

аялдаған көлік құралы мен тұтас таңбалау сызығының (жүріс бөлігінің шетін белгілейтіннен басқа) немесе жүріс бөлігінің қарама-қарсы шетімен, немесе жүріс бөлігінің қарама-қарсы шетінде тұрған көлік құралымен ара қашықтық 3 метрден аз болатын жерлерде, егер бұл көлік құралдарының қозғалысына кедергі т у д ы р а т ы н б о л с а ;

жаяу жүргіншілер өтпесінде және оның алдында 5 м. жақын жерде;
ең болмағанда бір бағыттағы жол көрінуі 100 м. кем болған кезде қауіпті бұрылысқа жақын жүріс бөлігінде және жолдың ұзына бойына томпайған сыну б о л с а ;

жүріс бөлігінің қиылыстарында және бүйір өтпенің қарсысындағы тұтас таңбалау сызығы немесе айырым жолақтары бар үш жақты түйісу (қиылыс) жағын қоспағанда, қиылысатын жүріс бөлігінің шетінен 30 м. жақын жерде;

аялдама алаңдарында және оларға 15 м жақын жерде, ал ол жоқ болғанда маршруттық көлік құралдары мен такси аялдамасының көрсеткішінен 15 м ж а қ ы н ж е р д е ;

көлік құралдары басқа жүргізушілерден бағдаршам сигналын, жол белгілерін тасалайтын немесе басқа көлік құралдарының қозғалысына (кіруіне немесе шығуына) мүмкіндік бермейтін немесе басқа көлік құралдарының (кептеліс) және жаяу жүргіншілердің қозғалысы үшін кедергі келтіретін жерлерде;
гүлзарларда, балалар және спорт алаңдарында тыйым салынады.

Ескерту. 12.4-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулыларымен.

12.5. Тұруға тыйым салынады:
аялдама жасауға тыйым салынатын жерлерде;

эстакадаларда, көпірлерде, жол құбырларында;
елді мекеннен тыс жерлерде жолдың 2.1 белгісімен белгіленген жүріс бөліктерінде;

теміржол өтпелерінен 50 м. жақын жерде;
егер бұл тұрғындарға қолайсыздық туғызатын болса, двигателі іске қосулы механикалық көлік құралдарының елді мекендерде;
гүлзарларда, балалар және спорт алаңдарында.

Ескерту. 12.5-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

12.6. Аялдама жасауға тыйым салынған жерде амалсыз тоқтаған кезде жүргізуші көлік құралын ол жерден әкетудің мүмкін болатын барлық шараларын қолдануға міндетті.

12.7. Мұның қозғалысқа басқа қатысушыларға кедергі және қауіп төндірмейтіндігіне көз жеткізбейінше көлік құралының есігін ашуға, оларды ашық тастап кетуге немесе жолдың жүріс бөлігіне шығуға тыйым салынады.

13. Көше қиылысын өту

13.1. Оңға немесе солға бұрылған кезде жүргізуші ол бұрылатын жолдың жүріс бөлігін өзінің қозғалыс бағыты бойынша кесіп өтетін жаяу жүргіншіге, оны велосипед жолымен кесіп өтетін велосипедшіге және 5.9 (18.2-тармағын ескере отырып) белгісімен белгіленген жол жолағы бойымен қозғалып келе жатқан маршруттық көлік құралдарына жол беруге міндетті.

Ескерту. 13.1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

13.2. Көше қиылысына немесе жүріс бөлігі өтпесіне, егер жүргізушіні аялдауға мәжбүр ететін тығылыс болса, көлік құралдарының көлденең бағыттағы қозғалысы үшін кедергі келтіре отырып шығуға тыйым салынады.

13.3. Жүргізушіге шолуды шектейтін, ілеспе бағытта қозғалатын көлік құралының алдына түсуге тыйым салынады.

Егер көше қиылысында немесе оның алдында көлік құралы аялдаса, онда көрші жол жолағымен қозғалып келе жатқан басқа көлік құралдарының жүргізушілері мұның қауіпсіз екендігіне көз жеткізгеннен кейін ғана қозғалысты жалғастыра алады.

13.4. Қозғалыс кезектілігі бағдаршамның немесе реттеушінің сигналдарымен айқындалатын көше қиылысы реттелетін болып есептеледі.

Жұмыс істемей тұрған бағдаршамның жыпылықтаған сары сигналы кезінде немесе реттеуші жоқ болса, көше қиылысы реттелмейтін болып есептеледі және

жүргізушілер реттелмейтін көше қиылыстарын өту ережелерін және көше қиылысында орнатылған басымдылық белгілерін басшылыққа алады.

Реттелетін көше қиылыстары

13.5. Бағдаршамдардың рұқсат ететін сигналдары бойынша солға немесе артқа бұрылған кезде рельссіз көлік құралының жүргізушісі қарама-қарсы бағыттан тіке немесе оңға қозғалатын, оның ішінде Ереженің 5.6-тармағына сәйкес көше қиылысына шығатын көлік құралдарына жол беруге міндетті. Трамвайлардың жүргізушілері де осындай ережені өзара басшылыққа алуға міндетті.

13.6. Бағдаршамның сары және қызыл сигналдарымен бірдей уақытта қосымша секцияда іске қосылған бағыттаушының бағытында қозғалған кезде жүргізуші басқа бағыттардан қозғалып келе жатқан көлік құралдарына жол беруге міндетті.

13.7. Егер бағдаршамның немесе реттеушінің сигналы трамвайға және рельссіз көлік құралына бірдей уақытта қозғалуға рұқсат беретін болса, онда трамвай, оның қозғалысы бағытына қарамастан, артықшылықта болады. Сонымен қатар бағдаршамның сары және қызыл сигналдарымен бірдей уақытта қосымша секцияда іске қосылған бағыттаушының бағытымен қозғалған кезде трамвай басқа бағыттардан қозғалып келе жатқан көлік құралдарына жол беруге тиісті.

13.8. Бағдаршамның рұқсат беретін сигналы кезінде көше қиылысына кірген жүргізуші көше қиылысынан шығудағы бағдаршам сигналына қарамастан, белгілі бағытқа шығуға міндетті. Сонымен қатар, егер көше қиылысында, жүргізушінің бағыт алған жолында орналасқан бағдаршамның алдында тоқтау-сызығы және (немесе) 5.33 белгісі болса, жүргізуші әрбір бағдаршамның сигналын басшылыққа алуға міндетті.

13.9. Бағдаршамның рұқсат беретін сигналы іске қосылғанда жүргізуші көше қиылысы арқылы қозғалысын аяқтайтын көлік құралына және осы бағыттағы жүріс бөлігінде өтуді аяқтамаған жаяу жүргіншіге жол беруге міндетті.

13.10. Қозғалыс қосымша секциясы бар бағдаршаммен реттелетін көше қиылысында айналу қозғалысын жасайтын жол жолағы үстіндегі жүргізуші, егер оның аялдауы осы жол жолағы бойымен оның артынан келе жатқан көлік құралына кедергі тудыратын болса, іске қосылған бағыттаушы көрсеткен бағытта қозғалысын жалғастыруы тиіс.

Реттелмейтін көше қиылыстары

13.11. Тең емес мәндегі жолдардың қиылысында, екінші дәрежелі жолдың бойымен қозғалушы көлік құралының жүргізушісі олардың әрі қарайғы қозғалыс бағытына байланыссыз, басты жолмен жақындап қалған, оның ішінде кейін қарай бұрылуды жүзеге асыратын көлік құралына жол беруге міндетті. Бөлу жол жолағы бар басты жолмен қозғалатын жүргізуші көше қиылысында кері айналуды жүзеге асырмас бұрын екінші дәрежелі жолмен көше қиылысына жақындаған көлік құралының оған жол беретіндігіне көз жеткізуі тиіс.

Ескерту. 13.11-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

13.12. Басты жол көше қиылысында бағытын өзгерткен жағдайда басты жолмен қозғалатын жүргізушілер бірдей маңызы бар жолдардың қиылысын өту ережесін өзара басшылыққа алуға міндетті. Екінші дәрежелі жолмен қозғалып келе жатқан жүргізушілер де осы ережені басшылыққа алуға міндетті.

13.13. Бірдей маңызы бар жолдардың қиылысында рельссіз көлік құралдарының жүргізушісі оң жақтан жақындап қалған көлік құралына жол беруге міндетті. Трамвайлардың жүргізушілері де өзара осы ережелерді басшылыққа алуға міндетті.

Мұндай көше қиылыстарында, оның қозғалыс бағытына қарамастан, рельссіз көлік құралдарының алдында трамвай артықшылыққа ие болады.

13.14. Солға немесе кері бұрылған кезде рельссіз көлік құралының жүргізушісі қарама-қарсы бағытта бірдей маңызды жол бойымен тіке немесе оңға қозғалып келе жатқан көлік құралдарына жол беруге міндетті. Трамвайлардың жүргізушілері де өзара осы ережелерді басшылыққа алуға міндетті.

13.15. Егер жүргізуші жолдың төсеніші бар-жоғын айқындай алмаса (тәуліктің қараңғы кезі, балшық, қар және сол сияқты), басылымдылық белгілері болмаса, ол екінші дәрежелі жолдамын деп есептеуі керек.

14. Жаяу жүргіншілер өтпесі және маршруттық көлік құралдарының аялдамалары

14.1. Көлік құралының жүргізушісі оның қозғалыс бағытындағы жүріс бөлігін реттелмейтін жаяу жүргіншілер өтпесі бойымен өтіп келе жатқан жаяу жүргіншілерге жол беруге міндетті.

14.2. Егер көлік құралы реттелмейтін жаяу жүргіншілер өтпесі алдында аялдаса немесе қозғалысын баяулатса, көрші жол жолағы бойымен қозғалушы

басқа көлік құралдарының жүргізушілері аялдаған немесе қозғалысын баяулатқан көлік құралының алдында жаяу жүргіншінің жоқ екендігіне көз жеткізгеннен кейін ғана қозғалысын жалғастыра алады.

14.3. Реттелетін жаяу жүргіншілер өтпесінде бағдаршамның рұқсат беретін сигналы іске қосылғанда, жүргізуші оның бағытындағы жүріс бөлігін кесіп өтуді аяқтап қалған жаяу жүргіншіге жол беруге міндетті.

14.4. Жаяу жүргінші өтпесіне, егер онан кейін жүргізушіні жау жүргінші өтпесінде тоқтауға мәжбүр ететін тығылыс болса, оған жығуға тыйым салынады.

14.5. Барлық жағдайларды, соның ішінде жаяу жүргіншілер өтпесінен тыс жерлерде де, жүргізуші ақ түсті таяқпен сигнал берген соқыр жаяу жүргіншіні өткізіп жіберуге міндетті.

14.6. Жүргізуші аялдамада тұрған маршруттық көлік құралына немесе одан (есік жағынан) келе жатқан жаяу жүргіншіге, егер көлікке отырғызу немесе түсіру жүріс бөлігінде немесе жүріс бөлігінде орналасқан отырғызу алаңында жүзеге асырылатын болса, жаяу жүргіншілерге жол беруі тиіс.

14.7. "Балаларды тасымалдау" деген айырым белгісі бар аялдап тұрған көлік құралына жақындағанда жүргізуші жылдамдықты азайтуы, қажет болған жағдайда аялдауға және балалар тобын өткізіп жіберуге міндетті.

15. Теміржол жолдары арқылы қозғалыс

15.1. Көлік құралдарының жүргізушілері теміржол жолдарын поездға (локомотивке, дрезинаға) жол бере отырып тек қана теміржол өтпелері бойымен кесіп өте алады.

15.2. Теміржол өтпесіне кіру жолында жүргізуші жол белгілерінің, бағдаршамдардың, таңбалаудың талаптарын, шлагбаумның орналасуын және өтпе бойынша кезекшінің нұсқауын басшылыққа алуға, және бұдан басқа, жақындап қалған поезддың (локомотивтің, дрезинаның) жоқ екендігіне көз жеткізуге міндетті.

15.3. Мынадай жағдайларда өтпелерге шығуға тыйым салынады:
шлагбаум жабық тұрғанда және ол жабыла бастағанда (бағдаршамның
с и г н а л ы н а қ а р а м а с т а н) ;

бағдаршамның тыйым салатын сигналы кезінде (шлагбаумның орналасуына
немесе оның бар екендігіне қарамастан);

өтпе бойынша кезекшінің тыйым салатын сигналы кезінде (кезекші жүргізушіге кеудесін немесе арқасын қарата тұрып жоғары көтерілген қолында - жезл, қызыл фонарь немесе жалаушы, не екі жағына қолдарын созып);
егер өтпенің арғы жағында жүргізушінің өтпеде аялдауға мәжбүр ететін

тығылыстан қозғалыс тоқтап тұрса;
егер өтпеге көріну шегінде поезд (локомотив, дрезина) жақындап қалса;
Б ұ д а н б а с қ а :
теміржол жолдарын теміржол өтпелерінен тыс жерден өтуге;
қарама-қарсы қозғалыс жол жолағына шығып, жол өтпесі алдында тұрған
көлік құралын айналып өтуге;
шлагбаумды өздігінен ашуға;
жол өтпесі арқылы ауыл шаруашылығы, жол, құрылыс және басқа машиналар
мен механизмдерді көлік емес жағдайда алып шығуға;
темір жол әкімшілік-техникалық бөлімше бастығының рұқсатынсыз
жылдамдығы 8 км/сағ. кем баяу жүретін машиналарды, сондай-ақ трактор
шана-сүйретпелер қозғалысына тыйым салынады.

15.4. Өтпе арқылы қозғалысқа тыйым салынған жағдайда жүргізуші тоқтау-сызығының, 2.5 белгісінің немесе бағдаршамның алдында, ал егер олар жоқ болғанда - теміржол өткелі шекарасында аялдауы тиіс.

15.5. Өтпе үстінде амалсыздан аялдаған кезде жүргізуші дереу жолаушыларды түсіруі және өтпені босату үшін шаралар қолдануы тиіс. Сонымен, бір мезгілде жүргізуші мыналарға міндетті:
мүмкіндік болған кезде жол бойымен екі адамды екі жаққа өтпеден 1000 м (егер біреу болса, онда жолдың нашар көрінетін жағына), оларға жақындап келе жатқан поезддың (локомотивтің, дрезинаның) машинисіне аялдау сигналын беру ережесін түсіндіріп, жіберуге;
көлік құралының қасында қалып және жалпы дабыл қағу сигналдарын беруге;

поезд көрінген бойда аялдау сигналын беріп, оған қарсы жүгіруге;
Ескертпе. Қолдың шеңбер жасай қозғалуы (күндіз ашық түсті матаның қиындысымен немесе қандай ма болмасын жақсы көрінетін затпен, түнде - шырақпен немесе фонарьмен) аялдау сигналы болып табылады. Бір ұзақ және үш қысқа дыбыстық сигналдар сериясы жалпы дабыл қағу сигналы болып табылады.

16. Автоарналар бойымен қозғалыс

16.1. Автоарналарда мыналарға:
көлік құралдарынан тыс жаяу жүргіншілердің, сондай-ақ үй хайуанаттарының, велосипед, мопед, трактор және өздігінен жүретін машиналардың, сондай-ақ жылдамдығы техникалық сипаттамалары бойынша немесе жай-күйіне орай 40 км/сағ. кем өзге де көлік құралдарының болуына;
рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т. көп жүк автомобильдерінің екінші жол жолағынан әрі қозғалуына;

тұрақ үшін 5.15 немесе 6.11 белгілерімен белгіленген арнаулы алаңнан тыс
а я л д а м а ж а с а у ғ а ;
бөлу жолақтарының технологиялық айырымдарында кері айналуға және оған
к і р у г е ;
артқы жүріспен қозғалуға ;
үйрену үшін жүруге тыйым салынады.

16.2. Жүріс бөлігінде амалсыздан тоқтаған кезде жүргізуші көлік құралын Ереженің 7-бөлімінің талаптарына сәйкес белгілеуге және оны осыған арналған жол жолағына (жүріс бөлігін белгілейтін сызықтан оңға қарай) шығару шараларын қолдануға міндетті.

16.3. Осы бөлімнің талаптары, сондай-ақ 5.3 белгісімен белгіленген жолдарға да қолданылады.

17. Тұрғын аймақтардағы қозғалыс

17.1. Тұрғын аймақтардағы жаяу жүргіншілер қозғалысына тротуармен де, сол сияқты жүріс бөлігімен де рұқсат етіледі. Тұрғын аймақтардағы жаяу жүргіншілер артықшылықпен пайдаланады, сонымен қатар олар қозғалыстағы көлік құралдарына негізсіз кедергі келтірмеулері керек.

17.2. Тұрғын аймақта :
көлік құралдарының тура қозғалуына ;
көлік құралдарының жүріс бөлігінен тыс қозғалысына ;
үйрену үшін жүруге ;
істеп тұрған двигательмен тұруға ;
рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т. артық жүк автомобильдерінің, автобустардың арнаулы бөлінген және белгілермен және (немесе) таңбалармен белгіленген арнаулы орыннан тыс тұруына ;
дыбыстық сигнал беруге, әуенді қатты қосуға ;
тротуарларда, гүлзарларда, балалар және ойын алаңдарында тоқтауға тыйым салынады .

Ескерту. 17.2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

17.3. Жүргізушілер тұрғын аймақтан шығу кезінде қозғалысқа басқа қатысушыларға жол беруі тиіс.

17.4. Осы бөлімнің талаптары, сондай-ақ аула аумақтарына да қолданылады.

18. Маршруттық көлік құралдарының басымдылығы

жарық жақын жарықпен ауыстырылуы тиіс.

Көзін қарықтырған жүргізуші авариялық жарық сигналын іске қосып, қозғалыс жол жолағын ауыстырмай аялдауы тиіс.

19.3. Тәуліктің қараңғы уақытында жолдың жарықтандырылмайтын учаскесінде, сондай-ақ жеткіліксіз көріну жағдайларында аялдаған және тұрған кезде көлік құралында көлемдік оттар жағылуы тиіс. Көру жеткіліксіз болған жағдайда көлемдік оттарға қосымша жақын жарық фары, тұманға қарсы фарлар және артқы тұманға қарсы фарлар іске қосылуы мүмкін.

Көлемдік оттардың ақауы болса, көлік құралдары жол шекарасынан тыс әкетілуі тиіс, ал егер бұл мүмкін болмаса, оны Ереженің 7.1 және 7.2-тармақтарының талаптарына сәйкес белгілеу қажет.

19.4. Жол полициясында тіркелмейтін автокөлік құралдарын, жабық аумақтарда пайдаланылатын және жалпы пайдаланылатын жолдарда пайдалануға жатпайтын технологиялық көлікті, сондай-ақ шаруа және фермер қожалықтарының ішінде пайдаланылатын осы қожалықтардың автокөлігін, бетон және цемент тасушыларды қоспағанда, 22895-77 ГОСТ бойынша М₂, М₃, N₂, N₃, O₂, O₃, O₄ санаттарындағы көлік құралдарының бүйір және артқы жақтарының контурлары СТ РК ГОСТ Р 51253-2001 және СТ РК ГОСТ Р 41.104-2001-ге сәйкес жарық қайтарғыш материалдармен таңбалануы тиіс;

Ескерту. 19.4.-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2002.12.19. N 1329 қаулысымен.

19.5. Тұманға қарсы фарлар:
жекелей, сол сияқты фардың жақын және алыс жарығымен бірге, жеткіліксіз көріну жағдайларында;

тәуліктің қараңғы уақытында жолдың жарықтандырылмайтын учаскесінде фардың жақын және алыс жарығымен бірге;

Ереженің 19.6-тармағында көзделген жағдайларда фардың жақын жарығының орнына пайдаланылуы мүмкін.

19.5-1. Тұманға қарсы фарлар алыс және (немесе) жақын жарық фарларының қосылғанына қарамастан, габариттік шамдар қосылған кезде қосылуы тиіс.

Ескерту. 19.5.1-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

19.6. Тәуліктің жарық уақытында қозғалған кезде қозғалыстағы көлік құралын белгілеу мақсатында:

елді мекендерден тыс жерлерде қозғалысы кезінде;
қалалардағы және басқа да елді мекендердегі жалпы пайдаланудағы көлікте;
мотоциклдер мен мопедтерде;

ұйымдастырылған көлік колоннасының қозғалысы кезінде;
көк түсті жарқырауық маягі іске қосулы жедел және арнаулы қызмет
автомобильдері алып келе жатқан көлік құралдарында;
негізгі қозғалыс легіне қарама-қарсы арнаулы бөлінген жол жолағының
бойымен қозғалып келе жатқан маршруттық көлік құралдарында;
маршруттық емес автобустарда немесе жүк автомобильдерінде балалар
топтарын ұйымдастырылған түрде тасымалдағанда;
қауіпті, ірі көлемді және ауыр салмақты жүктерді тасымалдау кезінде;
механикалық көлік құралын сүйреткенде (сүйрелетін көлік құралында);
бөлу жол жолақтары бар жолдың қозғалыс үшін жабық жүріс бөлігін 5.34.1
белгісінің талаптарына сәйкес айналып өткенде фардың жақын жарығы іске
қ о с ы л у ы т и і с .

Ескерту. 19.6-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.05.25. N 420 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

19.7. Фар-прожекторды және фар-іздеушіні қарама-қарсы көлік құралы жоқ кезде елді мекеннен тыс жерлерде ғана пайдалануға рұқсат етіледі. Елді мекендерде мұндай фарларды тек қана жедел және арнаулы қызметтің көлік құралдарының жүгізушілері қызметтік тапсырманы орындау кезінде пайдалана алады.

19.8. Тұманға қарсы артқы фонарьлар көріну жеткіліксіз болған жағдайларда ғана қолданылады. Тұманға қарсы артқы фонарьды тоқтау-сигналына қосуға тыйым салынады.

19.9. "Автопоезд" айырым белгісі автопоездың қозғалысы кезінде, ал тәуліктің қараңғы уақытында және жеткіліксіз көру жағдайында, бұдан басқа оның аялдау және тұру кезінде іске қосылуы тиіс.

19.10. Сарғыш қызыл немесе сары түсті жарқылдауық маяк жолдарды салу, жөндеу немесе ұстау, бұзылған, жарамсыз және өзге де көлік құралдарын тиеу және тасымалдау жөніндегі жұмыстарды орындау кезінде көлік құралдарында; ауыр салмақты, ірі көлемді жүктерді тасымалдауды жүзеге асыру кезінде көлік құралдарында; ауыр салмақты, ірі көлемді және қауіпті жүктердің тасымалдарына ілесіп жүретін көлік құралдарында; ұйымдастырылған балалар топтарын тасымалдауға арналған автобустарда, күзетілетін объектілерге рұқсатсыз кірген кезде жеке күзет ұйымдары ұтқыр топтарының көлік құралдары
қ о с ы л у ы т и і с .

Ескерту. 19.10-тармақ жана редакцияда - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

19.11. Дыбыс сигналдары тек қана:
басқа жүргізушілерді елді мекеннен тыс жерде басып озу ниетін ескерту үшін ;

бұл жол-көлік оқиғасын болдырмау үшін қажет болған жағдайларда қолданылуы мүмкін.

19.12. Басып озу туралы ескерту үшін, сондай-ақ Ереженің 9.4-тармағында көзделген жағдайларда жарық сигналы тәуліктің жарық уақытында мезгіл-мезгіл қысқа уақытқа фардың жарығын жандырып-сөндірумен, ал тәуліктің қараңғы уақытында - бірнеше қайтара фардың жақын жарығын алыс жарыққа ауыстырумен берілуі мүмкін.

20. Механикалық көлік құралдарын сүйрету

20.1. Сүйрету тіркеуді қолдана отырып немесе көлік құралының алдыңғы жағына арнаулы тірек құрылғысына сүйрететін көлік құралына асу жолымен, немесе оны сүйрететін көлік құралына жартылай платформаға тиеу жолымен жүзеге асырылады.

20.2. Қатты немесе иілгіш тіркемемен сүйрету, қатты тіркеме конструкциясы сүйретілетін көлік құралы сүйретушінің траекториясы бойынша жүретін түзу сызықты қозғалысын қамтамасыз ететін жағдайлардан басқа кезде, тек сүйретілетін көлік құралында жүргізуші болған кезде ғана жүзеге асырылады.

20.3. Иілгіш тіркемемен сүйреткен кезде сүйретуші және сүйретілетін көлік құралдарының арасында 4-6 м шегінде, ал қатты тіркемемен сүйрету кезінде - 4 м артық емес арақашықтық қамтамасыз етілуі тиіс. Байланыстыратын буындар Негізгі ережелердің тиісінше 11 және 12-тармақтарының талаптарын қанағаттандыруы тиіс.

20.4. Иілгіш және қатты тіркемемен сүйреткен кезде сүйретілетін автобуста (троллейбуста) және сүйретілетін жүк автомобилінің кузовында жолаушылардың болуына, ал аспалы немесе жартылай тиеумен сүйреткен кезде - сүйретілетін көлік құралының кабинасында немесе кузовында, сондай-ақ сүйретілетін көліктің кузовында жолаушының болуына тыйым салынады.

20.5. Мынадай жағдайларда :

рульдік басқаруы жұмыс істемейтін көлік құралын (аспалы әдіспен немесе жартылай тиеумен сүйретуге жол беріледі);

екі немесе одан көп көлік құралдарын;

оның нақты массасы сүйрейтін көлік құралының нақты массасының жартысынан артық болса, тежеу жүйесі жұмыс істемейтін көлік құралын. Мұндай көлік құралын нақты салмақ аз болғанда тек қана қатты сүйретпемен немесе жартылай тиеу әдісімен сүйретуге жол беріледі;

бүйір тіркемесі жоқ мотоциклмен, сондай-ақ осындай мотоциклді; көктайғақ кезінде иілгіш тіркемемен сүйретуге тыйым салынады.

21. Үйрену үшін жүру

21.1. Көлік құралын жүргізуді бастапқы үйрену жабық алаңдарда немесе автодромда жүргізіледі.

21.2. Жолдарда үйрену үшін жүруге тек қана үйретушімен және үйренушінің бастапқы басқару дағдылары болған кезде ғана жол беріледі, мұндайда дербес үйрену кезінде механикалық көлік құралында жолаушылар болмауы тиіс. Үйренуші Ереженің талаптарын білуге және орындауға міндетті.

21.3. Үйретушінің өзімен бірге осы санаттағы көлік құралын жүргізуді үйрету құқығына құжаты немесе 3 жылдан артық жүргізушілік стажы, сондай-ақ тиісті санаттағы көлік құралын басқаруға куәлігі болуы, ал үйренушінің - дербес тәртіпте - жеке басын куәландыратын құжаты және осы санатты көлік құралын басқаруға жарамдылығына медициналық растаудан өткендігі туралы анықтамасы болуы міндетті. Дербес тәртіпте С, D және E санатындағы көлік құралдарына жүргізуді үйретуге тыйым салынады.

21.4. Үйренушінің жасы автомобильге 16-дан, ал мотоциклге - 14-тен кем болмауы тиіс.

21.5. Үйрену жүргізілетін механикалық көлік құралы "Үйрену көлік құралы" деген айырым белгісімен белгіленген және үйренуші үшін артқы көрініс айнасымен жабдықталған болуы тиіс. Үйрету ұйымының жүргізуді үйренуге арналған механикалық көлік құралы Негізгі ережелердің 5-тармағына сәйкес қосымша жабдықталуы тиіс.

21.6. Тізбесі белгіленген тәртіпте хабарланатын жолдарда үйрену үшін жүруге тыйым салынады.

22. Жолаушыларды тасу

22.1. Жүк автомобилінің кузовында жолаушыларды тасымалдауға "С" санатындағы көлік құралдарын басқару құқығына куәлігі (кабинадағы жүргізушіні қоса алғанда 8 адамнан артық тасымалдау кезінде) осы санаттағы көлік құралын басқаруда 3 жылдан артық стажы бар жүргізушілер жіберіледі.

Ескертпе. Әскери жүргізушілерге жүк автомобильдерімен жолаушылар тасымалдауға рұқсат беру белгіленген тәртіпте жүзеге асырылады.

Автобустармен, шағын автобустармен жолаушылар тасымалдауға жасы кемінде жиырма бірде, тиісті санаттағы жүргізуші куәлігі бар жүргізушілерге
р ұ қ с а т е т і л е д і .

Жолаушылар мен багажды тасымалдау үшін пайдаланылатын автобустар мен

шағын автобустар Қазақстан Республикасының техникалық регламенттерінің талаптарына және стандарттарына сәйкес болуы тиіс.

Такси ретінде тасымал үшін арнайы басқарылатын, оның ішінде толық қолымен, сондай-ақ оң жақтан басқарылатын автокөлік құралдарын пайдалануға т ы й ы м с а л ы н а д ы .

Ескерту. 22.1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

22.2. Жолаушыларды борттық платформасы бар жүк автомобилінің кузовында, егер ол Негізгі ережелердің 4-тармағының талаптарына сәйкес жабдықталған болса, тасымалдауға рұқсат етіледі.

22.3. Жүк автомобилінің жүргізушісі жол жүрер алдында жолаушыларға міну , түсу және кузовта орналасу тәртібі туралы түсіндіруге; қозғалыс кезінде тұруға және бортқа отыруға тыйым салынғандығы туралы ескертуге тиіс.

Қозғалысты жолаушыларды қауіпсіз тасымалдау шаралары қамтамасыз етілгендігіне көз жеткізілгеннен кейін бастауға болады.

22.4. Борттық платформасы бар, жолаушылар тасымалдау үшін жабдықталмаған жүк автомобилінің кузовында жүруге, олар борттың деңгейінен төмен орналасқан орындықтармен қамтамасыз етілген жағдайда ғана, жүкті алып бара жатқан немесе жүк әкелуге жіберілген адамдарға рұқсат етіледі.

22.5. (Ескерту. 22.5-тармақ алынып тасталды - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

22.6. Жүргізуші жолаушыларды отырғызуды және түсіруді көлік құралы толық тоқтағаннан кейін жүзеге асыруға, ал қозғалысты есіктер жабық күйінде бастауы және оларды толық тоқтағанға дейін ашпауға міндетті.

2 2 . 7 . Ж о л а у ш ы л а р д ы :

автомобильдің (борттық платформасы немесе бүркемелі кузовы бар жүк автомобильдерінің кузовында жолаушыларды тасымалдау жағдайларынан басқа) , трактордың, өздігінен жүретін машинаның кабинасынан тыс, жүк тіркемесінде, жүк мотоциклінің кузовында және мотоцикл конструкциясында отыруға а р н а л ғ а н о р ы н н а н т ы с ;

көлік құралының техникалық сипаттамасында көзделгеннен, 12 жасқа дейінгі балаларды санамағанда, жоғары санда. Мұндайда көлік құралының нақты салмағы дайындаушы-кәсіпорын белгілеген рұқсат етілген ең жоғары масса көлемінен аспауы тиіс және 12 жасқа дейінгі балалар саны жолаушыларға арналған отыратын орын санынан аспауы керек;

мотоциклдің артқы орындығында мас күйінде;

жүк автомобилінің кузовында отыру үшін жабдықталғаннан жоғары санда тасымалдауға тыйым салынады.

22.8. 12 жасқа дейінгі балаларды тасымалдауға тыйым салынады: мотоциклдің артқы орындығында; механикалық көлік құралының алдыңғы орындығында балаларға арналған ұстап тұру арнайы құрылғысы болмағанда.

Ескерту. 22.8-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

22.9. Балалар топтарын ұйымдастырылған түрде тасымалдау кемінде екі есігі бар, техникалық жай-күйі Автомобиль көлігімен жолаушыларды және багажды тасымалдау ережелерінде белгіленген талаптарға жауап беретін автобустармен жүзеге асырылады, онда міндетті түрде ересек (18 жастан жоғары) ілесіп жүруші болуы тиіс.

Автобустар балалар топтарын ұйымдастырылған түрде тасымалдау кезінде сары түсті жарқылдауық маякпен жабдықталуға тиіс. Бұл автобустардың алдына және артына "Балалар тасымалы" деген тану белгісі орнатылуы тиіс.

Балалар топтарын ұйымдастырылған түрде тасымалдауға жасы кемінде жиырма бесте, тиісті санаттағы жүргізуші куәлігі және кемінде бес жыл еңбек өтілі бар жүргізушілерге рұқсат етіледі.

Автобус шанағында тасымалданатын балалардың саны орындық санынан аспауы тиіс.

Қала сыртындағы жолдарда балаларды тасымалдайтын екі және одан да көп автобустар легімен жол полициясының арнайы автомобильдері ілесіп жүруге тиіс.

Ескерту. 22.9-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

23. Жүк тасымалдау

23.1. Жүк тасымалдау осы мақсатқа арналған көлік құралдарымен және көлік құралдарының құрамдарымен жүзеге асырылуы тиіс.

Автобустарда қол жүгін қоятын бөлімшеден тыс орында жүкті, оның ішінде қол жүгін тасымалдауға тыйым салынады.

Ескерту. 23.1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

23.2. Тасымалданатын жүк пен жолаушылардың массасы, жүктемені осьтер бойынша бөліп орналастыру осы көлік құралы үшін дайындаушы-кәсіпорын белгілеген көлемнен аспауы тиіс.

23.3. Жүргізуші қозғалысты бастар алдында және қозғалыс кезінде олардың құлауынан, қозғалысқа кедергі тудыруды болдырмаудан сақтану үшін олардың орналасуын, бекітілуін, жабылуын және жай-күйін бақылап отыруы тиіс.

23.4. Жүк тасымалдауға мынадай жағдайларда, егер ол:
көлік құралының санатына және түріне сәйкес келсе;
жүргізушіге шолуды шектемесе;
басқаруды қиындатпаса және көлік құралының орнықтылығын бұзбаса;
сыртқы жарық приборларын және жарық шағылыстырғыштарды, тіркеу және айырым белгілерін көлегейлемесе, сондай-ақ қолмен берілетін сигналдарға кедергі жасамаса;
шу туғызбайтын болса, жолды және қоршаған ортаны шаңдатпаса, лаस्ताмайтын болса жол беріледі.

Егер жүктің жай-күйі мен орналасуы аталған талаптарды қанағаттандырмаса, жүргізуші аталған тасымалдау ережелердің бұзылуын жоюға, егер жою мүмкін болмаса - әрі қарай қозғалысты тоқтатуға міндетті.

23.5. Арттан және алдынан 1 м артық немесе бүйірден көлемдік оттардың сыртқы шетінен 0,4 м артық шығып тұратын жүктер немесе көлік құралының көлемінен шығып тұратын бөліктер "Ірі көлемді жүк" айыру белгілерімен, ал тәуліктің қараңғы уақытында және жеткіліксіз көріну жағдайларында, бұдан басқа, алдынан - фонарьмен немесе ақ түсті жарық шағылыстырғышпен, артта - фонарьмен немесе қызыл түсті жарық шағылыстарғышпен белгіленуі тиіс.

23.6. Ауыр салмақты, ірі көлемді және қауіпті жүктерді тасымалдау, жүкпен немесе жүксіз көлемдік өлшемі ені бойынша - 2,55 м-ден (2,6 м - изотермиялық қораптар үшін), жүріс бөлігінің бетінен биіктігі бойынша - 4 м-ден, автопоездың (бір тіркемені қоса алғанда) ұзындығы бойынша - 20 м-ден асатын не көлік құралының көлемінен 2 м-ден астам артқа шығып тұратын жүгі бар көлік құралының қозғалысы, сондай-ақ екі және одан көп тіркемелері бар автопоездардың қозғалысы Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін арнайы ережелерге сәйкес орындалуы тиіс.

Көлік құралы қауіпті жүктерді тасымалдау кезінде - "Қауіпті жүк"; "Негізгі ережелердің" 8-тармағында көзделген жағдайларда - "Ұзын өлшемді көлік құралы" деген айырым белгілерімен белгіленген болуы керек.

Ескерту. 23.6-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

24. Велосипедтердің, мопедтердің, көлік арбалардың қозғалысына, сондай-ақ мал айдауға қойылатын қосымша талаптар

24.1. Велосипедті, көлік-арбаны (шананы), жүк артылған адам мініп келе жатқан көлік-малы немесе жол бойымен қозғалатын мал табынын басқаруға жасы 14-тен, ал мопедпен жүруге - 16-дан кем емес адамдарға рұқсат етіледі.

24.2. Велосипедтер, мопедтер, көлік арба (шана), адам мінген және жүк артылған көлік-малы, егер бұл жаяу жүргіншілерге кедергі келтірмейтін болса, оң жақ шеткі жол жолағымен, мүмкіндігінше оңға таман бір қатармен қозғалуы тиіс.

Велосипедшілер, көлік арба (шана), адам мінген және жүк артылған мал колонналары жүріс бөлігі бойымен қозғалған кезде 10 велосипедші, адам мінген және жүк артылған көлік-малы 10-нан және арба (шана) 5-тен топтарға бөлінуі керек. Басып озуды жеңілдету үшін топтардың ара қашықтығы 80-100 м болуы тиіс.

24.3. Велосипед пен мопед жүргізушілеріне: ең болмағанда бір қолымен рульден ұстамай жүруге; сенімді аяқ тірегішпен жабдықталған қосымша орындықта 7 жасқа дейінгі баладан басқа жолаушыларды тасымалдауға; көлемінің ұзындығынан немесе енінен 0,5 м артық шығып тұратын жүктерді немесе басқаруға кедергі келтіретін жүктерді тасымалдауға; қатарында велосипед жолы болғанда жол бойымен қозғалуға; трамвай қозғалысы бар және осы бағытқа қозғалу үшін бір жол жолағынан артық болғанда солға бұрылуға немесе кері бұрылуға тыйым салынады.

Велосипед және мопедтің пайдалануына арналған тіркемеден басқа велосипедтерді және мопедтерді, сондай-ақ велосипедпен және мопедпен сүйретуге тыйым салынады.

24.4. Велосипед жолының көше қиылысынан тыс орналасқан, реттелмейтін өтпесінде велосипед пен мопедтердің жүргізушілері осы жолмен қозғалып келе жатқан көлік құралдарына жол беруі тиіс.

Көлік-арба (шана) жүргізушісі шектеулі шолынатын жерлерде екінші дәрежелі жолдан жолға шығу кезінде малды жүгенінен ұстап алып жүруі тиіс.

Ескерту. 24.4-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

24.5. Малдарды, ереже бойынша, тәуліктің жарық уақытында айдап өту керек. Мал айдаушылар малдары мүмкіндігінше жолдың оң жақ шетіне жақын бағыттауы тиіс.

24.6. Тәуліктің қараңғы уақытында және жеткіліксіз көріну жағдайында мал топтарын жолдың бойымен немесе ол арқылы айдаған кезде мал айдаушылар жолда мал бар екендігін ескерту үшін жүргізушілерге сигнал беруі тиіс.

Ескертпе. Шырақпен немесе фонарьмен қолдың шеңбер жасай қозғалуы

- 1.5. "Трамвай желісімен кесіп өту".
- 1.6. "Тең мағыналы жолды кесіп өту".
- 1.7. "Айналысты қозғалыспен кесіп өту".
- 1.8. "Бағдаршам реттеуі". Қозғалыс бағдаршаммен реттелетін қиылыс, жаяу жүргінші өтпесі немесе жол учаскесі.
- 1.9. "Айырылатын көпір". Айырылатын көпір немесе паром өткелі.
- 1.10. "Жағалауға шығу", Жағалауға немесе жағаға шығу.
- 1.11.1., 1.11.2. "Қауіпті бұрылыс". Шағын радиусты немесе көрінуі шектеулі жолдың доғалануы: 1.11.1. - оңға, 1.11.2. - солға.
- 1.12.1., 1.12.2. "Қауіпті бұрылыстар". Қауіпті бұрылыстар бар жол учаскелері: 1.12.1.- бірінші бұрылыспен оңға, 1.12.2. - бірінші бұрылыспен солға.
- 1.13. "Тік еңіс".
- 1.14. "Тік өрлеу".
- 1.15. "Тайғақ жол". Жүріс бөлігінің қатты тайғанақ жол учаскесі.
- 1.16. "Тегіс емес жол". Жүріс бөлігінде тегіс емес жерлері бар жол учаскесі (толқынданған, шығыңқы, көпірлермен үйлесімсіз жалғасқан және с.с.).
 - 1.16.1 "Жасанды ойлы-қырлылық".
- 1.17. "Қиыршық тас шашылған". Қиыршық тас, ұсатылған тас және сол сияқтылардың көлік құралдарының дөңгелегі астынан шашырауы мүмкін жол учаскесі.
 - 1.18.1.-1.18.3. "Жолдың тарылуы". 1.18.1.- екі жағынан, 1.18.2. - оң жағынан, 1.18.3. - сол жағынан тарылуы.
- 1.19. "Екіжақты қозғалыс". Қарама-қарсы қозғалысты жол учаскесінің (жүріс бөлігінің) басталуы.
- 1.20. "Жаяу жүргінші өтпесі". 5.16.1., 5.16.2. және (немесе) белгілерімен 1.14.1-1.14.3. таңбаларымен белгіленген жаяу жүргінші өтпесі.
- 1.21. "Балалар". Жүріс бөлігіне балалар шыға келуі мүмкін балалар мекемесіне (мектептер, сауықтыру лагерлері және сол сияқтылар) жақын жердегі жол учаскесі.
 - 1.22. "Велосипед жолымен қиылыс".
 - 1.23. "Жол жұмыстары".
 - 1.24. "Мал айдау".
 - 1.25. "Жабайы хайуанаттар".
 - 1.26. "Тас түсу". Опырылып құлау, ысырма жүру, тас түсуі мүмкін болатын жол учаскелері.
 - 1.27. "Бүйірден соғатын жел".
 - 1.28. "Төмен ұшатын ұшақтар".
 - 1.29. "Тоннель". Жасанды жарықтандыруы және тоннель немесе кіру порталының көрінуі шектеулі тоннель.

1.30. "Басқа қауіптіліктер". Басқа ескерту белгілерімен көзделмеген қауіптіліктері бар жол учаскелері.

1.31.1., 1.31.2. "Бұрылыс бағыты". Көрінуі шектеулі шағын радиусты жол доғалануындағы қозғалыс бағыты. Жолдың жөнделетін учаскесін айналып өту бағыты.

1.31.3. "Бұрылыс бағыты". Т үлгісіндегі жол қиылысында немесе ол тармақталуындағы қозғалыс бағыты. Жолдың жөнделетін учаскесін айналып өту б а ғ ы т ы .

1.1., 1.2., 1.5-1.30. ескерту белгілері қауіпті учаске басталғанға дейін елді мекеннен тыс жерлерде 150-300 м қашықтықта, ал елді мекендерде және тұрғын аймақтарда 50-100 м қашықтықта орнатылады. Қажет болған жағдайларда белгілер 7.1.1. табличкасында көрсетілетін өзге қашықтықтарда да орнатылуы м ү м к і н .

1.13. және 1.14. белгілері, егер еңістер мен өрлеулер бірінен соң бірі келетін болса, тікелей еңістің немесе өрлеудің басталысы алдында 7.1.1. табличкасыз о р н а т ы л у ы м ү м к і н .

1.23 белгісі жүріс бөлігінде қысқа мерзімдік жұмыстар жүргізілген кезде жұмыс жүргізілетін жерге дейін 10-15 м ара қашықтықта орнатылуы (7.1.1. т а б л и ч к а с ы з) м ү м к і н .

Елді мекендерден тыс жерлерде 1.1, 1.2, 1.9, 1.10, 1.21 және 1.23 белгілері қайталанатын. Екінші белгі қауіпті учаске басталғанға дейін кемінде 50 м ара қашықтықта о р н а т ы л а д ы .

1.31.4, 1.31.5 "Бұрылыстың бағыты".

1.32.1, 1.32.2 және 1.32.3 "Кедергіні айналып өту".

1.4.1 - 1.4.3 белгілері жолдың оң жағынан, ал 1.4.4 - 1.4.6 - сол жағынан қойылады. 1.4.1 және 1.4.4 белгілері - 1.1 немесе 1.2 белгісімен қозғалыстың бағытымен, ал 1.4.2 және 1.4.5 белгілері - өздiгiнен, 1.1 немесе 1.2 бiрiншi және екiншi белгiлерiнiң арасына бiрдей арақашықтықта қойылады.

1.3.1 және 1.3.2 белгілері тікелей теміржол өтпесінің алдына қойылады.

* Жол белгілерін таңбалау Қазақстан Республикасының стандарттау туралы заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

** Жол белгілерін нөмірлеу ҚР СТ 1125-2002-ге сәйкес келеді. Жол белгілерінің атаулары мен кескіндеулері 2-суретте келтірілген.

2-сурет. ЖОЛ БЕЛГІЛЕРІ

1. Ескерту белгілері

1.1
Шлагбаумы бар
теміржол өтпесі

1.2
Шлагбаумы жоқ
теміржол өтпесі

1.3.1
Бір жолды
теміржол

1.3.2
Көп жолды
теміржол

1.4.1

1.4.2

1.4.3

1.4.4

1.4.5

1.4.6

Теміржол өтпесіне жақындау

1.5

Трамвай желісімен
кесіп өту

1.6

Тең мағыналы жолды
кесіп өту

1.7

Айналысты қозғалыспен
кесіп өту

1.8

Бағдаршам
реттеуі

1.9

Айырылатын
көпір

1.10

Жағалауға шығу

1.11.1

1.11.2

Қауіпті бұрылыс

1.12.1

1.12.2

Қауіпті бұрылыстар

1.13

Тік еңіс

1.14

Тік өрлеу

1.15

Тайғақ жол

1.16

Тегіс емес жол

1.16.1

Жасанды
ойлы-қырлылық

1.19
Екіжақты
қозғалыс

1.20
Жаяу жүргінші
өтпесі

1.21
Балалар

1.22
Велосипед жолымен
қиылыс

1.23
Жол
жұмыстары

1.24
Мал айдау

1.25
Жабайы
хайуанаттар

1.26
Тас түсу

1.27
Бүйірден
соғатын жел

1.28
Төмен ұшатын
ұшақтар

1.29
Тоннель

1.30
Басқа
қауіптіліктер

1.31.1

1.31.2

1.31.3

Бұрылыс бағыты

1.31.4

1.31.5

Бұрылыстың бағыты

1.32.1

1.32.2

Кедергіні айналып өту

1.32.3

2. Басымдылық белгілері
3. Тыйым салатын белгілер
4. Алдын-ала қойылатын белгілер
5. Ақпараттық-көрсеткіштік белгілер
6. Сервис белгілері
7. Қосымша ақпараттық белгілер (табличкалар)

2. Басымдылық белгілері

Басымдылық белгісі жүріс бөлігінің немесе жолдың жіңішкерген учаскелерінің көше қиылыстарын өтпелерін кесіп өту кезектілігін белгілейді.

2.1 "Басты жол". Реттелмейтін қиылыстарда басымдылықпен өту құқығы берілген жолдар.

2.2 "Басты жолдың аяқтаулы".

2.3.1 "Екінші дәрежелі жолмен қиылысу".

2.3.2, 2.3.3 "Екінші дәрежелі жолға жанасу". 2.3.2 - оң жақтан, 2.3.3. - солдан жанасу.

2.4 "Жол беріңіз". Жүргізуші қиылысатын, ал 7.13 табиічкасы болғанда басты жолдың бойымен қозғалатын көлік құралдарына жол беруі тиіс.

2.5 "Аялдамасыз қозғалуға тыйым салынады". Тоқтау-сызығының алдынан, ол жоқ болса - қиылысатын жүріс бөлігінің шетіне жетпей аялдама жасамай қозғалуға тыйым салынады. Жүргізуші қиылысатын жол бойымен, ал 7.13 табиічкасы болған кезде - басты жолмен қозғалатын көлік құралына жол беруі тиіс.

2.5 белгісі теміржол өтпесі немесе карантин посты алдынан қойылуы мүмкін. Мұндай жағдайларда жүргізуші тоқтау-сызығының, ал ол жоқ болса - белгінің алдында аялдауы тиіс.

2.6. "Қарама-қарсы қозғалыстың басымдылығы". Егер бұл қарама-қарсы қозғалысты қиындататын болса, жолдың тар учаскесіне шығуға тыйым салынады. Жүргізуші тар учаскедегі немесе қарама-қарсы оған кіру жолындағы қарама қарсы көлік құралына жол беруі тиіс.

2.7 "Қарама-қарсы қозғалыс алдындағы басымдылық". Қарама-қарсы көлік құралына қарағанда оның бойымен жүргенде жүргізуші басымдылықпен пайдаланатын жолдың тар учаскесі.

3. Тыйым салатын белгілер

Ескерту. 3-бөлімге өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Тыйым салатын белгілер қозғалысқа белгілі бір шектеулер енгізеді немесе оларды жояды.

3.1 "Кіруге тыйым салынады". Осы бағыттағы барлық көлік құралдарының кіруіне тыйым салынады.

3.2. "Қозғалысқа тыйым салынады". Барлық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады.

3.3. "Механикалық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады".

3.4. "Жүк автомобильдерінің қозғалысына тыйым салынады". Жүк автомобильдері мен рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т астам (егер белгіде массасы көрсетілмесе) немесе рұқсат етілген ең жоғары массасы белгіде көрсетілгеннен артық көлік құралдарының составтарының, сондай-ақ тракторлар мен өздігінен жүретін машиналардың қозғалысына тыйым салынады.

3.4 белгісі борттарында төмен көлбеу ақ жолағы бар немесе адамдарды тасуға арналған жүк автомобильдерінің қозғалысына тыйым салмайды.

3.5 "Мотоциклдердің қозғалысына тыйым салынады".

3.6 "Тракторлардың қозғалысына тыйым салынады". Тракторлардың және өздігінен жүретін машиналардың қозғалысына тыйым салынады.

3.7 "Тіркемелі көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады".

3.8 "Көлік-арба қозғалысына тыйым салынады". Көлік-арбаның (шананың), адам мінген және жүк артылған малдардың қозғалуына, сондай-ақ мал айдауға тыйым салынады.

3.9. "Велосипедпен қозғалысқа тыйым салынады". Велосипедтер мен мопедтердің қозғалысына тыйым салынады.

3.10 "Жаяу жүргіншілердің қозғалысына тыйым салынады".

3.11. "Массаны шектеу". Нақты жалпы массалары белгіде көрсетілгеннен артық көлік құралдары, оның ішінде көлік құралдары составтарының қозғалысына тыйым салынады.

3.12 "Оське түсетін жүктемені шектеу". Қандай болса да оське түсетін нақты жүктемесі белгіде көрсетілгеннен артық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады.

3.13. "Биіктікті шектеу". Көлемдік биіктігі (жүкпен немесе жүксіз) белгіде көрсетілгеннен артық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады.

3.14 "Енін шектеу". Көлемдік ені (жүкпен немесе жүксіз) белгіде көрсетілгеннен артық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады.

3.15 "Ұзындықты шектеу". Көлемдік ұзындығы (жүкпен немесе жүксіз) белгіде көрсетілгеннен артық көлік құралдарының (көлік құралдары составының) қозғалысына тыйым салынады.

3.16 "Ең төменгі аралықты шектеу". Олардың арасындағы аралық белгіде көрсетілгеннен кем көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады.

3.17 "Кеден", Кеден (бақылау пунктiнiң) жанында аялдамасыз өтуге тыйым салынады.

3.17.2 "Қауіптілік", Жол-көлік оқиғаларына, аварияға немесе басқа қауіптіліктерге байланысты, әрі қарай барлық көлік құралдарының қозғалысына ерекшеліксіз тыйым салынады.

3.18.1 "Оңға бұрылуға тыйым салынады".

3.18.2 "Солға бұрылуға тыйым салынады".

3.19 "Кері бұрылуға тыйым салынады".

3.20 "Басып озуға тыйым салынады". 30 км/сағ жылдамдықпен қозғалатын, жекелегендерінен басқа, барлық көлік құралдарын басып озуға тыйым салынады.

3.21 "Басып озуға тыйым салынатын аймақтың аяқталуы".

3.22 "Жүк автомобильдеріне басып озуға тыйым салынады". Рұқсат етілген ең жоғары массасы 3,5 т артық жүк автомобильдеріне 30 км/сағ кем жылдамдықпен қозғалатын, жекелегендерінен басқа барлық көлік құралдарын басып озуға тыйым салынады. Тракторларға көлік-арба және велосипедтен басқа барлық көлік құралдарын басып озуға тыйым салынады.

3.23 "Жүк автомобильдерінің басып озуына тыйым салу аймағының аяқталуы".

3.24 "Ең жоғары жылдамдықты шектеу". Белгіде көрсетілгеннен артық жылдамдықпен (км/сағ) қозғалуға тыйым салынады.

3.25 "Ең жоғары жылдамдықты шектеу аймағының аяқталуы".

3.26 "Дыбыстық сигнал беруге тыйым салынады". Сигнал жол-көлік оқиғаларын болдырмау үшін берілгеннен басқа жағдайларда дыбыс сигналына тыйым салынады.

3.27 "Аялдауға тыйым салынады". Көлік құралдарының аялдауына және тұруына тыйым салынады.

3.28 "Тұруға тыйым салынады". Көлік құралдарының тұруына тыйым салынады.

3.29 "Айдың дақ күндері тұруға тыйым салынады".

3.30 "Айдың жұп күндері тұруға тыйым салынады". 3.29 және 3.30 белгілерін бір мезгілде қолданғанда көлік құралдарын бір жақтан екіншісіне орын ауыстыру уақыты - 19-дан 21 сағатқа дейін.

3.31 "Барлық шектеу аймақтарының аяқтаулы". Бір мезгілде 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 - 3.30 белгілерінің бір мезгілде бірнешеуін қолдану аймағының аяқталуы.

3.32 "Көлік құралдарының қауіпті жүкпен қозғалуына тыйым салынады". "Қауіпті жүк" айырым белгісімен жабдықталған көлік құралдарының қозғалуына тыйым салынады.

3.33 "Көлік құралдарының жарылғыш және оңай тұтанатын жүктермен қозғалуына тыйым салынады". "Қауіпті жүк" айырым белгісімен жабдықталған және 19433-88 ГОСТ-ы бойынша, 1.2.2-2.4, 3.1, 3.2, 5.2 сыныптарының қауіпті жүктерін тасымалдауға арналған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады.

3.2-3.9, 3.32 және 3.33 белгілері тиісті көлік құралдары түрлерінің екі бағытқа қозғалуына тыйым салады.

Мына белгілердің күші қолданылмайды:

3.1-3.3, 3.18.1, 3.18.2, 3.19, 3.27 - маршруттық көлік құралдарына;

3.2-3.8 - белгіленген аймақта орналасқан кәсіпорындарға қызмет етеді, сондай-ақ белгіленген аймақта тұратын немесе жұмыс істейтін азаматтарға қызмет көрсетеді немесе солардың меншігі. Мұндай жағдайларда көлік құралдары белгіленген аймаққа белгіленген жерге жақын қиылыстан кіруі немесе содан шығуы керек;

3.28-3.30 - таксометрі іске қосылу таксиге;

3.2, 3.3, 3.28-3.30 - I және II топтағы мүгедектер басқаратын немесе осындай мүгедектерді тасымалдайтын көлік құралдарына.

3.18.1, 3.18.2 белгілерінің күші жүріс бөлігінің алдына белгі қойылған қиылысына қолданылады.

3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30 белгілері қолданылатын аймақтар белгі қойылған жерден бастап жақын жердегі қиылысқа дейін, ал елді мекендерде қиылыс жоқ болса - елді мекен аяқталғанға дейін қолданылады. Жолға жанасып жатқан аумақтан шығатын жерде белгілердің күші сақталады.

5.22 белгісімен белгіленген елді мекеннің алдына қойылған 3.24 белгісінің күші осы белгіге дейін қолданылады.

Белгілердің күші қолданылатын аймақ мынадай жағдайларда кішіреуі мүмкін:

7.2.1 табличкасын қолданумен 3.16 және 3.26 белгілері үшін;

3.20, 3.22, 3.24 белгілері үшін аймақтың соңына қойылғанда немесе 7.2.1 табличкасын қолданумен олардың күші 3.21, 3.23, 3.25 белгілеріне сәйкес келеді.

3.24 белгісінің қолданылу аймағы 3.24 белгісін қозғалыстың ең жоғары жылдамдығының басқа мәнімен кішіреюі мүмкін;

3.27-3.30 белгілері үшін 7.2.3. таблицасымен 3.27-3.30 қайталама белгілерінің немесе 7.2.2. таблицасын қолданумен олардың күші жүретін аймақтың соңында қойылғанда;

3.27 белгісі 1.4 таңбасымен бірге қолданылуы мүмкін, ал 3.28 белгісі - 1.10 таңбалауымен, мұндайда белгілердің қолданылу аймағы таңбалау сызығының ұзындығымен айқындалады.

3.10, 3.27 - 3.30 белгілерінің күші жолдың олар қойылған жағына ғана қолданылады.

3.1
Кіруге тыйым
салынады

3.2
Қозғалысқа тыйым
салынады

3.3
Механикалық көлік
құралдарының қозғалысына
тыйым салынады

3.4
Жүк автомобильдерінің
қозғалысына
тыйым салынады

3.5
Мотоциклдердің
қозғалысына тыйым
салынады

3.6
Тракторлардың
қозғалысына
тыйым салынады

3.7
Тіркемелі көлік
құралдарының
қозғалысына
тыйым салынады

3.8
Көлік-арба қозғалысына
тыйым салынады

3.9
Велосипедпен
қозғалысқа
тыйым салынады

3.10
Жаяу жүргіншілердің
қозғалысына
тыйым салынады

3.11
Массаны
шектеу

3.12
Оське түсетін
жүктемені шектеу

3.13
Биіктікті шектеу

3.14
Енін шектеу

3.15
Ұзындықты шектеу

3.16
Ең төменгі аралықты
шектеу

3.17.1
Кеден

3.17.2
Қауіптілік

3.18.1
Оңға бұрылуға
тыйым салынады

3.18.2
Солға бұрылуға
тыйым салынады

4. Алдын ала жазылатын белгілер

Ескерту. 4-бөлімге өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

4.1.1 "Тіке қозғалыс", 4.1.2 "Оңға қозғалыс", 4.1.3 "Солға қозғалыс", 4.1.4 "Тіке немесе оңға қозғалыс", 4.1.5 "Тіке немесе солға қозғалыс", 4.1.6 "Оңға және солға қозғалыс". Белгілерде бағыттауыштармен көрсетілген бағыттарда ғана қозғалуға рұқсат етіледі. Солға бұрылуға рұқсат ететін белгілер кері бұрылуға да рұқсат береді (4.1.1 - 4.1.6 белгілері нақты кесіп өтулерде қозғалыстың тиісті

талап етілетін бағытына бағыттаушы кескіндердің үйлесімімен қолданылуы м ү м к і н) .

4.1.1-4.1.6 белгілерінің күші маршруттық көлік құралдарына қолданылмайды.

4.1.1-4.1.6 белгілерінің күші жүріс бөлігінің алдына белгі қойылған өтпелерге қ о л д а н ы л м а й д ы .

Жол учаскесінің басталысында қойылған 4.1.1 белгілерінің күші жақын жердегі қиылысқа дейін қолданылады. Белгі жолға жанасып жатқан аумаққа оңға бұрылуға тыйым салмайды.

4.2.1 "Кедергіні оң жағынан айналып өту", 4.2.2 "Кедергіні сол жағынан айналып өту". Бағыттауышпен көрсетілген жағынан ғана айналып өтуге рұқсат етіледі.

4.2.3 "Кедергіні оң немесе сол жағынан айналып өту". Кез келген жақтан айналып өтуге рұқсат етіледі.

4.3 "Айналма қозғалыс". Бағыттауыштармен көрсетілген бағытта қозғалуға рұқсат етіледі.

4.4. "Жеңіл автомобильдер қозғалысы". Жеңіл автомобильдер, автобустар, мотоциклдер, маршруттық көлік құралдары мен рұқсат етілген ең жоғары массасы 3.5 т аспайтын жүк автомобильдерінің қозғалысына рұқсат етіледі.

Белгі белгіленген аймақта орналасқан кәсіпорындарға қызмет көрсететін, сондай-ақ белгіленген аймақта тұратын немесе жұмыс істейтін азаматтарға қызмет көрсететін немесе олардың меншігіндегі басқа көлік құралдарының қозғалысына да рұқсат береді.

4.5. "Велосипед жолы". Велосипедпен және мопедпен ғана қозғалуға рұқсат етіледі. Велосипед жолымен сондай-ақ жаяу жүргіншілер де қозғала алады (тротуар, жаяу жүргінші жолы немесе жол жағалауы болмағанда).

4.6 "Жаяу жүргіншілер жолы". Тек қана жаяу жүргіншілердің қозғалуына рұқсат етіледі.

4.7 "Ең төменгі қозғалысты шектеу". Тек қана көрсетілген немесе көбірек жылдамдықпен (км/сағ) қозғалуға рұқсат етіледі.

4.8. "Ең төменгі жылдамдықты шектеу аймағының соңы".

4.9. "Қауіпті жүгі бар көлік құралдары қозғалысының бағыты". "Қауіпті жүк" деген айырым белгімен жабдықталған көлік құралына 4.9.1 - оңға, 4.9.2 - солға, 4.9.3 - тіке белгілерінде көрсетілген бағыттарда қозғалуға рұқсат етіледі.

4.1.1
Тіке қозғалыс

4.1.2
Оңға қозғалыс

4.1.3
Солға қозғалыс

4.1.4

4.1.5
Тіке немесе солға
қозғалыс

4.1.6
Оңға және солға
қозғалыс

4.2.1
Кедергіні оң
жағынан
айналып өту

4.2.2
Кедергіні сол
жағынан
айналып өту

4.2.3
Кедергіні оң немесе
сол жағынан
айналып өту

4.3
Айналма
қозғалыс

4.4
Жеңіл автомобильдер
қозғалысы

4.5
Велосипед
жолы

4.6
Жаяу
жүргіншілер
жолы

4.7
Ең төменгі
қозғалысты
шектеу

4.8
Ең төменгі
жылдамдықты шектеу
аймағының соңы

4.9.1

4.9.2

4.9.3

Қауіпті жүгі бар көлік қозғалысының бағыты

5. Ақпараттық-көрсеткіштік белгілер

Ақпараттық-көрсеткіштік белгілер қозғалыстың белгілі бір режимдерін енгізеді немесе күшін жояды, сондай-ақ елді мекендер мен басқа да объектілердің орналасуы туралы хабарлайды.

5.1. "Автоарна". Ережелердің талаптары қолданылатын, автоарналар бойынша қозғалыстың тәртіптерін белгілейтін жол.

5.2. "Автоарнаның аяқталуы".

5.3. "Автомобильдерге арналған жол". Автомобильдер мен мотоциклдердің ғана қозғалысына ғана арналған жол.

5.4. "Автомобильдерге арналған жолдың аяқталуы".

5.5. "Біржақты қозғалыстағы жол". Көлік құралдарының қозғалысы бүкіл ені бойынша біржақты бағытта жүзеге асырылатын жол немесе жүргін бөлік.

5.6. "Біржақты қозғалыстағы жолдың аяқталуы".

5.7.1., 5.7.2. "Жолға біржақты қозғалыспен шығу". Жолға немесе жүргін бөлікке біржақты қозғалыспен шығу.

5.8.1. "Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағытты". Жол Жолақтарының саны және қозғалыстың оның әрбіріне рұқсат етілген бағыттары.

5.8.2. "Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағыттары". Қозғалыстың жол жолақтары бойынша рұқсат етілген бағыттары.

Шеткі сол жол жолағынан сол жаққа бұрылуға рұқсат ететін 5.8.1. және 5.8.2. белгілері осы жол жолағынан айналыс жасауға да рұқсат етеді.

Қиылыстың алдында орнатылған 5.8.1. және 5.8.2. белгілері, егер онда орнатылған басқа 5.8.1. және 5.8.2. белгілері өзге нұсқаулар бермейтін болса бүкіл қиылысқа қолданылады.

5.8.3. "Жол жолағының басталуы". Көтерілуде қосымша жол жолағының немесе тежеу жол жолағының басталуы.

Егер қосымша жол жолағының алдында "Ең төменгі жылдамдықты шектеу" деген 4.7. белгісі бейнеленген болса, онда қозғалыста көрсетілген негізгі жол жолағы бойынша немесе жоғары жылдамдықты жалғастыра алмайтын көлік құралының жүргізушісі қосымша жол жолағына қайта шығуы тиіс.

5.8.4. "Жол жолағының басталуы". Осы бағыттағы қозғалысқа арналған үш жол жолақты жолдың орта жол жолағы учаскесінің басталуы.

5.8.5. "Жол жолағының аяқталуы". Көтерілудегі қосымша жол жолағының немесе екпіндеп айдаудың аяқталуы.

5.8.6. "Жол жолағының аяқталуы". Осы бағыттағы қозғалысқа арналған үш жол жолақты жолдың орта жол жолағы учаскесінің аяқталуы.

5.8.7, 5.8.8. "Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағыты".

Егер 5.8.7. белгісінде қандай да болмасын көлік құралдарының қозғалысына тыйым салатын белгі бейнеленген болса, онда осы көлік құралдарының тиісті жол жолағы бойынша қозғалысына тыйым салынады.

5.8.7. және 5.8.8. белгілері көрсеткіштердің тиісті санымен жолдарда төрт жол жолағымен және одан да көп қолданыла алады.

5.8.7. және 5.8.8. ауысымдық бейнеленуінің көмегімен реверсивтік қозғалыс ұйымдастырылуы мүмкін.

5.9. "Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағы". Көлік құралдарының жалпы легімен жолай қозғалатын тек маршруттық көлік

құралдарының қозғалысына ғана арналған жол жолағы.

Белгі өзі қойылған жол жолағына қолданылады. Жолдың оң жағына орнатылған белгі оң жол жолағына қолданылады.

5.10.1. "Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағындағы жол".
Маршруттық көлік құралдарының қозғалысы көлік құралдарының жалпы легіне қарсы арнайы бөлінген жол жолағында жүзеге асырылатын жол.

5.10.2, 5.10.3. "Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағындағы жолға шығу".

5.10.4. "Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағындағы жолдың аяқталуы".

5.11.1. "Айналыс жасауға арналған орын". Солға бұрылуға тыйым салынады.

5.11.2. "Айналыс жасауға арналған белдеу". Айналыс жасауға арналған белдеудің ұзындығы. Солға бұрылуға тыйым салынады.

5.12. "Автобус пен (немесе) троллейбустың аялдау орны".

5.13. "Трамвайдың аялдау орны".

5.14. "Жеңіл таксилердің тұрақ орны".

5.15. "Тұрақ орны".

5.16.1, 5.16.2. "Жаяу өтпе".

Өтпеде 1.14.1.-1.14.3. таңбалары болмаған кезде 5.16.2. белгісі жолдың оң жағына өтудің жақын шекарасына, ал 5.16.1. - жолдың сол жағына өтудің шегіне орнатылады.

5.17.1, 5.17.2. "Жер асты жаяу өтпесі".

5.17.3, 5.17.4. "Жер үсті жаяу өтпесі".

5.18. "Ұсынылатын жылдамдық". Жолдың осы учаскесіндегі ұсынылатын қозғалыстың жылдамдығы. Белгінің қолданылу белдеуі жақын маңайдағы қиылысқа дейін, ескертуші белгімен бірлесіп 5.8. белгісі қолданылу кезінде қауіпті учаскенің ұзындығымен айқындалады.

5.19.1. - 5.19.3. "Тұйық". Тура жол жүру жоқ жол.

5.20.1. "Бағыттардың алдын ала көрсеткіші", 5.20.2. "Бағыттардың алдын ала көрсеткіші". Белгіде белгіленген елді мекендер мен басқа да объектілерге қарай қозғалыстың бағыттары. Белгілерге 5.29.1. белгісінің бейнесі, автоарналардың, әуежайдың, спорттық рәміздер мен өзге де пиктограммалар енгізілуі мүмкін. 5.20.1. белгісіне қозғалыстың ерекшеліктері туралы хабарлайтын басқа белгілердің бейнелері енгізілуі мүмкін. 5.20.1. белгісінің төменгі бөлігінде белгіні орнату орнынан бастап қиылысқа немесе тежеу жол жолағының басталуына дейінгі ара қашықтық көрсетіледі.

5.20.1. белгісі, сондай-ақ 3.11-3.15 тыйым салу белгілерінің бірі орнатылған жолдардың учаскелерін айналып өтуді нұсқау үшін де қолданылады.

5.20.3. "Қозғалыс схемасы". Жекелеген маневрлер қиылысындағы тыйым салу кезіндегі қозғалыс маршруты немесе қозғалыстың күрделі қиылысындағы рұқсат етілген бағыттары.

5.21.1. "Бағыт көрсеткіш", 5.21.2. "Бағыттар көрсеткіші". Қозғалыстың маршрут бағыттарына қарай бағыттары. Белгілерге ондағы белгіленген объектілерге дейінгі арақашықтық (км) көрсетілуі, автоарналар, әуежай, спорттық рәміздер мен өзге де пиктограммалар енгізілуі мүмкін.

5.22. "Елді мекеннің басталуы". Елді мекендерде қозғалыстың тәртібін белгілейтін Ережелердің талаптары қолданылатын елді мекеннің атауы және басталуы.

5.23. "Елді мекеннің аяқталуы". Елді мекендерде қозғалыстың тәртібін белгілейтін Ережелер талаптарының күші жоғалатын осы жолдағы орын.

5.24. "Елді мекеннің басталуы". Елді мекендерде қозғалыстың тәртібін белгілейтін осы жолда Ережелердің талаптары қолданылмайтын елді мекеннің атауы және басталуы.

5.25. "Елді мекеннің аяқталуы". 5.24. белгісімен таңбаланған елді мекеннің аяқталуы.

5.26. "Объектінің атауы". Елді мекенге қарағанда өзге объектінің атауы (өзен, көл, асу, назар аударарлық орындар және соған ұқсастар).

5.27. "Арақашықтықтардың көрсеткіші". Маршрутта орналасқан елді мекендерге дейінгі арақашықтық (км).

5.28. "Километрлік белгі". Жолдың басына немесе аяғына дейінгі арақашықтық (км).

5.29.1, 5.29.2. "Маршруттың нөмірі". 5.29.1- жолға (маршрутқа) берілген нөмір; 5.29.2.- жолдың (маршруттың) нөмірі мен бағыты.

5.30.1.-5.30.3. "Жүк автомобильдеріне арналған қозғалыстың бағыты". Жүк автомобильдеріне, тракторлар мен өзі жүретін машиналарға арналған, егер олардың қозғалысының бағыттарының біріне қиылыста қозғалуына тыйым салынған болса, қозғалыстың ұсынылатын бағыты.

5.31. "Айналып өту схемасы". Қозғалыс үшін уақытша жабылған жол учаскесін айналып өту маршруты.

5.32.1-5.32.3. "Айналып өту бағыты". Қозғалыс үшін уақытша жабылған жол учаскесінің бағыты.

5.33. "Тоқтау сызығы". Көлік құралдарының бағдаршамның (реттеушінің) тыйым салған белгісі кезіндегі аялдау орны.

5.34.1, 5.34.2. "Басқа жүргін бөлікке түсудің алдын ала көрсеткіші". Бөлектеуші жол жолағы бар жолда жүргін бөліктің учаскесін қозғалыс үшін жабылған учаскесін айналып өтудің бағыты немесе оң жақтағы жүргін бөлікке оралуға арналған қозғалыстың бағыты.

5.35. "Реверсивті қозғалыс". Қозғалыстың бағыты бір немесе бірнеше жол жолақтарында қарама-қарсыға өзгеруі мүмкін жол учаскесінің басталуы.

5.36. "Реверсивті қозғалыстың аяқталуы".

5.37. "Реверсивті қозғалысты жолға шығу".

5.38. "Тұрғын аймақ". Тұрғын аймақтағы қозғалыстың тәртібін белгілейтін Ережелердің талаптары қолданылатын аумақ.

5.39. "Тұрғын аймақтың аяқталуы".

Елді мекеннен тысқары орнатылған 5.20.1, 5.20.2, 5.21.1 және 5.21.2 белгілеріндегі жасыл немесе көк рең көрсетілген елді пунктке немесе объектіге қозғалыстың тиісінше автоарна немесе басқа жол бойынша жүзеге асырылатындығын білдіреді. Елді мекенде орнатылған 5.20.1, 5.20.2, 5.21.1 және 5.21.2 белгілеріндегі жасыл немесе көк рең қозғалыстың көрсетілген елді мекенге немесе объектіге осы елді мекеннен өткен соң тиісінше автоарналар немесе басқа жол бойынша жүзеге асырылатындығын білдіреді; ақ рең көрсетілген объектінің осы елді мекенде екендігін білдіреді.

5.1
Автоарна

5.2
Автоарнаның аяқталуы

5.3
Автомобильдерге арналған жол

5.4
Автомобильдерге арналған жолдың аяқталуы

5.5
Біржақты қозғалыстағы жол

5.6
Біржақты қозғалыстағы жолдың аяқталуы

Жолға біржақты қозғалыспен шығу

5.8.1
Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағыты

5.8.2
Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағыттары

5.8.3
Жол жолағының басталуы

5.8.4

5.8.5

5.8.6

Жол жолағының аяқталуы

5.8.7

5.8.8

Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағыттары

5.9.

Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағы

5.10.1

Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағындағы жол

5.10.2

Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағындағы жолға шығу

5.10.3

5.10.4

Маршруттық көлік құралдарына арналған жол жолағындағы жолдың аяқталуы

5.11.1

Айналыс жасауға арналған орын

5.11.2

Айналыс жасауға арналған белдеу

5.12

Автобус пен (немесе) троллейбустың аялдау орны

5.13

Трамвайдың аялдау орны

5.14

Жеңіл таксилердің тұрақ орны

5.15

Тұрақ орны

5.16.1

Жаяу өтпе

5.16.2

5.17.1

Жер асты жаяу өтпесі

5.17.2

5.17.3

Жер үсті жаяу өтпесі

5.17.4

5.18

Ұсынылатын жылдамдық

5.19.1

5.19.2

Тұйық

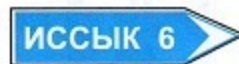
5.19.3

5.20.1

5.20.3
Қозғалыс
схемасы

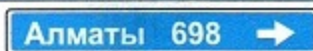

5.21.1
Бағыт көрсеткіші

5.20.2

Бағыттардың алдын
ала көрсеткіші

5.21.2
Бағыттар көрсеткіші

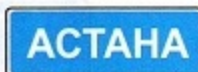
5.22

Елді мекеннің
басталуы

5.23

Елді мекеннің
аяқталуы

5.24

Елді мекеннің
басталуы

5.25

Елді мекеннің
аяқталуы

5.26
Объектінің
атауы

5.27

Арақашықтықтардың
көрсеткіші

5.28

Километрлік белгі

5.29.1

Маршруттың нөмірі

5.29.2

5.30.1

5.30.2

5.30.3

Жүк автомобильдеріне
арналған қозғалыстың бағыты

5.31

Айналып өту
схемасы

5.33

Тоқтау сызығы

5.34.1

Басқа жүргін бөлікке түсудің
алдын ала көрсеткіші

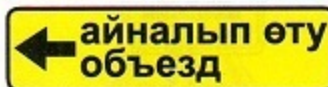
5.34.2

5.32.1

5.32.2

5.32.3

Айналып өту бағыты

5.35

Реверсивті
қозғалыс

5.36

Реверсивті
қозғалыстың
аяқталуы

5.37

Реверсивті
қозғалыс
жолға шығу

5.38

Тұрғын
аймақ

5.39

Тұрғын
аймақтың
аяқталуы

6. Сервис белгілері

Ескерту. 6-бөлімге өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Сервис белгілері тиісті объектілердің орналасуы туралы хабардар етеді.

6.1. "Алғашқы медициналық көмек пункті".

6.2. "Аурухана".

6.3. "Автомай құю станциясы".

6.4. "Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету".

6.5. "Автомобильдерді жуу".

6.6. "Телефон".

6.7. "Тамақтану пункті".

6.8. "Ауыз су".

6.9. "Қонақ үй немесе мотель".

6.10. "Кемпинг".

6.11. "Демалыс орны".

6.12. "Жол полициясы бекеті".

6.13. "Көліктік бақылау бекеті".

6.1
Алғашқы
медициналық
көмек пункті

6.2
Аурухана

6.3
Автомай құю
станциясы

6.4
Автомобильдерге
техникалық
қызмет көрсету

6.5
Автомобиль-
дерді жуу

6.6
Телефон

6.7
Тамақтану
пункті

6.8
Ауыз су

6.9
Қойнақ үй
немесе мотель

6.10
Кемпинг

6.11
Демалыс
орны

6.12
Жол
полициясы
бекеті

6.13
Көліктік
бақылау
бекеті

7. Қосымша ақпарат белгілері (табличкалар)

Ескерту. 7-бөлімге өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Қосымша ақпарат белгілері (табличкалар) өздері қолданылатын белгілерді нақтылайды немесе шеттейді.

7.1.1. "Объектіге дейінгі арақашықтық". Белгіден қауіпті учаскенің, тиісті шектеу енгізу орнының немесе жолдың үстінде алдағы белгілі бір объектінің (орнының) басталуына дейінгі арақашықтықты көрсетеді.

7.1.2. "Объектіге дейінгі арақашықтық". 2.4. белгісінен қиылыстың тікелей алдында 2.5. белгісі орнатылған жағдайдағы қиылысқа дейінгі арақашықтықты көрсетеді.

7.1.3., 7.1.4. "Объектіге дейінгі арақашықтық". Жолдан тысқарыдағы объектіге дейінгі ара қашықтықты көрсетеді.

7.2.1. "Қолданылу белдеуі". Белгілермен таңбаланған жолдың қауіпті учаскесінің ұзындығын, немесе тыйым салынатын іс-әрекет белдеуін және ақпараттық-көрсеткіштік белгілерді көрсетеді.

7.2.2.-7.2.6. "қолданылу белдеуі". 7.2.2. 3.27-3.30. тыйым салушы белгілердің қолданылу белдеуін көрсетеді; 7.2.3. 3.27-3.30 белгілерінің қолданылу белдеуінің аяқталғанын көрсетеді; 7.2.4. жүргізушілерді олардың қолданылу белдеуінде 3.27-3.30 белгілерінің бар екендігі туралы хабарландырады; 7.2.5, 7.2.6. алаңының, ғимарат фасадының және соған ұқсастардың бір жағының бойында аялдауға немесе тұруға тыйым салу кезіндегі 3.27-3.30. белгілерінің бағытын және қолданылу белдеуін көрсетеді.

7.3.1.-7.3.3. "Қолданылу бағыттары". Қиылыстың алдында орнатылған белгілердің қолданылу бағытын, немесе жолдағы тікелей тұрған таңбаланған объектілерге қозғалыстың бағытын көрсетеді.

7.4.1.-7.4.8. "Көлік құралының түрі". Белгінің қолданылуы жүретін көлік құралының түрін көрсетеді.

7.4.1. табличкасы жүк автомобильдеріне арналған белгіге, ал 7.4.2. табличкасы оның ішінде және тіркемелісіне, 3,5 т астам салмағы барларға рұқсат етілгендерге, 7.4.3. табличкасы - жеңіл автомобильдерге, сондай-ақ 3,5 т дейін салмағы бар рұқсат етілген жүк автомобильдеріне, 7.4.8. табличкасы - "Қауіпті жүк" деген айырым белгілерімен жабдықталған көлік құралдарына қолданылады.

7.5.1. "Сенбі, жексенбі және мереке күндері", 7.5.2. "Жұмыс күндері", 7.5.3. "Апта күндері". Белгі қолданылатын аптаның күндерін көрсетеді.

7.5.4. "Қолданылу уақыты". Белгі қолданылатын тәуліктің уақытын көрсетеді.

7.5.5.-7.5.7. "Қолданылу уақыты". Белгі қолданылатын аптаның күндері мен тәуліктің уақытын көрсетеді.

7.6.1.-7.6.9. "Көлік құралын тұраққа қоюдың тәсілі". 7.6.1. барлық көлік құралдарын жүргін бөліктің бойында тротуарға қойылуы тиіс екендігін көрсетеді ; 7.6.2.-7.6.9. жеңіл автомобильдер мен мотоциклдерді тротуар маңындағы тұраққа қоюдың тәсілін көрсетеді.

5.15. белгісімен қолданылады.

7.7. "Жұмыс істемейтін двигателі барларға арналған тұрақ". 5.15. белгісімен таңбаланған тұраққа тек двигателі жұмыс істемейтін көлік құралдарын тұраққа рұқсат ететіндігін көрсетеді.

7.8. "Ақылы қызмет көрсетулер". Қызмет тек қана ақыға ғана көрсетілетіндігін көрсетеді.

7.9. "Тұраққа қоюдың уақыт ұзақтығын шектеу". Көлік құралының 5.15. белгісімен таңбаланған тұрақта болуының ең жоғары уақыт ұзақтығын көрсетеді.

7.10. "Автомобильдерді қарауға арналған орын". 5.15. немесе 6.11. белгісімен таңбаланған алаңшада эстакада немесе қарау шұңқыры бар екендігін көрсетеді.

7.11. "Толық массаны шектеу". Белгінің табличкада көрсетілген толық массадан астам көлік құралдарына ғана қолданылатындығын көрсетеді.

7.12. "Қауіпті жиек". Жиекке жүрудің онда жөндеу жұмыстары жүргізілуіне байланысты қауіпті екендігін ескертеді. 1.23. белгісімен қолданылады.

7.13. "Басты жолдың бағыты". Қиылыстағы басты жолдың бағытын көрсетеді.

7.14. "Қозғалыс жол жолағы". Бөлігінің немесе бағдаршамның қолданылатын жолдың қозғалысының жол жолағын көрсетеді.

7.15. "Зағип жаяу жүрушілер". Жаяу жүргіншілердің өтпесін зағиптардың пайдаланатындығын көрсетеді. 1.20, 5.16.1, 5.16.2. белгілерімен және бағдаршаммен қолданады.

7.16. "Ылғалды жабын". Белгінің жүргін бөліктің жабыны ылғал уақыт кезеңінде қолданылатындығын көрсетеді.

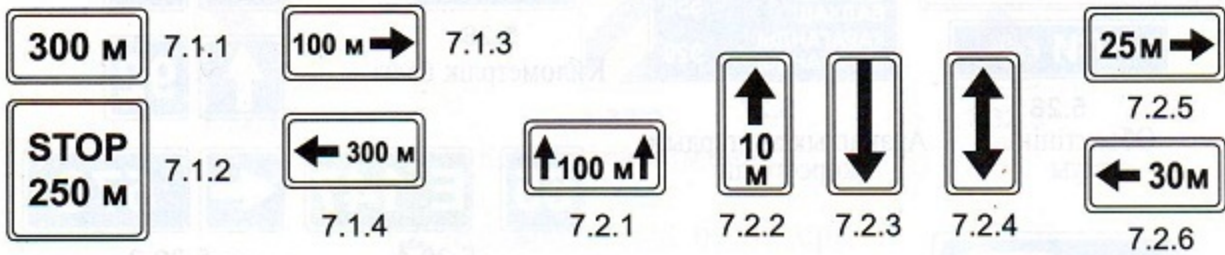
7.17. "Мүгедектер". 5.15. белгісінің "Мүгедек" деген айырым белгілері орнатылған мотобесіктер мен автомобильдерге ғана қолданылатындығын көрсетеді.

7.18. "Мүгедектерден басқа". Белгілердің "Мүгедек" айырым белгілері орнатылған мотобесіктер мен автомобильдерге қолданылмайтындығын көрсетеді .

7.19. "Қауіпті жүк сыныбы". 19433-88 ГОСТ бойынша қауіпті жүктердің сынып (сыныптарының) нөмірін көрсетеді. 3.32., 4.9.1-4.9.3. белгілерімен қ о л д а н ы л а д ы .

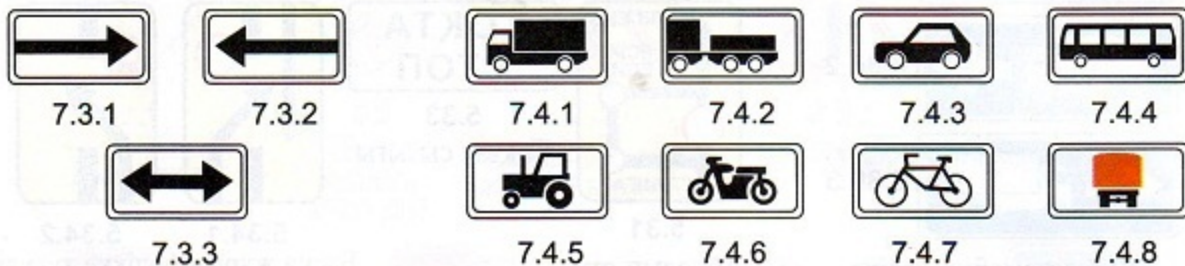
Табличкалар олар қолданылатын белгінің тікелей астында орналастырылады. 7.2.2.-7.2.4., 7.13. табличкалары жүргін бөліктің, жиектің немесе тротуардың үстіндегі белгілердің жанында орналасуы кезінде белгінің бүйіріне орналастырылады.

Уақытша жол белгілері (көшірілетін бағандағы) және стационарлық белгілердің мәндері бір-біріне қайшы келген жағдайда, жүргізушілер уақытша белгілерді басшылыққа алуы тиіс.

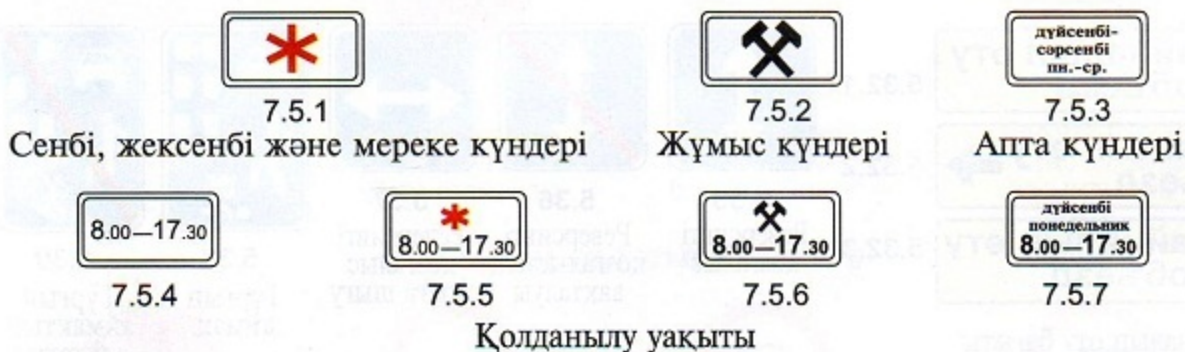
Объектіге дейінгі арақашықтық

Қолданылу белдеуі

Қолданылу бағыттары

Көлік құралының түрі

Сенбі, жексенбі және мереке күндері

Жұмыс күндері

Апта күндері

Қолданылу уақыты

Тұраққа қоюдың уақыт ұзақтығын шектеу

Жұмыс істемейтін двигателі барларға арналған тұрақ

Ақылы қызмет көрсетулер

Тұраққа қоюдың уақыт ұзақтығын шектеу

Автомобильдерді қарауға арналған орын

Рұқсат етілген барынша жоғары массаны шектеу

Қауіпті жиек

7.13 Басты жолдың бағыты

7.14 Қозғалыс жол жолағы

7.15 Зағип жаяу жүрушілер

7.16 Ылғалды жабын

7.17 Мүгедектер

7.18 Мүгедектерден басқа

7.19 Қауіпті жүк сыныбы

2-қосымша

Ескерту. 2-қосымшаның тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2007.05.25. N 420 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Жол белгілері және оның сипаттамалары (ҚР СТ 1124-2003 және ҚР СТ 1412-2005 бойынша) 1. Көлденең белгі

Көлденең белгі (сызықтар, бағыттаушы сызықтары, көлік жүретін бөлікте жазулар және басқа белгілеулер) қозғалыстың белгілі режимдері мен тәртібін белгілейді.

Көлденең белгілердің түсі, 1.4, 1.10. және 1.17. сары түсті сызықтардан басқасы, ақ болады.

Көлденең белгі:

1.1.* - қарама-қарсы бағыттағы көліктердің легін бөліп тұрады және жолдардағы қауіпті жерлердегі қозғалыс жолағының шекарасын белгілейді; кіруге тыйым салынған көлік жүретін бөліктің шекарасын белгілейді; көлік құралдары тұрақ орындарының шекарасын және автоарнаға жатқызылмаған жолдардың көлік жүретін бөлігінің шетін білдіреді;

Ескерту. 1-1-тармақтың сілтемесіне өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.05.25. N 420 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1.2. (жалпақ тұтас сызық) - автоарналардағы көлік жүретін бөліктің шетін білдіреді;

1.3. - төрт және одан да көп қозғалыс жол жолағы бар жолдардағы қарама-қарсы бағыттардағы көлік легін бөледі;

1.4. - аялдама жасауға тыйым салынған орындарды білдіреді. Дербес немесе 3.27. белгісімен қоса қолданылады және көлік жүрісі бөлігінің шетінен немесе бордюрдің жоғары жағынан қойылады;

1.5. - екі немесе үш жолағы бар жолдарда қарама-қарсы бағыттардағы көлік легін бөліп тұрады; бір бағытта қозғалуға арналған екі немесе одан көп қозғалыс жолағы болған кезде шекараны білдіреді;

1.6. (жақындау сызығы - сызықтарының ұзындықтары олардың арасындағы бос жерлерден 3 есе ұзын болатын үзік сызықтар) - қарама-қарсы немесе ілеспе бағыттағы көлік легін бөлетін 1.1. немесе 1.11. таңбасына жақындағанын ескертеді;

1.7. (арасындағы бос жерлері олармен тең болатын қысқа сызықты үзік сызықтар) - жол қиылысы шегіндегі қозғалыс жол жолағының шекарасын білдіреді;

1.8. (жалпақ үзік сызықтар) - қозғалу немесе тоқтау жол жолағы мен жүріс бөлігінің негізгі жолағы арасындағы шекараны білдіреді (түрлі деңгейдегі жолдардың қиылысындағы, өтпелеріндегі, автобустар аялдамалары және сол сияқты аймақтағы);

1.9. - реверсивті реттеу жүзеге асырылатын қозғалыс жол жолағы шекараларын білдіреді; реверсивті реттеу жүзеге асырылатын жолдарда қарама-қарсы бағыттағы көлік легін бөліп тұрады (реверсивті бағдаршам жұмыс істеп тұрғанда);

1.10. - тұруға тыйым салынған жерлерді білдіреді. Дербес немесе 3.28-3.30. белгілерімен қоса қолданылады және көлік жүрісі бөлігінің шетінен немесе бордюрдің жоғары жағынан қойылады;

1.11. - жолдардың бір жолақтан ғана орын ауыстыруға рұқсат етілген учаскелерінде қарама-қарсы немесе ілеспе бағыттағы көлік легін бөледі; бір бағыттағы қозғалысқа рұқсат етілген тұру алаңынан және тағы сондай жерлерде бұрылуға, кіруге және шығуға арналған жерлерді көрсетеді;

1.12. (тоқтау-сызығы) - жүргізуші 2.5. белгісі немесе бағдаршамның (реттеушінің) тыйым салатын сигналы кезінде аялдауға тиісті орынды көрсетеді;

1.13. - жүргізуші қажет болған жағдайда қиылысатын жолдың бойымен қозғалыстағы көлік құралдарына жол бере отырып тоқтайтын орынды көрсетеді;

1.14.1, 1.14.2. ("зебра" (ала)) - жаяу жүргіншілерге арналған реттелмейтін өтпені білдіреді; 1.14.2. таңбалауының бағыттаушылары жаяу жүргінші қозғалысының бағытын көрсетеді;

1.14.3. - қозғалыс бағдаршаммен реттелетін жаяу жүргіншілер жолын білдіреді;

1.15. - велосипед жолы көлік жүретін бөлікті кесіп өтетін жерді білдіреді;

1.16.1.-1.16.3. - мына орындарға бағыттайтын жерлерді білдіреді: 1.16.1. - қарама-қарсы бағыттағы көлік легін бөлу; 1.16.2. - бір бағыттағы көлік легін бөлу , 1.16.3. - көлік легінің араласуы;

1.17. - маршруттық көлік құралдарының аялдамасын және такси тұрағын білдіреді;

1.18. - жол қиылысында жолақтар бойынша рұқсат етілген қозғалыс бағытын көрсетеді. Дербес немесе 5.8.1., 5.8.2. белгілерімен қоса қолданылады; тұйықтықты кескіндеген таңбалау жақын маңдағы жүріс бөлігінде бұрылуға тыйым салынатындығын көрсетеді; сол жақтағы шеткі жолақтан солға бұрылуға рұқсат ететін таңба кері бұрылуға да рұқсат етеді;

1.19. - жүріс бөлігінің тарылуы (осы бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны азайған учаскедегі) немесе қарама-қарсы бағыттағы көлік легін бөліп тұратын 1.1

. немесе 1.11. таңбалы сызықтарға жақындағаны туралы ескертеді. Бірінші жағдайда 1.19. таңбалауы 1.18.1.-1.18.3. белгілерімен қоса қолданылуы мүмкін;
1.20. - 1.13. таңбасына жақындағаны туралы ескертеді;
1.21. - "(ТОП ("ТОҚТА") жазуы) - 2.5. белгісімен қоса қолданылатын кездегі
1.12. таңбасына жақындағаны туралы ескертеді;
1.22. - жолдың (маршруттың) нөмірін көрсетеді;
1.23. - маршруттық көлік құралдарына арналған арнаулы жол жолағын көрсетеді.

1.1.-1.3. сызықтарын кесіп өтуге тыйым салынады.

Көлік құралын жол жағалауында тоқтату үшін 1.1. және 1.2. сызықтарын кесіп өтуге болады, ал 1.1. сызығы - ерекшелік ретінде кедергіні, егер бұл ерекшелікке соқпай орындау мүмкін болмаған жағдайда, айналып өткенде.

1.4. сызығы маршруттық көлік құралдарына қолданылмайды.

1.5.-1.8. сызығын кез келген жағынан кесіп өтуге рұқсат етіледі.

1.9. сызығын реверсивті бағдаршамдар жоқ болғанда немесе ажыратулы жағдайда, егер ол жүргізушінің оң жағында орналасқан болса; реверсивті бағдаршамдар қосулы болғанда - егер ол қозғалысқа бір бағытқа рұқсат етілген жолақтарды бөліп тұратын болса - кез келген жағынан кесіп өтуге рұқсат етіледі реверсивті бағдаршамдар ажыратулы болғанда жүргізуші кідірместен 1.9. таңбалы сызықтан оңға орын ауыстыруы керек.

Қарама-қарсы бағыттағы көлік легін бөліп тұрған 1.9. сызығын реверсивті бағдаршамдар қосулы болғанда кесіп өтуге тыйым салынады.

1.10. сызығының күші I және II топтағы мүгедектер басқаратын көлік құралдарына немесе осындай мүгедектерді таситын таксилерге және таксометрі іске қосулы таксилерге қолданылмайды.

1.11. сызығын үзік сызықты жағынан, ал сондай-ақ басып озу немесе айналып өту аяқталғаннан кейін ғана тұтас жағынан кесіп өтуге рұқсат етіледі.

алып жүретін тақтада орналасқан жол белгілері мен таңба сызықтары бір-біріне қайшы келетін болса, жүргізуші белгіні басшылыққа алуы тиіс.

* Белгілердің нөмірленуі ҚР СТ 1124-2003 сәйкес келеді.
Жол белгісінің атауы мен бейнеленуі 3-суретке келтірілген

2 . Т і г і н е н т а ң б а л а у

Жол ғимараттарындағы және жол жабдықтары элементтеріндегі қара және ақ түсті жолақ аралас түріндегі таңба олардың көлемін көрсетеді және көріп бағдарлау құралы болып табылады.

Тігінен таңбалау:

2.1 жол ғимараттары элементтерін (көпір таянышы, жол құбырлары, парапеттердің бүйір жағы және сол сияқтылар), бұл элементтер қозғалыстағы көлік құралына қауіп төндірген кезде, білдіреді;

2.2 тоннелдердің, көпір және жолқұбырлары өту құрылымының төменгі шетін білдіреді;

2.3 бөлу жолақтары мен қауіпсіздік аралдарында орнатылған дөңгелек тумбаны білдіреді;

2.4 бағыттаушы бағаналар, бағаншылар, қоршау таяныштары және сол сияқтыларды білдіреді;

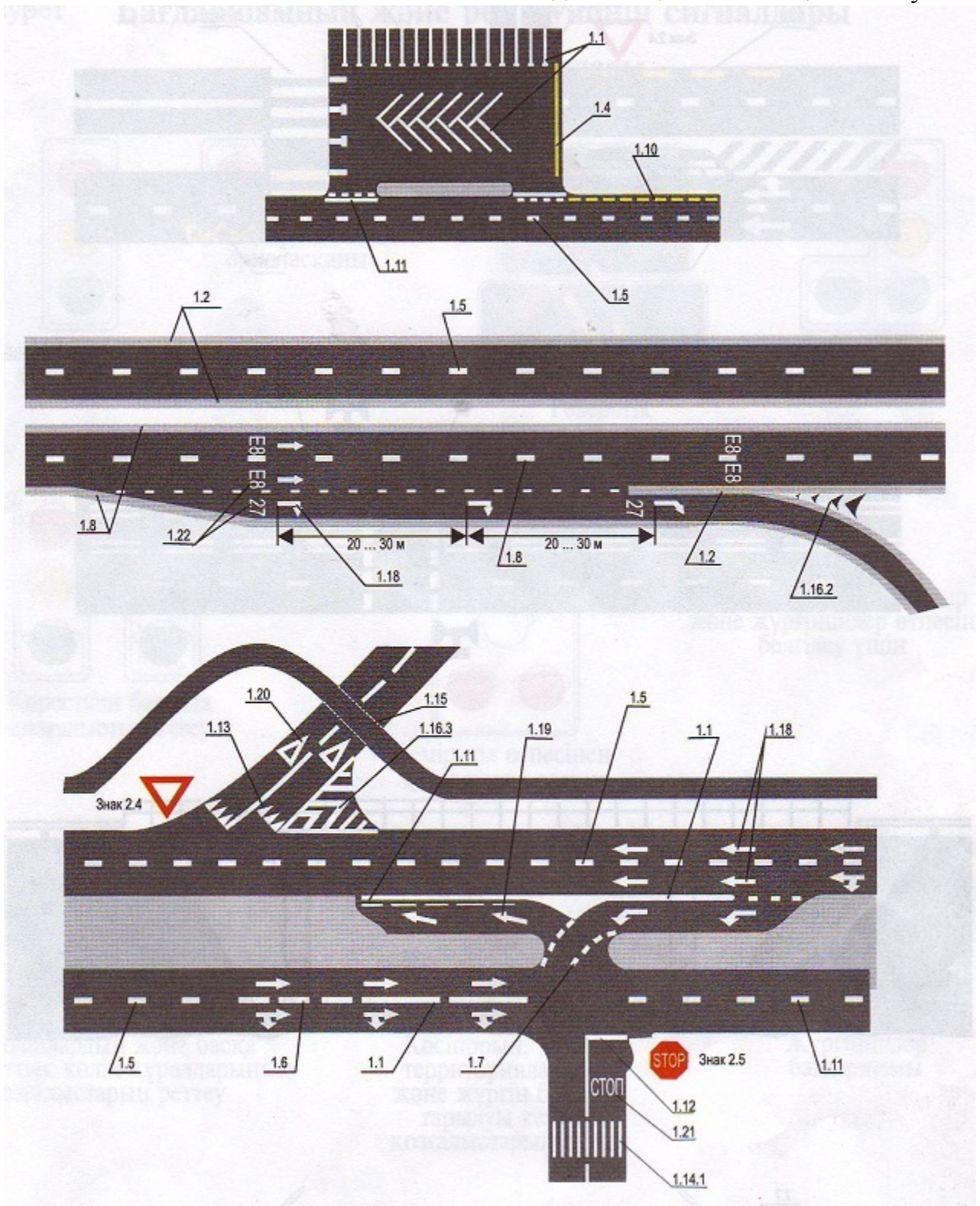
2.5 шағын радиусты айналыстардағы, тік құлама жарлар мен басқа да қауіпті учаскелердегі жол қоршауларының бүйір жағын білдіреді;

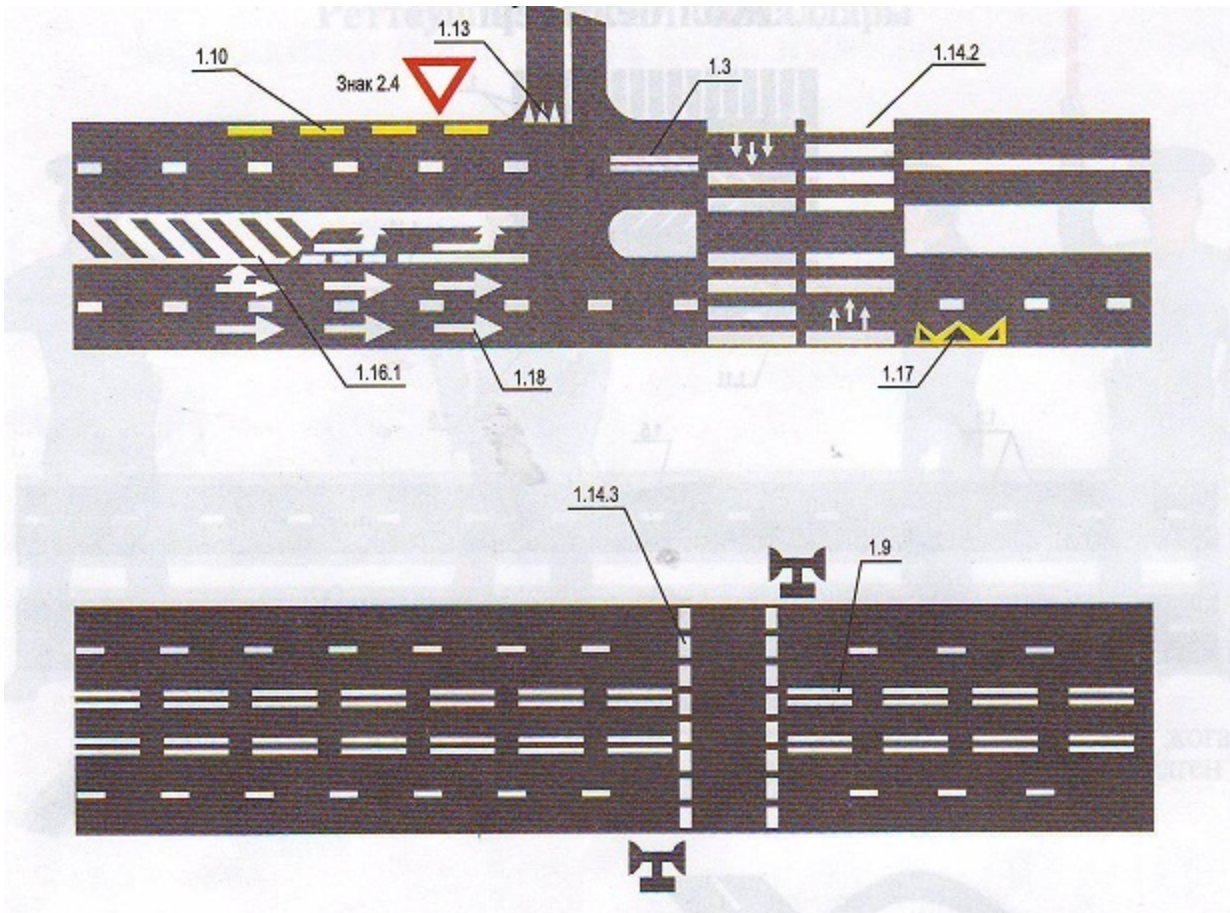
2.6 басқа учаскелердегі жол қоршауларының бүйір жағын білдіреді;

2.7 қауіпті учаскелер мен биіктегі қауіпсіздік аралдарын білдіреді.

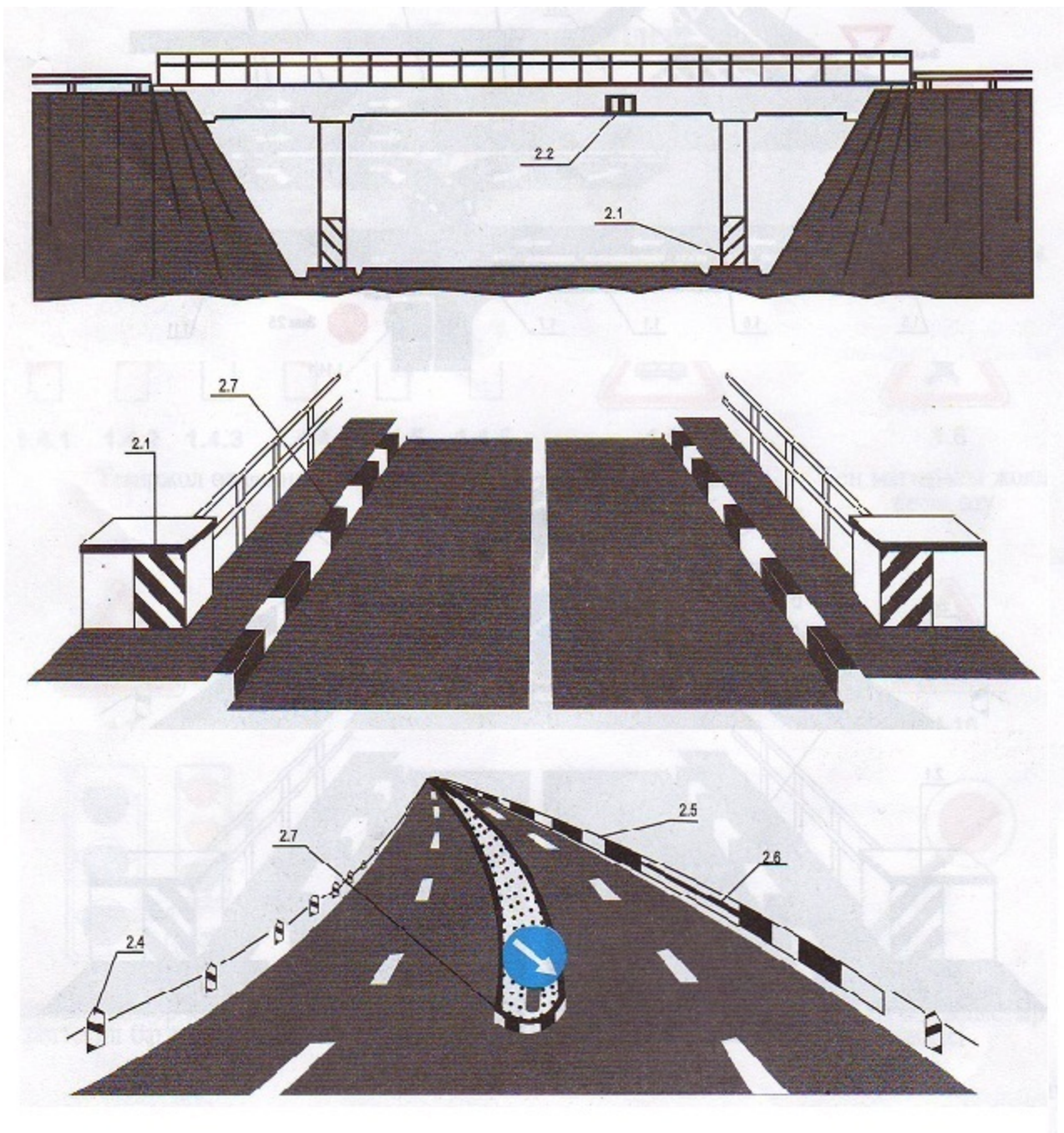
3-сурет. ЖОЛ ТАҢБАЛАРЫ

Көлдөнөң таңбалау

Тігінен таңбалау

Қазақстан Республикасы Үкіметінің
1997 жылғы 25 қарашадағы
N 1650 қаулысына
2 қосымша

Көлік құралдарын пайдалануға жіберу жөніндегі негізгі ережелер мен қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз етуі бойынша лауазымды адамдар мен жол қозғалысына қатысушылардың міндеттері

1. Жол қауіпсіздігіне және қоршаған ортаны қорғауға қатысты тұрғыдағы жол қозғалысына қатысушы көлік құралдарының техникалық жай-күйі мен жабдығы

оларды техникалық пайдалану жөніндегі тиісті стандарттардың, ережелер мен басшылықтардың талаптарына жауап беруі тиіс.

2. Механикалық көлік құралдары мен тіркемелер «Транзит» деген тіркеу белгісінің қолданылу мерзімі ішінде не сатып алған немесе кедендік декларацияланған сәттен бастап 10 тәуліктен кешіктірілмей жол полициясында тіркелуі тиіс.

Тұрақты тіркеу орнынан 2 айдан астам мерзімге шыққан механикалық көлік құралдары арналған жеріне келуі бойынша уақытша тіркелуі тиіс.

Ескерту. 2-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулыларымен.

3. Механикалық көлік құралдарында (трамвайлар мен троллейбустардан басқа) және тіркемелерде осы үшін көзделген орындарда тиісті үлгідегі тіркеу белгілері, ал автомобильдерде бұдан басқа, маңдай әйнегінің төменгі оң бұрышында мемлекеттік немесе міндетті техникалық қараудан өткендігі туралы талон орналастырылады.

Тіркеу белгілерінің сандары мен әріптері жүк автомобильдерінің, тіркемелердің (жеңіл автомобильдер мен мотоциклдердің тіркемелерінен басқа) және автобустардың (аса шағындарынан басқа) қораптарының артқы жақтауында қайталануы тиіс. Сандардың биіктігі - кемінде 300 мм, ені - кемінде 120 мм, штрихтың қалыңдығы 30 мм, әріптердің мөлшері - сандардың мөлшерінің 2/3.

Трамвайлар мен троллейбустарға тиісті ведомстволардың берген тіркеу нөмірлері жазылады.

Ескерту. 3-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

4. Жолаушыларды тасымалдауға пайдаланылатын борттық платформасы бар жүк автомобилі еденінен 0,3 - 0,5 м және борттың жоғарғы жиегінен 0,3 м кем емес биіктікте бекітілген орындықтармен жабдықталуы тиіс, ал балаларды тасымалдау кезінде, бұдан басқа, борттың биіктігі еденнің деңгейінен 0,8 м кем болмауы тиіс. Артқы немесе қапталдағы борттардың бойында орналастырылған орындықтардың берік арқалықтары болуы тиіс.

5. Жүргізуге оқыту үшін пайдаланылатын және оқу ұйымына тиесілі механикалық көлік құралы іліністіргіш пен тежеуішті іске келтірудің қосымша тепкіштерімен жабдықталуы тиіс.

6. Велосипедте ақаусыз тежеуіш, руль және дыбыстық белгі болуы, алдынан жарықты қайтарушы және фонарьмен немесе ақ түсті фармен (тәуліктің қараңғы уақытында жеткіліксіз көрінім жағдайларында қозғалыс үшін), артынан -

жарықтық қайтаршымен немесе қызыл түсті фонарьмен, ал әрбір бүйір жағынан - сарғыш немесе қызыл түсті жарық қайтарушысымен жабдықталуы тиіс.

7. Жүктік арбашада конструкциясында көзделген ақаусыз тұрақтық тежеуіш қондырғысы мен сырғанап кетуге қарсы тіреуіш болуы, алдынан екі жарық қайтарушымен немесе ақ түсті фонарьмен (тәуліктің қараңғы уақытында және жеткіліксіз көрінім жағдайларында қозғалыс үшін), артынан - 2 жарықтық қайтарушымен немесе қызыл түсті фонарьмен жабдықталуы тиіс.

8. Көлік құралдарында мынадай айырым белгілері орнатылуы тиіс:*

"Автопоезд" - аралары 150-ден 300 мм дейін аралықта кабинаның төбесінде көлденең орналасқан сарғыш түстегі үш фонарь түрінде - тіркемесі бар жүк автомобильдері мен доңғалақты тракторларға (1,4 сыныбы және одан жоғары) арналған, сондай-ақ мүшелес автобустар мен троллейбустарға арналған. Автопоезда ішкі жарықтандыруға арналған қондырғы мен сары түсті тең жақты үшбұрыш түріндегі (жақтары - 2500 мм) айырым белгілерін қолдануға жол беріледі;

"Тиектер" - "Ш" әрпі етіп жазылған қызыл түспен жиектелген ұшы жоғары ақ түсті тең жақты үшбұрыш түріндегі (үшбұрыштың жақтары - кемінде 200 мм, жиектің ені - жақтың 1/10) - тиектелген шиналары бар механикалық көлік құралдарының артында;

"Балаларды тасымалдау" - 1.21. жол белгісінің рәмізін қара бояумен бедерлеп қызыл түсті жиекті сары түсті квадрат түрінде (жақтары кемінде 250 мм, жиектің ені - жақтың 1/10) - балалар тобын тасымалдау кезінде автобустардың немесе жүк автомобильдерінің алдынан және артынан;

"Саңырау жүргізуші" - диаметрі 40 мм іштен үш қара шеңбер жүргізілген 160 мм диаметрлі сары шеңбер түріндегі бейнеленген тең жақты үшбұрыштың тікбұрыштары орналасқан, оның ұшы төменге қаратылған - мылқау немесе саңырау жүргізушілер басқаратын механикалық құралдарының алдынан және артынан;

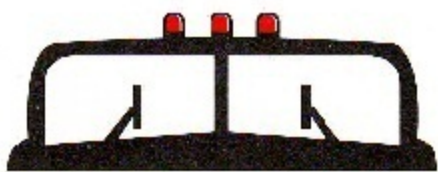
"Оқу көлік құралы" - қызыл түспен жиектелген ұшы жоғары қараған ақ түсті тең жақты үшбұрыш түрінде, онда қара түсті "У" әрпі жазылған (жақтары - кемінде 200 мм, жиегінің ені - жақтың 1/10) - жүргізуге оқытуға пайдаланылатын механикалық көлік құралдарының алдынан және артынан (жеңіл автомобильдің төбесіне екіжақты белгі қоюға жол беріледі);

"Жылдамдықты шектеу" - рұқсат етілген жылдамдықты (белгінің диаметрі - кемінде 160 мм, жиектелімінің ені - диаметрдің 1/10) көрсетіліп 3.24 жол белгісінің кішірейтілген түсті белгісі түрінде - ауыр салмақты және ірі көлемді заттарды таситын механикалық көлік құралдарында қораптың төменгі жағында сол жақта, сондай-ақ көлік құралының техникалық сипаттамасы бойынша Ережелердің 10.3-тармағында белгіленген ең жоғары жылдамдығы төмен

жағдайларда ;

* Айырым белгілерінің атаулары мен бейнелері 4-суретте келтірілген .

4-сурет. Айырым және өзге де белгілер

“Автопоезд” тану белгісі

Тиектер

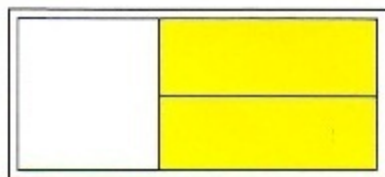
Оқу көлік құралы

Балаларды тасымалдау

Мүгедек

Қауіпті жүк

Жылдамдықты шектеу

Саңырау жүргізуші

Дәрігер

Ірі көлемді жүк

Қазақстан Республикасының көлік құралының айырым белгісі

Ұзын өлшемді көлік құралы

"Қауіпті жүк" - 690x300 мм мөлшеріндегі ҚР СТ ГОСТ Р 41.104-2001 талаптарына сай жарық қайтарғыш беті бар тік ұшбұрыш түрінде оның оң бөлігі 400x300 мм мөлшерінде сарғыш бояумен, ал сол жағы - қара түсті жиекпен ақ түсте боялған (ені - 15 мм) және жүктің қауіпті белгілерін сипаттайтын таңбалары бар (19433-88 ГОСТ бойынша) - осындай жүктерді тасымалдайтын көлік құралдарының алдынан және артынан;

"Ірі көлемді жүк" - жарықтық қайтару үстіңгі бетімен СТ РК ГОСТ Р 51253-2001 және СТ РК ГОСТ Р 41.104-2001 ГОСТ-тың талаптарына сәйкес 50 мм еніндегі кезектесіп келетін қызыл және ақ диагоналдары бойынша жүргізілген 400x400 мм мөлшеріндегі қалқанша түрінде - ірі көлемді жүктің алдынан, артынан және бүйірінен;

"Ұзын өлшемді көлік құралы" - жарық қайтару үстіңгі беті бар қызыл түсті жиекті (ені - 40 мм) сары түсті кемінде 1200 - 200 мм мөлшеріндегі тік ұшбұрыш түрінде - көлік құралының артынан, оның ұзындығы (бір тіркемені қоса алғанда) жүгімен немесе жүксіз - 20 м астам, және екі және одан да көп тіркемелері бар автопоездар. Аталған мөлшердегі белгіні орналастыру мүмкін болмаған кезде көлік құралының осіне симметриялы, кемінде 600x200 мм мөлшеріндегі екі бірдей белгіні орнатуға жол беріледі;

"Мүгедек" - жақтауы 150 мм және қара түсті 7.17. жол белгісінің рәмізі бейнеленген сары түсті төртбұрыш түрінде - I және II топтағы мүгедектер басқаратын немесе осындай мүгедектерді тасымалдайтын механикалық көлік құралдарының алдынан және артынан;

Жүргізушінің қалауы бойынша "Дәрігер" айырым белгісі орнатылуы мүмкін - ақ шеңбермен (диаметрі - 125 мм) көк түсті төртбұрыш түрінде (жақтаулары - 140 мм), оған қызыл крест түсірілген (биіктігі - 90 мм, штрихтің ені - 25 мм) - дәрігер-жүргізу басқаратын автомобильдің алдынан және артынан;

Ескерту. 8-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2002.12.19. N 1329, 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

9. Авариялық тоқтату белгісі 24333-97 ГОСТ-нің талаптарына сәйкес келуі тиіс. Ережелердің 7-бөлімнің талаптарына сәйкес қолданылатын фонардан сәулеленетін жыпылықтаушы қызыл түс күндіз ашық ауа райында және жеткіліксіз көрінім жағдайларында жақсы айырымдалуы тиіс. <*>

Ескерту. 9-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2002.12.19. N 1329 қаулысымен.

10. Қазақстан Республикасы Көлік құралдарын "KZ" ерекшелеу белгісі 783K01-95 РД басшылық нормативтік құжатына сәйкес келуі тиіс. Белгі жеңіл

автомобильдердің, шағын автобустар мен автобустардың артқы әйнегінің жоғарғы оң жағына желімденеді немесе орнатылады, ал қалған көлік үшін - артқы панелінің оң жақ бөлігінде - ортасында желімденеді немесе орнатылады.

11. Механикалық көлік құралдарын сүйреу кезіндегі икемді байланыстыру буындарды таңбалау үшін ескерту қондырғылары жарық қайтару үстіңгі беті бар 50 мм енді жолақтармен кезектесіп келетін қызыл және диагоналдар бойынша екіжақтан жүргізілген 200x200 мм мөлшеріндегі жалаушалар немесе қалқаншалар түрінде орындалуы тиіс.

Икемді байланыстырушы буынға кемінде екі ескерту қондырғысы орнатылуы тиіс.

12. Қатты үйрету қондырғысының конструкциясы 25907-89 ГОСТ-тың талаптарына сәйкес болуы тиіс.

13. Мыналарға тыйым салынады:

егер олардың техникалық жай-күйі мен жабдығы көлік құралдарын пайдалануға тыйым салынатын Ақаулықтармен жағдайлары тізбесінің талаптарына жауап бермесе автомобильдерге, автобустарға, автопоездарға, тіркемелерге, мотоциклдерге, мопедтерге, тракторлар мен өзі жүретін машиналарға (қосымшаға сәйкес);

олардың құрамында жүруге арналмаған тіркемелі автомобильдерге;

Техникалық пайдалану ережелері бойынша бір ақаулығы болған кезінде де троллейбустар мен трамвайларға;

мемлекеттік немесе міндетті техникалық қараудан өтпеген, сондай-ақ тиісті рұқсатсыз қайта жабдықталған көлік құралдарына;

иелері заңнамада белгіленген жағдайларда көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын және/немесе жолаушылардың алдында тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасамаған көлік құралдарына;

Жол полициясының рұқсатынсыз жарқылдақ жарық беретін және арнайы дыбыстық белгілермен, жол полициясымен келіспей қораптың бүйірінің жоғарғы жағына көлбеу ақ жолақпен, белгіленген орындарында тіркеу нөмірлерін бекітусіз түйіндермен агрегаттардың немесе тіркеу белгілерінің жасырын, қолдан жасалған, өзгертілген нөмірлерімен жабдықталған көлік құралдарына;

алдында және артында "Қауіпті жүк" белгісі жоқ, қауіпті жүктерді тасымалдайтын көлік құралдарына.

Ескерту. 13-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2002.12.19. N 1329, 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулыларымен.

14. Көлік құралдарының техникалық жай-күйі мен пайдалануына жауапты лауазымды және өзге де адамдарға:

оларды пайдалануға тыйым салынатын ақаулықтары бар көлік құралдарын жолға шығаруға немесе тиісті рұқсатсыз жабдықталған немесе белгіленген тәртіппен тіркелмеген немесе мемлекеттік немесе міндетті техникалық қараудан өтпеген, сондай-ақ иелері заңнамада белгіленген жағдайларда көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын және/немесе жолаушылардың алдында тасымалдаушының жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасамаған көлік құралдарын жолға шығаруға;

масаңдық (алкогольдік, есірткілік немесе өзге) күйінде, құлақ асу мен назар аударуды нашарлататын, дәрі препараттарының әсеріндегі, қауіпсіздігіне қатер төндіреін аурулы немесе шаршаған күйдегі қозғалыстың жүргізушілерді, немесе осы санаттың көлік құралын басқару құқығы жоқ адамдарды көлік құралын басқаруға жіберуіне;

асфальтті - және цементті - бетонды жабын жолдар бойынша шынжыр табанды тракторлар мен өзі жүретін машиналарды қозғалысқа жіберуіне тыйым салынды .

Ескерту. 14-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулыларымен.

15. Жолдардың, темір жол өтпелерінің және басқа да жол құрылғыларының жай-күйіне жауапты лауазымды және өзге де адамдар:

стандарттардың, нормалардың және ережелердің талаптарына сәйкес жолдарды, темір жол өтпелері мен басқа да жол құрылыстарын қозғалыс үшін қауіпсіз жай - күйде ұстауға;

қозғалысқа кедергі келтіретін кедергілерді уақтылы жоюға, оларды пайдалану жол қозғалысының қауіпсіздігіне қатер төндіретін кездерде жолдардың жекелеген учаскелерінде қозғалысқа тыйым салу немесе шектеу, шараларын қолдануға міндетті .

Ескерту. 15-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

16. Жолдардағы жұмыстардың жүргізілуіне жауапты лауазымды және өзге адамдар жұмыстарды жүргізу орындарында қозғалыстың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге міндетті. Осы орындар, сондай-ақ жолдың шегінен алып тастауға болмайтын жұмыс істемейтін жол машиналары, жұмыстар аяқталған соң қалған құрылыс материалдары, конструкциялар мен соған ұқсастар тиісті белгіленген нормалармен бағыттаушы және қоршаушы қондырғылармен, жол белгілерімен, ал тәуліктің қараңғы уақытында және жеткіліксіз көрінім

жағдайларында қосымша қызыл немесе сары белгілік оттармен таңбалануы тиіс.

Жұмыстар аяқталған соң жолда көлік құралдары мен жаяу жүргіншілердің қауіпсіз қозғалысының жағдайлары қамтамасыз етілуі тиіс.

17. Тиісті лауазымды және өзге адамдар қолданып жүрген заңдарда көзделген жағдайларда белгіленген тәртіппен жол полициясымен және басқа да уәкілетті мемлекеттік органдармен:

қалаларда және автомобиль жолдарында жол қозғалысын ұйымдастырудың жобаларын, жолдарды қозғалысты ұйымдастырудың техникалық құралдарымен жабдықтауды;

құрылыстардың, жолдарды қайта жаңарту, жол құрылыстарының жобаларын;

жолдың тікелей жақын маңында көрінімді нашарлататын және жаяу жүргіншілердің қозғалысын қиындататын киоскілерді, транспаранттарды, плакаттарды, жарнамалық қалқандарды және осыған ұқсастарды орнатуды;

қозғалыс маршруттарын және маршруттық көлік құралдарының аялдамалық пункттерін орналастыруды;

жолдарда бұқаралық, спорт және өзге шараларды жүргізуді;

көлік құралдарын қайта жабдықтауды, оларға көлік құралдарының қораптарының бүйірінің жоғарғы жағына көлбеу ақ жолақтар жүргізуді, оларға арнайы түстік және дыбыстық белгілерді орнатуды;

ауыр салмақты, қауіпті және ірі көлемді жүктерді тасымалдауды;

жалпы ұзындығы 20 м астам көлік құралдарының (бір-тіркемені қоса алғанда) немесе екі және одан да көп тіркемелері бар автопоездардың қозғалысын;

жол қозғалысының қауіпсіздігі бойынша мамандарды, жүру бойынша нұсқаушылар мен жүргізушілерді даярлау бағдарламасын;

оқулық жүру тыйым салынатын жолдардың тізбесін;

жолда көлік құралдарының немесе жаяу жүргіншілердің қозғалысына кедергі келтіретін кез келген жұмысты жүргізуді келіседі.

Ескертпе. Осы құжаттың мәтінінде Қазақстан Республикасы Жол қозғалысының ережелерінде бекітілген арнайы терминдеме пайдаланылды.

Ескерту. 17-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

ҚОСЫМША

Ескерту. Қосымшаға өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2007.05.25. N 420 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

Көлік құралдарын пайдалануға тыйым салынатын ақаулар мен жағдайлардың

ТІЗБЕСІ

Бұл Тізбе автомобильдердің, автобустардың, автопоездардың, тіркемелердің, мотоциклдердің, мопедтердің, тракторлардың, өздігінен жүретін машиналардың ақауларын және оларды пайдалануға тыйым салынатын жағдайларды бекітеді. Келтірілген параметрлерді тексеру әдістері "Автокөліктік құралдары. "Қозғалыс қауіпсіздігі шарттары бойынша техникалық жай-күйіне қойылатын талаптар. Тексеру әдістері" ҚР СТ ГОСТ Р 51709-2004-пен реттелген.

Ескерту. Кіріспеге өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2007.05.25. N 420 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

1. Тежеу жүйелері

1.1. Жол сынаулары кезінде жұмысшы тежеу жүйесімен тежеу тиімділігінің кестеде келтірілген нормалары сақталмайды:

Кесте

Көлік құралдары	Көлік құралының (автопоезд құрамындағы тартқыштың) санаты	Тежеу жолы, м, көп емес	Белгіленген бәсеңдету m/s^2 , кем емес
Жолаушылар және жүкжолаушы автомобильдері	M_1^*	14,7	5,8
	M_2, M_3	18,3	5,0
Тіркемесі бар жеңіл автомобильдер	M_1	14,7	5,8
Жүк автомобильдері	N_1, N_2, N_3	18,3	5,0
Тіркемесі бар жүк автомобильдері (жартылай тіркемесі бар)	N_1, N_2, N_3	19,5	5,0

Ескертпе.

1. Сынақ тегіс, құрғақ, таза цемент немесе асфальт-бетон төселген жолдың көлденең учаскесінде, тежеу басталғанда автомобильдер, автобустар және автопоездар үшін - 40 км/сағ. және мотоциклдер мен мопедтер үшін - 30 км/сағ. жылдамдықпен өткізіледі. Көлік құралдарын жұмысшы тежеу жүйесін басқару органына бір рет әсер ету жолымен сынайды. Сынақтар кезінде көлік құралының массасы рұқсат етілген ең жоғары массадан аспауы тиіс.

2. Көлік құралдары жұмысшы тежеу жүйесінің тиімділігі ҚР СТ ГОСТ Р 51709-2004-ке сәйкес басқа көрсеткіштер бойынша да бағалануы мүмкін.

3. "*" Осы жерде және бұдан әрі көлік құралдарының санаты ҚР СТ ГОСТ Р 51709-2004-ке А-қосымшада көрсетіледі.

Ескерту. 1-1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2. Сынақ тегіс, құрғақ, таза цемент немесе асфальт-бетон төселген жолдың көлденең учаскесінде, жылдамдық бастапқыда автомобильдер, автобустар және автопоездар үшін - 40 км/сағ және мотоцикл және мопедтер үшін - 30 км/сағ тежеумен өткізіледі. Көлік құралдары жарақталған күйінде жүргізушімен жұмысшы тежеу жүйесінің басқару органына бір рет әсер ету жолымен сыналады.

3. Көлік құралы жұмысшы тежеу жүйесінің нәтижелілігі 25478-91 ГОСТ-қа сәйкес басқа көрсеткіштер бойынша да бағалануы мүмкін.

1.2. Гидравликалық тежеу жетегінің нығыздылығы бұзылған

1.3. Пневматикалық және пневмогидравликалық тежеу жетектері нығыздығының бұзылуы оларды толық іске қосқаннан кейін 15 минуттан соң двигатель тоқтап тұрғанда ауа қысымының 0,05 МПа (0,5 кгс/см²) астам төмендеуіне соқтырады.

1.4. Пневматикалық және пневмогидравликалық тежеу жетегінің манометрі жұмыс істемейді.

1.5. Тоқтағандағы тежеу жүйесі қозғалыссыз күйін қамтамасыз ете алмайды:
толық жүктемедегі - қоса алғанда 16% дейінгі еңістегі көлік құралы;
жеңіл автомобильдер мен автопоездар жарақталған күйіндегі - қоса алғанда 23% дейінгі еңістегі;
жүк автомобильдер мен автопоездар жарақталған күйіндегі - қоса алғанда 31% дейінгі еңістегі.

2. Рульдік басқару

2.1. Рульдік басқарудағы жиынтық люфт мына мәндерден асады:

Көлік құралының түрі	Жиынтық люфт (градус), көп емес
Жеңіл автомобильдер мен олардың негізінде жасалған жүк автомобильдері мен	

автобустар ...	10
автобустар ...	20
жүк автомобильдері ...	25

Ескерту. 2-1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2.2. Детальдар мен тораптардың конструкцияда көзделмеген орын ауыстыруы ; резбалық қосылыстар тартылмаған немесе белгіленген әдіспен бекітілмеген.

2.3. Конструкцияда көзделген рульдік басқарудың күшейткіші немесе рульдік демпфері (мотоцикл үшін) жоқ немесе ақауы бар.

3. Сыртқы жарықтандыру приборлары

3.1. Сыртқы жарықтандыру приборларының саны, түрі, түсі, орналасуы мен жұмыс режимі көлік құралдары конструкциясының талаптарына сәйкес келмейді .

Ескертпе. Өндірістен алынып тасталған көлік құралдарына басқа маркілі және модельдегі көлік құралдарының сыртқы жарықтандыру приборларын орнатуға жол беріледі.

3.2. Фардың реттеушісі ҚР СТ ГОСТ Р 51709-2004 талаптарына сәйкес емес.

Ескерту. 3-2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

3.3. Сыртқы жарықтандыру приборлары мен жарық қайтарғыштары белгіленген режиммен жұмыс істемейді немесе ластанған.

3.4. Жарықтандыру приборларындағы таратқыштары жоқ не осы жарықтандыру приборы үлгісіне сай келмейтін таратқыш пен шам пайдаланылады.

3.5. Жарқылдауық маяк стандарт талаптарына сай қондырылмаған.

3.6. Көлік құралының алдынан - қызыл түсті оттар бар жарықтандыру приборы немесе қызыл түсті жарық қайтарғыштар, ал артта - ақ түсті, артқы жүру және тіркелім белгісін жарықтандыру, тіркелудің, айырым және тану белгілерінің жарық қайтару фонарынан басқа.

4. Желқағар әйнектің әйнек тазалағышы мен әйнек жуғышы

4.1. Әйнек тазалағыштар белгіленген режимде жұмыс істемейді.

4.2. Әйнек тазалағыштар көлік құралының конструкциясында көзделгендегідей жұмыс істемейді.

5. Дөңгелектер мен шиналар

5.1. Жеңіл автомобильдердің шиналары 1,6 мм, жүк автомобильдерінікі - 1 мм, автобустардыкі - 2 мм, мотоциклдер мен мопедтердікі - 0,8 мм протектор суретінің қалдық биіктігі болады.

Ескертпе. Тіркемелерге шина протекторының суретінің қалдық биіктігінің нормасы сүйретпе-көлік құралдары шинасына арналған нормалармен бірдей.

5.2. Шиналардың әр жерінде кордты жалаңаштап тұратындай ақауы бар (соғылған, тілінген, кесілген, жыртылған), сондай-ақ каркастың бүктелуі, протектор мен боковинаның ажырауы.

5.3. Бекіту болты (гайкасы) жоқ немесе дөңгелектің дискасы мен құрсауы жарылған.

5.4. Шиналар өлшемі немесе рұқсат етілетін жүктеме бойынша көлік құралының моделіне сәйкес келмейді.

5.5. Көлік құралдарының бір осіне әр түрлі мөлшердегі, конструкциядағы (радиальды, диагональды, камералы, камерасыз), үлгідегі, протекторының түрлі суреті бар, тиектелген және тиектелмеген, аязға төзімді және аязға төзімсіз, жаңа және қалпына келтірілген шиналар орнатылған.

Ескерту. 5-5-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

5.6. Қалааралық автобустың (II** сынып) және алыс сапарға шығатын автобустың (III сынып) алдыңғы осіне қалпына келтірілген протекторлы шиналар, ал басқа остеріне екінші сыныпты жөндеу бойынша қалпына келтірілген шиналар орнатылған.

Ескертпе: "I**" Осы жерде және бұдан әрі автобустардың сыныптары ҚР СТ ГОСТ Р 51709-2004-ке А-қосымшада көрсетілген.

Ескерту. 5-6-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

5.7. Автомобильдің және қалалық автобустың (I сынып) алдыңғы осіне екінші сыныпты жөндеу бойынша қалпына келтірілген шиналар орнатылған.

Ескерту. 5-7-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6. Двигатель

6.1. Шығарылған газдардың құрамындағы зиянды заттар және олардың түгінділігі техникалық регламенттер мен стандарттарда белгіленген нормалардан а с ы п т ү с е д і .

Ескерту. 6-1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулыларымен.

6.2. Қоректену жүйесінің герметикалығы бұзылған.

6.3. Пайдаланылған газды шығару жүйесінің ақаулы болуы.

6.4. Картерді желдету жүйесінің герметикалығы бұзылған.

Ескерту. 6-4-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7. Құрылымының басқа да элементтері

7.1. Көлік құралының құрылымында көзделген артқы көрініс айнасы жоқ немесе олардың жиынтығы ҚР СТ ГОСТ Р 51709-2004-те белгіленген талаптарға с ә й к е с к е л м е й д і .

Ескерту. 7-1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7.1-1. Көлік құралының конструкциясында көзделген әйнегі және күнге қарсы кү н қ а ғ а р л а р ы ж о қ .

Ескерту. 7-1.1-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7.2. Дыбыс сигналы жұмыс істемейді немесе негізгі жиілікпен өзгеріп отыратын дыбыс сигналы орнатылған.

Ескерту. 7-2-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7.3. Жүргізуші отырған жерден көруді шектейтін, жол қозғалысына қатысушылардың жарақат алу қаупін тудыратын қосымша заттар орнатылған.

Механикалық көлік құралы кабинасының (салонының) желқағар және (немесе) алдыңғы бүйіріндегі әйнектеріне жабынды жағылған не болмаса түрлі-түсті пленкалар жапсырылған.

Ескертпе. Желқағар әйнегінің жоғары бөлігіне - ені 140 мм-ден аспайтын, ал М₃, N₂, N₃ санаттарындағы автокөлік құралдарына ені желқағар әйнегінің

жоғары шегі мен оның әйнек тазалағышпен тазалау аймағының жоғары шекарасы арасындағы ең аз аралықтан аспайтын түрлі-түсті мөлдір пленка жолағын пайдалануға рұқсат етіледі. Автобустардың терезелеріне пердешелер, сондай-ақ жеңіл автомобильдердің артқы әйнектеріне жалюздер және пердешелер қолдануға рұқсат етіледі.

Ескерту. 7-3-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулыларымен.

7.4. Автокөлік құралының желқағар әйнегінің жүргізуші жағындағы әйнек тазалағышпен тазалайтын бөлігінде сызаттың болуы.

7.5. Конструкцияда белгіленген тәртіппен көзделген қорап немесе кабина есіктерінің құлыптары, жүк платформасы борттарының тиектері, цистерналар аузының тиектері мен отын бактарының тығындары, жүргізуші және жолаушылар отырғыштарын реттейтін және бекітетін тетік, есіктердің авариялық ажыратқышы мен автобустағы тоқтатуды талап ету сигналы, автобустың авариялық жағдайда шығатын есіктері мен оларды іске қосу құрылғылары, автобустың салонын іштен жарықтандыру аспаптары, есіктерді басқару жетегі және олардың жұмыс істеу сигнализациясы, спидометр, тахограф, көлікті айдап әкетуге қарсы құрылғылар, әйнекті жылыту және үрлеу құрылғылары жұмыс істемейді.

Ескерту. 7-5-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7.6. Конструкцияда көзделген артқы қорғаныс құрылғысының, ластан қорғаушы шалғыштар мен шашыратқыштардың болмауы.

7.7. Тартқыштың және тіркеме буынның тарту-қосу және тіреу-қосу құрылғыларының ақаулы болуы, сондай-ақ олардың конструкциясында көзделген сақтандыру тростарының (шынжырларының) ақаулы болуы. Мотоцикл рамасының бүйірдегі тіркеме рамасымен қосылған жерінде люфттердің болуы.

7 . 8 . М ы н а л а р д ы ң :

автобуста, жеңіл және жүк автомобильдерінде, доңғалақты тракторларда медициналық дәрі-дәрмек қобдишасының, өрт сөндіргіштің, авариялық тоқтап тұру белгісінің (жанып-сөніп тұратын қызыл фонарь);

рұқсат етілген ең үлкен салмағы 3,5 т-дан асатын жүк автомобильдерінде және автобустарда кейін кетуге қарсы тіреуіштердің (кемінде екі);

бүйірінде тіркемесі бар мотоциклде медициналық дәрі-дәрмек қобдишасының , авариялық тоқтату белгісінің (жанып-сөніп тұратын қызыл фонарь) болмауы;

22895-77 ГОСТ бойынша М₂, М₃, N₂, N₃, O₂, O₃, O₄ санаттарындағы көлік құралдарын СТ РК ГОСТ Р 51253-2001 және СТ РК ГОСТ Р 41.104-2001 талаптарына жауап беретін жарық қайтарғыш материалдармен таңбалаудың.

Ескертпе. Медициналық дәрі-дәрмек қобдишасының дәрілік заттарының және медициналық мақсаттағы бұйымдарының ең аз құрамын Денсаулық сақтау министрлігі белгілейді.

Ескерту. 7.8.-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Үкіметінің 2002.12.19. N 1329, 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

7.9. Көлігі арнайы түстік-графикалық схемалар бойынша арнайы түстік және дыбыстық белгілермен жабдықталуға және боялуға жататын жедел және арнайы қызметтердің тізбесіне кірмейтін көлік құралдарында жедел және арнайы қызметтердің көлік құралдарында қолданылатын, орналасу орнына қарамастан, жарыққа шағылысатын қызыл және көк түсті жарық сигналдары немесе реңктері кезектесіп тұратын дыбыстық сигналдар немесе арнайы түстік-графикалық схемалар пайдаланылады. *

Ескерту. 7.9-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2009.01.26. N 47 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Қаулысымен.

7.10. Көлік құралының конструкциясында бекітілуі көзделген қауіпсіздік белбеулерінің болмауы.

7.11. Қауіпсіздік белбеулері жұмыс істемейді немесе олардың таспасында көзге көрінетін жыртықтардың болуы.

7.12. Көлік құралының тіркеу белгісі стандарт талаптарына сәйкес келмейді.

7.13. Мотоциклде конструкцияда көзделген қауіпсіздік доғасының болмауы.

7.14. Мотоцикл мен мопедтерге конструкцияда көзделген табан тірегіштердің, олардың орындықтарында жолаушыларға арналған тұтқалардың болмауы.

7.15. Тежегіш жүйелерінің, руль басқаруының және басқа да тораптар мен агрегаттардың конструкцияда көзделген, оларға қойылатын талаптар осы Тізбемен регламенттелетін қосымша элементтерінің болмауы немесе олардың көлік құралын жасаушы кәсіпорынмен немесе уәкілеттігі бар басқа ұйыммен келіспей орнатылуы.

7.16. Жол полициясының рұқсатынсыз көлік құралдарын қайта жабдықтау жүргізілген.

Ескертпе: көлік құралдарын қайта жабдықтау (конструкциясын өзгерту) - көлік құралының конструкциясында көзделген жол қозғалысының қауіпсіздігіне әсер ететін құрамдас бөліктер мен жабдықтау заттарын алып тастау немесе көзделмегендерін орнату.

Ескерту. 7-16-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (

қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

7.17. Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінде мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінің әріптік және сандық белгілерін жасыруға мүмкіндік беретін перделер орнатылған.

Ескерту. Қосымша 7.17-тармақпен толықтырылды - ҚР Үкіметінің 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің
1997 жылғы 25 қарашадағы
N 1650 қаулысына
3-қосымша

Арнайы түстік-графикалық схемалар бойынша арнайы түстік және дыбыстық белгілермен жабдықталуға және боялуға жататын жедел және арнайы қызметтердің, көліктің ТІЗБЕСІ

Ескерту. Тізбеге өзгеріс енгізілді - ҚР Үкіметінің 2005.10.12. N 1021 (қаулы алғаш рет ресми жарияланғаннан кейін он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2011.12.07 N 1479 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 10.07.2013 N 709 (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

1. Қазақстан Республикасы Президентінің күзет қызметі
 2. Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің жедел қызметі
 3. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің жедел қызметі
 4. Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігінің жедел қызметі
 5. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің әскери автомобиль полициясы
 6. Авариялық қызмет
 7. Медициналық жедел жәрдем қызметі
 8. Жеке күзет ұйымдарының ұтқыр жедел ден қою топтары
 9. Қазақстан Республикасының Республикалық ұланы
- Е с к е р т п е :

1. Түстік-графикалық бояу, айырым белгілері, жазулар, арнаулы жарық және дыбыс сигналдарын орнату Қазақстан Республикасының стандартымен регламенттеледі.

2. Президент Күзет қызметінің, Ұлттық қауіпсіздік комитетінің, Ішкі істер министрлігінің және Республикалық ұланның жедел қызметтері көлік құралдарының арнаулы түстік-графикалық бояулары, айырым белгілері мен жазулары болмауы да мүмкін.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК